

ÜNİVERSİTELİ

15 GÜNLÜK GENÇLİK GAZETESİ 15 Nisan 1988 Sayı:3 500 TL(KDV Dahil)

BAKAN BEY, (biraz da bize) BAK!..

Öğrencilerle söyleşmek için İTÜ Maden Fakültesi'ne gelen Devlet Bakanı Adnan Kahveci özerk ve demokratik üniversitenin ülkenin koşullarına uygun olmadığını, üniversiteler için "Mütevelli Heyeti" düşündüklerini söyledi.

Bunun üzerine aralarında 10 kadar öğretim görevlisinin de bulunduğu 200 kadar öğrenci "YÖK Kalksın" ve "Yaşasın Özerk Demokratik Üniversite" sloganlarını atarak salonu terkettiler.

İstanbul Teknik Üniversitesi Maden Fakültesi'nin 400 kişi kapasiteli "G" anfisini dolduran 600 öğrenci 1 Nisan günü hiç alışılmadık bir konuya evsahipliği yaptılar: Devlet Bakanı Adnan Kahveci. Türkiye'de üniversitelerin bulunduğunu, bu üniversitelerde öğrencilerin okuduğunu ve onların da çeşitli sorunları olabileceğini düşünerek söyleşmeye gelmişti. Nitekim anfi-deki kalabalığı gören Kahveci'nin ilk sözleri "İTÜ'lüler çok mu çalışkan, yoksa sorunları mı fazla?" oldu.

Söyleşiye 40 dakika geç gelen Adnan Kahveci, yerinde bir kararla, giriş konuşması yaparak öğrencileri sıklamak istemediğini, soru sormak isteyenlerin çekinmeden konuşabileceklerini söyledi.

Bakanın sözlerinde samimi olduğunu sanan öğrenciler ardı ardına pek çok soru yönelttiler. Oysa Kahveci "denenmiş" bir politikacıydı, dolayısıyla sorulara kaçamak yanıtlar vermesini çok iyi beceri-

Oraya değil; bize dedik!..

yordu. Daha olmadı yanıt vermiyordu.

Atılmalarla ilgili bir soruyu, ülkenin ekonomik yapısını anlatarak geçiren Devlet Bakanı; disiplin soruşturmaları, gözaltılar ve po-

lis idare işbirliği konularında yöneltilen soruları yanıtsız bıraktı.

Kendilerine "söz hakkı" verilen öğrenciler YÖK'ün yanlış bir uygulama olduğunu vurgulayarak, mali, idari, akademik ve siyasi

alanında özerk ve demokratik bir üniversite istediklerini söylediler. YÖK'ün doğurduğu olumsuz sonuçları sıralayan bir öğrenci bunların nasıl düzeltileceğini sordu.

Kahveci bu soruyu yanıtlarken YÖK öncesi ve sonrası üniversitelerden memnun olmadığını belirterek "Çünkü devlet üniversite öğrencisine yeterli imkan sağlamıyor, öğrenci ve öğretim görevlilerini çalıştırmıyor. Öğrenci ve öğretim görevlileri özel sektöre geçmeye çalışıyor. Oysa onlar devlete olan borçlarını çalışarak ödeseler, devlet bünyesindeki kaliteli eleman sayısı artacaktır" dedi. Özerk ve demokratik üniversitenin ülkenin koşullarına uygun olmadığını öne süren Kahveci, üniversiteler için "Mütevelli Heyeti" düşündüklerini, bu konuda görüş almak için geldiğini söyledi. Bu sözleri Kahveci'nin ağzından ilk kez duyan öğrenciler "hani üniversiteler özerk ve demokratikti" diye düşünmekten

Devamı Sayfa 15'de

TOP KESEN DEKAN Sayfa 5'te.

KIZ YURDUNDA BİR DELİKANLI Sayfa 3'te.

SATIN CEKETLERİNİZİ Sayfa 5'te.

SANSÜR GÜNLERİ '88 Sayfa 6'da.

BİREY VE CİNSELLİK Sayfa 14'te.

ÇÖZÜMÜ MEÇHUL BİR DENKLEM Sayfa 4'te.

İLGİNÇ BİR TASARIM Sayfa 13'te.

VEE İHSAN...

Erdal Atabek:

"ÇEHOV DA DOKTORDU..."

Fotoğraf: ÜNİVERSİTELİ

— İnsan Sıcağı ve Sözü Sanadır.

İkisi de yaşantınızın hapisaneyi içeren döneminden kaynaklanıyor. Niye iki kitap?

E. ATABEK: Bir defa, bence ikisi de ayrı yapıtlardır. Birincisi: sadece içeride yazılmasıyla değil, içerideki insanlar, insan ilişkileri, gözlemleri yansıtması, insana ilişkin yorumlarıyla öne çıkan bir kitaptır. Onları ben

Devamı: Sayfa 10'da

Fotoğraf: Kubilay Tüntül

SHP Mitingindeydik...

Sosyal Demokrat Halkçı Parti'nin 10 Nisan'da İstanbul'da düzenlediği "zamları ve hayat pahalılığını protesto ve demokrasi" konulu mitinge üniversiteli gençliğin de katılacağını düşündük. Ve yine düşündük ki üniversite öğrencisinin bulunduğu her yerde bizim de bulunmamız gerekiyor. (Yoksa haber atlarız) Fotoğraf makinelerimizi

kaptığımız gibi doğru Şişli Abide-i Hürriyet tepesine...

Miting yerine geldiğimizde alan hınca hınc doluydu. Katılanlar istemlerini dile getiriyorlar, seslerine kulak verilmesini istiyorlardı. (Yani bazılarının yazdığı gibi mitingde sadece 10 bin kişi yoktu) İlk işimiz üniversite öğrencilerini bu-

Devamı: Sayfa 15'te

GEZİ VAR GEZİ!..

Fotoğraf: Kubilay Tüntül

Pancar peezik deeeğil mi...
Çiğeer eeziik deeeğil mi...

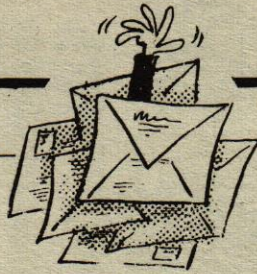
Ooof sen cama ben cama
İkimizin resmini çıkarsınlar yan yana

10 Nisan Pazar günü Sirkeci'den kalkan iki büyük motoru dolduran gençlerin hep bir ağızdan söyledikleri türküler, Boğaz'a bitişik yalılarda sabah uykusunun en tatlı yerindeki Bo-

Devamı: Sayfa 15'te

OKUYUCU MEKTUPLARI

KAN

Yüreğimde
Bir buğ yuvessıyla geldim sana
Sallema dallarım
Eder hayli yorgunum

Yaşanacak günlerin sevinciyle
Açtım kalbimi
Sevimsen beni harman ebi

Özellikle
Kadınlar bir elin
Sunduğu çaydır belki

Belkide
Kareli yazgısı
Nışan bozması

Bir tetteğe dokunulur
Fakırdı gözlerimden KAN...

Ekim/81
Ş.Ruhi SALIH

Sevgili Üniversiteli yayıncılar,
Gazetenizle daha doğrusu gazete-
mizle bir sınıf arkadaşım aracılığıyla tanış-
tım. (...)

...İlk etapta dikkatimi çeken olay ga-
zetenin daha çok İstanbul'daki üniversite-
lerin sorunlarıyla ilgilenmesiydi. Ama bu-
nu da daha çok gazetenin İstanbul'da ba-
silmasına bağlıyorum. Ama ümit ediyorum,
bundan sonraki yayınlarda tüm okullara
eşit derecede yer verilip; ortak nitelikteki
sorunlarımız daha detaylı ve daha aydın-
latıcı bir şekilde sunulacaktır. (...)

Sevgili Üniversiteli yayıncılar,
Gazetenizle, daha doğrusu gazete-
mizle bir sınıf arkadaşım aracılığıyla tanış-
tım. (...)

...İlk etapta dikkatimi çeken olay ga-
zetenin daha çok İstanbul'daki üniversite-
lerin sorunlarıyla ilgilenmesiydi. Ama bu-
nu da daha çok gazetenin İstanbul'da ba-
silmasına bağlıyorum. Ama ümit ediyorum,
bundan sonraki yayınlarda tüm okullara
eşit derecede yer verilip; ortak nitelikteki
sorunlarımız daha detaylı ve daha aydın-
latıcı bir şekilde sunulacaktır. (...)

Özgür Ozan BAYRAKTAR
Gazi Üniversitesi
İktisadi İdari Bilimler Fakültesi

Sayın ÜNİVERSİTELİ yayıncı ve yöneticileri,
Sizce KOCAELİ den yazıyorum Gazetemizin ilk ve
ikinci sayısını satır satır okudum ve çok beğendiğ-
imi burada belirtmek istiyorum.

Gerçekten böyle bir gazetenin çıkarılması bizim
açımızdan mutluluk verici bir olay. Bunda bu
çalışmaya nasıl katkıda bulunabileceğimi düşünüp
şöyle bir sonuca vardım: Gazetenin dağıtımını sağlaya-
bilir ve muhabirliğini yapabilirim.

Eğer burada uygun derseniz Gazetemizin muhabir
olarak görev almak istiyorum.

Gerekti bilg ve kopulları gönderirseniz mutluluk
duyacağım.

Sayın Üniversiteli yayıncı ve yönet-
menleri,
Sizce Kocaeli'den yazıyorum. Gazetemi-
zin ilk ve ikinci sayısını satır satır okudum.
Ve çok beğendiğimi burada belirtmek isti-
yorum.

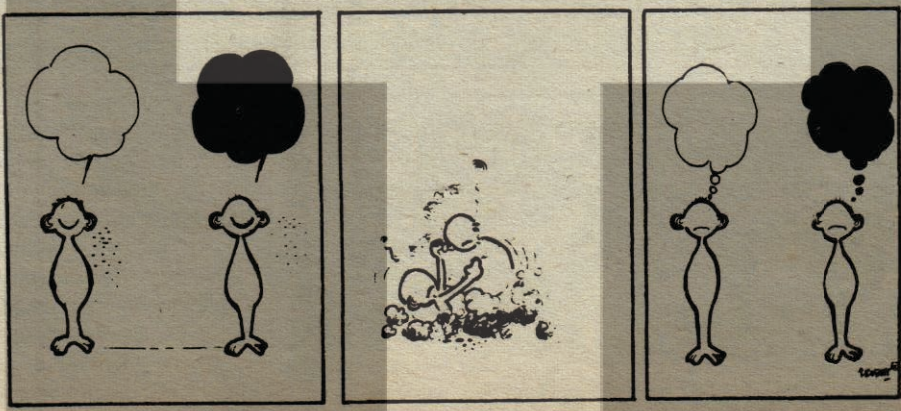
Gerçekten de böyle bir gazetenin çık-
arılması bizim açımızdan mutluluk verici bir
olay. Ben de bu çalışmaya nasıl katkıda bu-
lunabileceğimi düşünüp şöyle bir sonuca
vardım: Gazetenin dağıtımını sağlayabilir ve
muhabirliğini yapabilirim.

Sali Yüce
Yıldız Üniversitesi/KOCAELİ

Ey Üniversiteli, ben şiir vurgunuyum.
Şiirlerimi, öykülerimi sana göndereceğim.
Bazen sana dağ kentinden al yürekli insan-
ların sesini vereceğim, bazen de küçük
kent entellektüelinin sesini; bazen üretim
içindeki gençlerin sesini vereceğim, bazen
de yüreklere vura vura yaşanan aşkları an-
latacağım.

Ey Üniversiteli bundan sonra gözüm
üstündedir. Yaşamı algılayan yaşamı sa-
ven, dize işçisi bir okur olarak seni izleye-
ceğim.

Ş.Ruhi Salih
POLATLI

Mimar Sinan Üniversitesi'nden bize yollanan
bir karikatür. Levent arkadaşına teşekkür ederiz.
Çalışmalarının devamını bekliyoruz.

Değerli Üniversiteli Gençlik Dergisi yayıncıları,
Öncelikle sizin bize böyle bir gazete çıkartarak
bizim sorunlarımızla alakalı çalışmalar için
sizi kutluyorum. Bir çok beğendiğimi burada belirtmek
istiyorum.

Bundan sonraki sayılarda daha çok gençlerin
sorunlarına yer verdiğiniz gazetenin daha güzel
olacağına inanıyorum.

Sizce yazıların simdi bu kadar, size bir
adet girerim gönderirim. Tanıdıkla alakalı olarak
gönderirim. Her şey için teşekkür ederim.
Sizce yazı hazırladıkda başari ve sonuçu yollar dilemim.

Atas
G.Ü.
Mes. Eđt. Fak.

Sevgili dostlar,
Uzun süredir içerde yatan birisi-
yim... Böyle bir derginin çıkmasını 12 Ey-
lül öncesi yükseköğrenim gençliğinin sor-
unları içerisinde bulunmuş birisi olarak
yüreğime destekliyorum.

...Üniversiteli gençliği kendi birliği ve
örgütlülüğünü nasıl sağlar? Toplumun di-
ğer kesimlerinin aktif desteğini ne şekilde
sağlayabilir? (...)

Size yararı olacaksa ilerde gençlik so-
runlarıyla ilgili belki yazılar yazabilirim. Şu
anda yaş durumum ve içerde olmam itiba-
riyle, yüksek öğrenim gençliğinin özerk
üniversite mücadelesinde bulunmasamda,
bu alandaki boşluğu kapatmaya aday bir
dergi çıkardığınız için sizleri yüreğime kut-
lar, derginizin yayın hayatında başarılı ol-
masını temenni ederim. İçerinin sıcak se-
lamlarını, "Üniversiteli" dergisi çalışanla-
rına ve dostlarıma sunarım.

Ali Yıldız/AYDIN

Merhabalar...
Adresinize "Çarşaf" dergisinde rastladım.
Doğrusu çok sevdim. Hayırlı uğur-
lu olsun. Tabii ki hepimize...

Şu anda 22 yaşındayım. Kadın-doğum
doktorunun yanında çalışıyorum. Lise yıl-
larımdan beri çizgiyle uğraşıyorum.

Münevver Akyol
ÇANAKKALE

Merhabalar...
Adresinize "Çarşaf" dergisinde rast-
ladım. Doğrusu çok sevdim. Hayırlı uğur-
lu olsun. Tabii ki hepimize...

Şu anda 22 yaşındayım. Kadın-doğum
doktorunun yanında çalışıyorum. Lise yıl-
larımdan beri çizgiyle uğraşıyorum.

Münevver Akyol
ÇANAKKALE

FİLİSTİNLİLERE SELAM
EKMEKLERİNİ DE
TAŞTAN ÇIKARIYOR
FİLİSTİNLİLER
YAŞAMLARINI DA...

Yüksel Öngör

Sevgili Üniversiteli,
Öncelikle bu denli büyük bir boşluğu,
kısıtlı imkanlarımızla doldurabilme cesaretini
gösterdiğiniz için sizi alkışlıyorum.

Başına buyruk bir üniversiteli olarak ilk
iki sayıyı heyecanla okudum. Çok güzel...
Dilerim bundan sonraki sayılarda daha hızlı
bir tempoyla çok daha güzel giderseniz...

Sevgili Üniversiteli,
Öncelikle bu denli büyük bir boşluğu,
kısıtlı imkanlarımızla doldurabilme cesaretini
gösterdiğiniz için sizi alkışlıyorum.

Başına buyruk bir üniversiteli olarak ilk
iki sayıyı heyecanla okudum. Çok güzel...
Dilerim bundan sonraki sayılarda daha hızlı
bir tempoyla çok daha güzel giderseniz...

Özhan Kızıltan
A.Ü. DİCF./ANKARA

Adnan Çetin
Gazi Üniversitesi
Mes.Eđt.Fak./ANKARA

Arkadaşımızın gönderdiği şiirden bir bölüm
sunuyoruz:

O, üniversiteller sınımsız,
Onlar bir çiçek, hiç solmayacak
Onlar yaşam verirler, sevgi verirler
Ayuç ayuç, kucak kucak
Sana söz veriyorum
Orda hırs, üstünlük, aylık olmayacak...

ÜNİVERSİTELİ
DAĞITIM
ELEMENLARI
ARIYOR

Geniş bilgi için başvuru: Çakırağa
Mah. Abdülatif Paşa Sok.
Şekerci Han 6/29 Aksaray-İSTANBUL
Başvurular mektupla da yapılabilir.

ÜNİVERSİTELERDEN YETERSİZ BİLEK İLE MEZUN OLUYORUZ!

Sahibi ve Yazışları Müdürü: Sultan ALTUN • Teknik Yönetmen: Mehmet KIRARSLAN • Haberler: Mesut ÖZDİNÇ • Araştırma: Altan YAŞAR • Kültür: Tayfun SEVER • Mali ve İdari İşler Koordinatörü: Ahmet ÜMIT

ÜNİVERSİTELI

Bu sayıya katkısı bulunanlar: Oktay ÖZCENGİZ, Tamer BARAN, Kazım POLAT, Sadık ALBAYRAK, Aliye UÇAR, Muzaffer KURTULUŞ

Abone Koşulları: 3 Aylık 2500 TL, 6 Aylık 4500 TL, Yıllık 8000 TL

Yönetim Yeri: Çakırağa Mah. Abdülatif Paşa Sok. Şekerci Han 6/29 Aksaray-İSTANBUL

Basıldığı Yer: Murat Ofset

DİKKAT: BU YURTTA ELELE DOLAŞILMAZ!

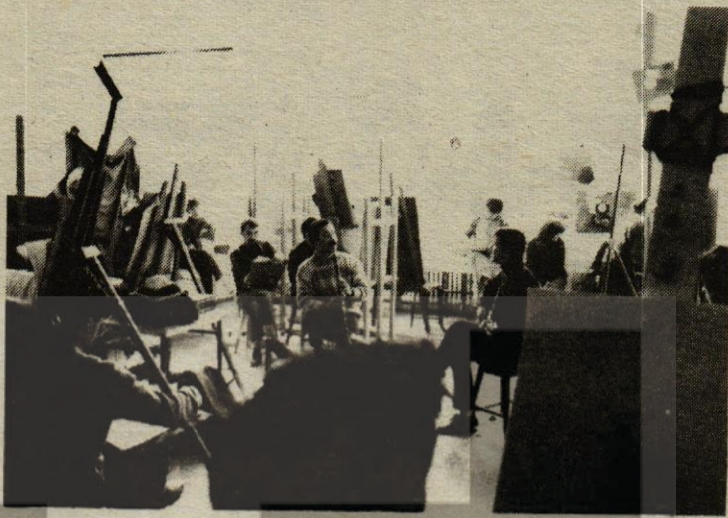
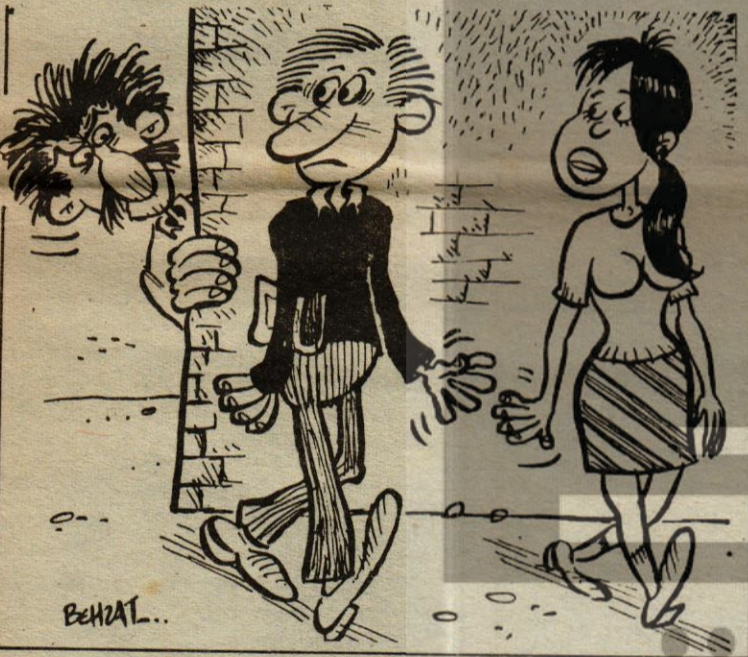
İzmir (ÜNİVERSİTELI)—

OLAY I: Yurt öğrencilerinden bir çift kafeteryada elele dolaştığı için yurt kimlikleri alınmış, yurttan atılmışlar, bunun üzerine yurttaki diğer öğrencilerin olaya müdahalesiyle dışarı atılan yurt öğrencilerinin tekrar içeriye alınması sağlanmıştır.

OLAY II: Yurtta meydana gelen diğer bir olayda; yurtta bir grup öğrenci kafeteryada saz çalarken idarece engellenmeğe çalışılmış ve öğrenciler içeriye giriş saatinden önce içeriye girmeleri için zorlanmışlardır. Öğrenciler burada

oturma en doğal hakları olduğunu belirterek kalkmamışlar, bunun üzerine polise haber veren idare, polisin müdahalesi ile öğrencilere gözdağı vererek öğrencileri dağıtmaya çalışmıştır.

OLAY 3: Inciraltı sahilinde güzel bir akşamüstü, vizelerin bitiminden sonra arkadaşlarıyla birlikte olmak isteyen ve beraberce türkü söyleyen bir grup öğrenci yine polisler tarafından alınmış, bir gece nezarete tutulmuş ve buna hiç bir sebep gösterilmemiştir. Karakolda öğrencilere gözdağı verilmiş ve hepsinin bu hareketlerinden dolaşma fişlendikleri belirtilmiştir.

Müzik ve Resim İç İç: Mimar Sinan Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Resim Bölümü öğrencileri Grup Merhaba'nın enstrümantel müziği eşliğinde desen çalıştılar.

İZMİR'DE PİKNIK

Deniz DOĞAN

İZMİR — Ege ve Dokuz Eylül Üniversite'lerine bağlı öğrenci dernekleri 5 Nisan günü Ege Üniversitesi'nde piknik düzenlediler. Pikniğe katılan öğrenciler, bundan sonra okullarda buna benzer coşkulu ortamların sık sık oluşturulması gerektiğini vurguladılar.

KIZ YURDUNDA BİR DELİKANLI

Üniversiteli (İstanbul) "Çemberlitaş Kız Öğrenci Yurdunda Neler Oluyor?" diye sormuştuk onbeş gün önce. Ve bu yurttan olan olaylardan bazılarını bu başlık altında aktarmıştık.

Gazetemizin ikinci sayısı çıktıktan sonra yurttan kalan bir grup kız öğrenci bir sabah uyanıklarında neler olduğunu anlattılar:

"O sabah feryatlarla uyanarak koridorlara döküldük. Herkesin yüzünde korku ve panik ifadesi vardı."

Çemberlitaş Kız Öğrenci Yurdu sakinlerini bu denli korkutan ve koridorlara dökülmelerine neden olan neydi? Bize anlatıldığına göre olay şöyle gelişmişti:

Bir genç elinde bıçağıyla sabah saat yedi sıralarında yurt kapısında hiçbir engelle karşılaşmadan bir üst kata çıkıyor. Yeni uyanan öğrenciler eli bıçaklı birini karşılarında görünce koridorda çığlıklar yükseliyor. Bıçaklı genç bir odaya giriyor. Odadakilerin şaşkın ve korkulu bakışları arasında yanlış odaya girdiğini farkedip odadan çıkıyor. Yurt sakinleri arkadaşlarının çığlıklarıyla koridorlara dökülüyorlar. Bir süre sonra bıçaklı şahıs yaka paça vurttan çıkarılıyor.

Daha sonra olayın aşlı (geçmiş) öğreniliyor. Bıçaklı şahıs birkaç gün önce yurda gelip bir kız öğrenciyi anons ettirmiş. Kız aşağıya indiğinde üç kişi kızı zor kullanarak taksiye bindirerek götürmüşler. Evet, aynen böyle...

Öğrenciler yurt basma olayı karşısında tepki göstermekte gecikmiyorlar. Yöneticilere İstanbul'un göbeğinde nasıl olup da bir kız yurdunu külhanbeylerin bıçakla bastığını sorduklarında tam da o yurt yöneticilerinden beklenecek bir yanıt alıyorlar:

"Sizler erkeklere yüz vermezseniz o zaman böyle olmaz."

Genel Müdür Osman Nuri Filiz Bey!
Uyumayalım, uyumayalım!...

KONYA'DA ŞENLİK

Konya (ÜNİVERSİTELI)—

Selçuk Üniversitesi Öğrenci Derneği (S.Ü.Ö.D.)'nin düzenlediği konser, 27 Mart 1988 Pazar günü, Atatürk spor salonunda gerçekleştirilebildi. Gerçekleştirilebildi diyorum çünkü "şeyler" sayesinde gerçekleştirilemeyecekti. İzin alınmaması nedeniyle, konser biletlerinin çok kısa bir süre satışına kalmasına rağmen katılımın yüksek olduğu konser büyük coşku içerisinde geçti. Hatta bu coşku emniyet güçlerinin video çekimi yapması bile engellemeyemedi.

Grup Yorum'un katıldığı konseri, S.Ü. Fen Edebiyat Fakültesi öğrencisi olan Serdar Öz de saziyla sözlerle renklendirdi. Öğrencilerin salona inip halay çekerek Grup Yorum'a katılması coşkuyu arttırdı.

Konser sonrasında, tüm öğrencilerin gözlerinde birlikte üretmenin mutluluğunu yaşadıkları okunuyordu.

MALATYA'DA ATILMALAR

Malatya (ÜNİVERSİTELI)—

İnönü Üniversitesi'ne bağlı Malatya Meslek Yüksekokulu'ndan 1987-88 öğretim yılının birinci yarısında 45 öğrencinin kaydı silindi.

Öğrencilerden 21'i devamsızlık, 24'ü de Türk Dili, Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi gibi mesleki olmayan derslerdeki başarısızlıklarından ötürü okuldan atıldılar.

Atılmalar ile ilgili olarak görüşleri alınan öğrenciler, bir meslek yüksek okulunda insanların öğrenimini gördükleri meslek ile ilgili olmayan 'zoraki' bir takım derslerdeki başarısızlıklarının atılma gerekçesi olmasını "çağdışı" olarak nitelediler.

Haber Merkezi— Mersin Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik Yüksek Okulu Öğrenci Derneği (TİYÖD)'ün yayın organı **MERSİN TURİZM DERGİSİ** yayına başladı.

Aralık/1987'de 2.Olağan Genel Kurul'unu başarı ile tamamlayan TİYÖD "Akademik-Demokratik Öğrenci çalışmalarında aktif rol almak ve bu amaçla bir çatı altında toplanmak" hedefi ile yola çıktığını belirtiyor. TİYÖD akademik-demokratik öğrenci çalışmalarını yürütürken, çalışmaların akademik yönünün demokratik yönünden ağır bastığını; bu organ ile çalışmanın eksik yönünü tamamlamayı hedeflediğini belirtiyor.

DEMOKRATİK TARTIŞMA, COŞKU GENEL KURULDA ŞENLİK HAVASI

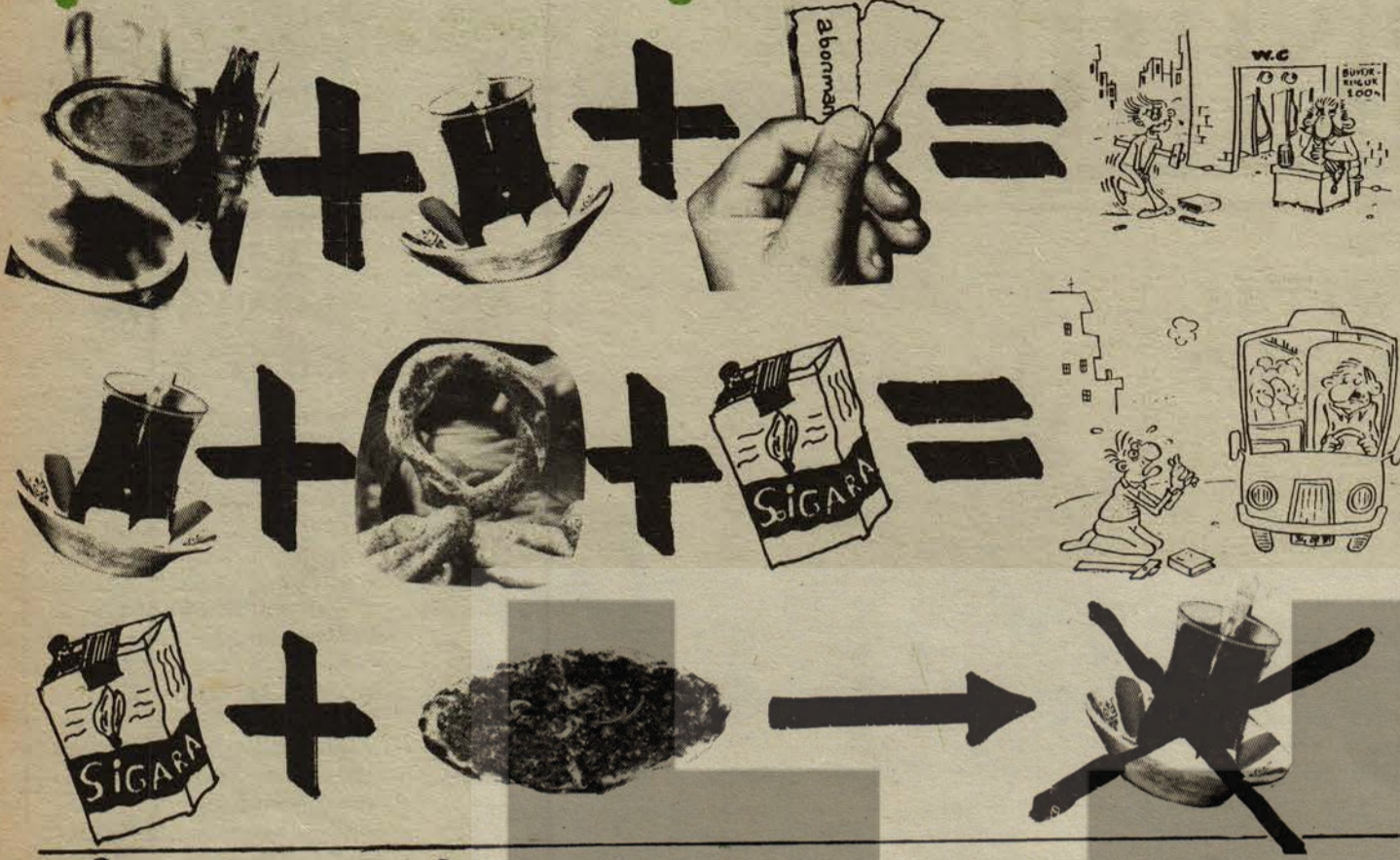
I.Ü. Orman Fakültesi öğrencileri derneklerini kurmak üzere ilk başvurularını 7 Mayıs 1986'da yapmışlardı. İdare ve polisin hukuki ve keyfi tüm engellemelerine karşın yaklaşık iki yıllık ardıcıl savaşım kazanılmıştı. 2 Nisan 1988 günü I.Ü. Orman Fakültesinde I.Ü. OR.F.Ö.D.'ün

1. Olağan Genel Kurulu yapıldı. Konuklar, dernek üyeleri ve henüz üye olmamış öğrenciler yüksek öğrenim gençliğinin onurlu savaşımının, bu kazanımında, bir şenlik için biraraya gelmiş gibiydiler. Genel Kurul heyecanı, saz eşliğinde coşkuyla söylenen halk

Devamı Sayfa 15'de

ÇÖZÜMÜ MEÇHUL BİR DENKLEM

VELİLER NE DEDİLER BU İŞE!...

Faruk SIRVERMEZ: (Üç çocuk babası, emekli şoför) Bu kredi ile öğrenci öğleyin, ekmek arasına kokoreç alabilir. Bence öğrencinin adam gibi okuması için, günde 5 bin lira harcaması gerekir. Devlet, günde 5 bin lira krediyi vermeli. Onların verdiği kredi ile kedi bile beslenmez. Benim ve çocukların istikbali LOTO'ya kaldı. Çocukları etim, simit oldu. Öyle ya, 660 lira üç simit, iki çay parası yapıyor.

Garip YAZI: (Manav, iki çocuk babası) Bu parayla yarım kilo domates veririm. Veya iki yüz elli gram muz. 660 lira öğrencinin ancak yol parasını karşılar. Artarsa belki bir de simit alınır. Günlük en az üç bin lira olmalı ki genç insan başı dik, karnı tok gezebilsin. Zengin arkadaşları arasında ezilmesin. Derslerde başarısızlığın nedeni de, öğrencinin yarı aç, yarı tok gezmesidir, bence.

Pakize KÖK: (Ev kadını, üç torun sahibi) Bu para çok az. Yetmez delikanlı torunuma. Günde 650 lira neyi karşılar ki.. Hele bir de sigara içiyorsa. Yol parasına bile yetmez. Üç bin lira ucu ucuna yeter, valahi.

BİR FİYAT LİSTESİ...

BİR TAS ÇORBA VE EKMEK: 500 TÜRK LİRASI
BİR BARDAK ÇAY: 100 TÜRK LİRASI
BİR ADET ABONMAN: 100 TÜRK LİRASI
BİR PAKET SİGARA: 500 TÜRK LİRASI
BİR LAHMACUN: 200 TÜRK LİRASI
UMUMİ HELA: 100 TÜRK LİRASI

veee... BİR HABER

öğrenci kredilerine
görülen lüzum üzerine
zang yapılmıştır.
krediler (günlük)
666 Türk Lirası
olarak bağlanmıştır.

Heh heh hee.. Denklemini gözemediniz değil mi? Ama boş verin, üzülmeğin kabahati sizde değil...
SIZE KREDİ VERENDE

DİKKAT DİKKAT

1 Nisandan itibaren krediler yüzde üç yüz artırıldı. Gazetelerin yazdığına göre artık üç ayda altmış bin lira günde, 666 TL. kredi verilecek öğrencilere. Bir gazeteci olarak onbinlerce gencin muhatabı olan Kredi ve Yurtlar Kurumu'nda konuyla ilgili kısa bir röportaj yapalım dedik. Niyetimiz 1986 ve 1987'de toplam ne kadar öğrenci kredisi verildiğini öğrenmekti. Yanına ise ölüm tüccarlarının bize sattığı füzelerin, fantomların birer tanesinin fiyatlarını ko-yacaktık. Böylece bir tek öğrencinin devlet babaya kaçta patladığını gazete-de kendimizce gösterecektik. Tabii ki bir fantomun kaç üniversite öğrencisine be-del olduğu sorusu da yanıtına kavuşmuş olacaktı. "Peki ne oldu? Yapamadınız

mi düşündüğünüzü?" diye soruyorsanız anlatacaklarımızı dinleyin.

21 Mart günü söz konusu verileri almak için makamına çıktığımız Bölge Müdürü Turhan Kamberli Bey, "Açıklama yapmaya selahiyetim yok." diyor ve ekliyordu: "Bakanın direktifi var. Basına açıklama yok. Ama ben basın danışmanına telefon edeyim elimizdeki kimi rakamları açıklasın. "Ertesi gün Nemci Çakırlar'ı arıyoruz, sonuç sıfır. "Açıklama yapamam. Hem siz ayrıntılı bilgi istiyorsanız Ankara merkezden Genel Müdür Osman Nuri Bey Japonya'ya gitmiş. Santraldaki kız "Ben sizi basın bürosuna bağlayayım." diyor. "Evet, buyrun, Kredi Yurtlar Basın Bürosu..." "Efendim, biz İstanbul'dan arıyorduk.

Bize geçen ve evvelki senenin..." "Val-la kardeşim kusura bakmayın Sayın Bakan'ımın emri var. Basına açıklama yapamam." "İyi ama kardeşim orası basının bürosu değil mi?" "Evet ama Genel Müdürüm Japonya'da. Ancak o açıklama yapabilir..."

Evet aynen böyle. Dört tane veriyi gazetecilere açıklayacak yürekli, baba-yiğit biri yok Kredi ve Yurtlar Kurumu'nda. Herkes birbirinden korkar halinde. Ama asıl rakamları Türk vatandaşı olarak kaynağından öğrenirseniz basının yalan yanlış bilgilendirmesinden de korunmuş olursunuz. Merkezin telefonu: 131 95 80-81

Not: Merak ediyorsanız arayan yoksa boşuna rahatsız ve meşgul etmeyin.

ÜNİVERSİTELİLER KONUŞTU

Hakkı AYDEMİR: (Mimar Sinan-Resim Bölümü) Günlük kredi miktarı bence bir öğrencinin günlük giderlerine göre belirlenmeli. Ayrıca kredi, çoğu öğrenciye verilmiyor da. On sekiz bin lira noter masrafı yapan bir çok arkadaşımız alamadı. 666 lira ile iki resim kağıdı ancak alınabilir. Üstüyle de belki bir çay içilebilir.

Musa AKTAŞ: (Mimar Sinan Üniversitesi) Bürokratik engeller yüzünden kredi alamıyorum. Bir öğrenciye kredi verinceye kadar anasından emdiği süt burnundan fitil fitil getiriliyor. Düşünüyorum da; bunların karşılığında ne kazanacağız? Alacağın para ihtiyaçlarımızı karşılayacak mı? Benim günlük masrafım, hiç bir şey yemesem, sadece okula gidip gelsem, altı yüz lira. Bence üç aylık kredi en az 150 bin lira olmalı.

Özlem SALMAN: (Geleneksel Türk Sanatları) 666 lira ile yol parası dışında her halde bir simit, yanına da bir çay alabilirim. Benim annem de üniversite de okumuş. Aldığı kredi ile ev kirası ödeyebiliyormuş. Üstüne de diğer ihtiyaçlarını karşılayabiliyormuş. Gelecekte sorumluluklar yüklenecek insanlar olarak, bize de ilgi gösterilmesini bekliyoruz. Bir şey vermezlerse bir şey beklemeye de hakları olmaz.

Doç. Ertan ERUS: (İst. Üniv. Orman Fakültesi) Öğrenci bu para ile karnını bile doyuramaz. Sağlıklı beslenemez. Taşit, barınma gibi mutlak gerekli harcamalar göz önüne alınırsa; beslenmeye ayrılacak paranın kalmaması gibi ciddi bir sorun ortaya çıkıyor. Unutulmaması gereken bir hususta: Gençliğin, sosyal ve kültürel etkinliklere katılma olanağının kalmadığıdır. Kanımca, yurttan kalan bir öğrenci ölçü alınır, günde en az üç bin lira kredi verilmeli.

Garip ama gerçek:

D.E.Ü. Hukuk Fakültesinde 15 öğrenci "sınavdan çık dendiği halde sınavdan çıkmayarak öğrenim özgürlüğünü ihlal ettikleri" gerekçesi ile yapılan disiplin soruşturmasında bir ay uzaklaştırma cezası aldılar. Olay nasıl mı gerçekleşti?

Harçlarını yatırmadıkları halde sınava giren öğrenciler sınavdan çıkınmaz ikazına uymayarak tartışmaya yol açtılar ve sınavın gecikmesine neden oldular. -Vay utanmaz arlanmazlar, paranız yoksa üniversitede ne işiniz var?- Bu kadar da değil. Çıkmamakta direnenler idareyle işbirliği içinde çalışan

SATIN CEKETLERİNİZİ

polis kuvvetleri tarafından salondan cebren çıkarıldılar. Edepsizlerin yaptıkları bu kadarla da kalmadı, bölücülerden biri hem de yüksek sesle "Benim param yok, parası olmayan okuyamayacak mı?" diye sordu.

Ancak sezarın hakkı sezara, idarenin de hakkını yememek lazımdır. Bu bölücülere bir aylık uzaklaştırma cezası tatil yapsınlar diye değil çalışıp harç parasını denkleştirensinler diye verildi. Böylece ceketleri sırtlarında saatleri kollarında kaldı.

NOT: Anılan kararın iptali için öğrenciler tarafından İdare Mahkemesine açılan dava halen sürmektedir. Ceza mahkemesine açılan "Öğrenimi engellemek" konulu dava beraatle sonuçlanmıştır.

Dekan parası olmadığını söyleyen bir öğrenciye; sat saatini, sat ceketini nasıl olsa o parayı bulursun demiştir. Acaba onlar yeterli parayı sağlamazsa neymizi satmamızı isteyecekti?

Top kesen dekan

Ankara (Üniversiteli) — Ankara Üniversitesi veterinerlik fakültesi öğrencileri derslerden kalan zamanlarında okul bahçesinde futbol oynayarak yoğun ders saatlerinin yorgunluğunu üzerlerinden atmaya çalışırlar. Değişik sınıflar ve gruplardan oluşturulan takımlar arasında yapılan bu maçlar Veterinerlik Fakültesi öğrencilerinin kuralı, yoklaması, sayımsız geçirdikleri, dostça biraraya gelip eğlenebildikleri ender anlardır. Ancak, "sükûta, disipline ve ders çalışmaya" düşkün olan Dekan Prof.Dr. Hüseyin K. Urman gençlerin bu doğal isteklerinden rahatsız olmakta, ders aralarında yapılan maçların gürültü çıkarmaktan, camları kırmaktan, öğrenmeyi engellemekten başka bir işe yaramadığını düşünmektedir. Bu "topçuları" meraklarından vazgeçirmenin bir yolu bulunmalıdır, ama 9'dan 17'ye kadar dersane, klinik, yoklama, vize arasında koşuşturmadan güneş yüzü görmeye susamış bu "güruha" söz dinletmek de zordur doğrusu... Dekan, öğrencileri oynadıkları oyuncaktan yoksun bırakarak sorunu çözebileceğini düşünür ve eline yemekhaneden geçirdiği bir bıçağı kaptığı gibi öğrencilerin oynadıkları topu kıtır keserir...

Öğrenciler şaşkın, dekanın gözünde sevinç pırıltıları: "Bundan sonra bahçede top oynanmayacak." Öğrenciler yeni bir top edinmeyi düşünürken dekan diğer görevinin başına döner: Amacı kantine ani-

den dalıverip sigara içenleri kısıvrak yakalamak. Ama ne yazık ki dekanlığın bulunduğu ana bina ile kantin binası arasında öğrencilerin top oynadığı geniş alan vardır. Dolayısıyla kantin pencerelerinden dekanın geldiği beş yüz metreden görünmektedir. Hemen alarm verilir: "dekan geliyor, sigaraları söndürün." Sigaralar alelacele söndürülür, pencereler açılarak, eller kollar ve kitaplar ile sigara dumanları dağıtılarak dekan karşılanır. Öğrenciler uslu uslu yere bakmakta, dekan başını memnun bir şekilde sallamaktadır. Bilim yuvasında disiplin ve düzen sağlanmıştır.

DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ

EHLİYETSİZ KAPTANLARIN ELİNDE...

Ehliyetsiz kaptanların elinde Dokuz Eylül Üniversitesi gemisi karaya oturdu. Kaptan-ı Derya'nın emriyle harekete geçen görmüş, geçirmiş kaptanlardan biri olan Tibbiyeli... Reis tayfalarına (öğrencilerine) "Deniz bitti" "Tiz deniz buluna, yedi gün, yedi gece mühlet ihsan olunmuştur, biline" diye buyurdu.

Ne oluyor, diyebilirsiniz. Anlatalım.

1- 16.2.1988 Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesi Dekanlık Duyurusu: "Harç bedeli miktarı 100.000 TL'dir. Ve bu bedeli harç kredisi alan öğrenciler adına Yüksek Öğretim Kredi Yurtlar Kurumu ödeyecektir." Bu duyurunun ömrü beş gün olmuştur. (Bir anlık gaflet!)

2- Mart'ın ilk günleri. Bir duyuru daha. Harç bedellerinin (harç kredisi almakta olanlar da dahil) 15 gün içerisinde yatırılması. Aksi takdirde okul yönetmeliğinin 36. maddesi işletecektir. (Bu nedir?)

3- 15 Mart'a kadar tanınan süre öğrenciler tarafından duyuru görülmediğinden, 20 Mart'a uzatıldı.

4- Fırtınadan önceki sessizlik. 1000 kişilik fakültede 600'e yakın öğrenci duyuruyu görmemekte diretiyor. (Dekanlık beklemeye.)

5- Hava puslu. 30 Mart 1988. Fırtına köptü. Duyurular kol geziyor. Okul idaresi tüm kadrosuyla bilfiil kantinlere, sınıflara, "Harçlarını yatırmayanlar, harç kredisi almakta olanlar da dahil, 5 Nisan 1988 tarihine kadar yatıracaklardır. Yatırmayanlara yemek verilmeyecek, tedavi hizmetleri sağlanmayacak, sınavlara alınmayacaklardır." 600 öğrenciden 33.000 TL. - 233.000 TL. arasında değişen miktarlar istenmekte.

600 öğrenci ertesi gün Dekanlık binası içindeler. (Nisan 1) Basınla beraber açıklama bekliyorlar. Açıklama gecikti. Yorulup oturdular. (Basına göre oturma eylemi) Alkışlarla dekan ve kolluk güçleri teşrif ettiler. (Basında, 'Alkışlı protesto')

"Niye toplandınız" "Bir kaç kişi gelisin konuşalım." "Peki, Peki" "Yönetim Kurulu kararıdır, benim yapacağım bir şey yok." "Bir şey yapamam. Ödeyeceksiniz." Yüksek Öğretim Kredi Yurtlar Kurumu paraları göndersin size hemen geri vereceğiz. Söz veriyorum." ... "Söz veriyorum" ... "Söz veriyorum." "Daha önceki sözler önemli değil." Kalabalık: "Vermezsek?" Dekan "36.madde, 36.madde..." İlk raund berabere.

4 Nisan 1988/Pazartesi. Yemek fişi olmayan öğrenciler alışkanlıkla yemekhaneye girdiler. Yemek fişi alanların da iştahı

kaçtı. (Basına göre 'Yemek boşkotu') 30 Mart'ta da Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Fakültesi öğrencilerinin de iştahı kaçtı. (Vallahi benzerlik.)

Aynı gün harap ve bitap düşmüş Tıp Fakültesi öğrencileri kapı kapı dolaşmada.

Yüksek Öğretim Kredi ve Yurtlar Kurumu Bölge Müdürlüğü kapısı. Genel Müdürü telefonda. "Paraları şimdiye kadar göndermemistik. Ancak 1 Nisan'da üniversitelere gönderdik.

Rektörlük kapısı. 1,5 saatlik rektörlük karşısındayız. "Kravatlarınız nerede?" "Adınız ne?" "Eskiden Tıp Fakültesi öğrencileri kravat takardı." Ara taksiminden sonra rektör: "Mesele nedir?" dedi. (Sanki bilmiyormuş gibi.)

"Kredi ve Yurtlar bize para göndermedi. Size yanlış bilgi veriyorlar. Ödeseler ne olacak? Yine de ödeyeceksiniz... Ne olursa disiplinsizlikten oluyor zaten... Örneğin Amerika'da..." ("Aslında harçların 3 milyon olması lazım." şeklindeki sözlerini anımsayıverdik.) "İster 10 kişi olsun, ister 596 kişi, farketmez. Yine sınava almam... Biz sizler için bu makamda oturuyoruz... Biz buraya gökten zembille inmedik... Biz bu işi biliriz... Ödeyeceksiniz .." İkinci raund hakeme

kaldı.

'Büyük' basın polis desteğiyle "Tıp Fakültesindeki olaylarda İran parmağı var." dedi. (Parmaklar!)

Öğrenciler direnmekte kararlı. Öğrenci işleriyle görevli tüm unsurlar "Blöf yok. Dedik mi yaparız. Böyle yapmayın sizin için kötü olur..." dediyse de öğrenciler direniyorlar.

Siyasi partiler haberdar edildi. Bakana ulaşıldı. "İlgilenirim." dedi. Sonuç yok.

5 Nisan. Gerilim. Kredi ve Yurtlar Kurumu'nun mu, Rektörlüğün mu haklı olduğunun anlaşılması için sürenin uzatılması istendi. Kredi ve Yurtlar Kurumu'nun parayı yolladığı söylentisi ayyuka çıktı. Sonuç yok.

Üniversite Yönetim Kurulu acele toplandı. Aynı gün saat 20.05. Rektörlük paralarını geldiğini söyledi... (!)

6 Nisan 1988 saat 08.30. İkinci sınıfın Anatomi sınavı. Olağanüstü bir şey yok. Herkes sınava alındı.

Özetle dostlar, bir hafta boyunca yaşanan bu olayları sizlere şunun için anlattık: Her şeyin parayla ölçüldüğü bu günün Türkiye'sinde gençlik artık her şeye evet demediğinde, öyle ya da böyle mücadele ettiğinde ancak bir şeyleri kazanabilecekler. Biz öyle yaptık.

SANSÜR GÜNLERİ '88

"Sinema Günlerine" Özellikle Üniversiteler Büyük İlgi Gösteriyor!

Sinema Günleri ile ilgili olarak üniversite öğrencileri ile görüştük.

Gülgün GÜN (İ.Ü. Tıp Fakültesi): Sinema Günleri'ni ilk kez bu yıl takip ediyorum. Benim için film yönetmenleri filmin niteliği açısından önemli bir ölçüttür. Bugün bilet bulamadım o nedenle giremiyorum. Aslında tüm filmleri izlemek isterim ancak bilet fiyatları biz öğrenciler için pahalı olduğundan tüm filmleri izleme olanaklarımız maalesef yok.

Hakan KARA (İ.Ü. Tıp Fakültesi): "Sinema Günleri"nin gelenekleşerek her yıl kısıtlı bir süre içinde de olsa tekrarlanması biz sinema severlere kaliteli filmler sunduğu için sevindirici bir olay olarak görüyorum.

Bu yıl Sinema Günleri'ne beş bilet aldım. Aslında fırsat bulursam tüm filmleri izlemeyi düşünüyorum.

Hüdâ HOCA (İ.Ü. Hukuk Fakültesi): Sinema Günleri'nin tümünü takip etmek istiyorum. Ancak sınavların yoğunluğu ve ekonomik nedenler bunu olanaksız hale getiriyor.

Mahmut Nedim ELDEM (Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi): Sinema Günleri'ni üç yıldır takip ediyorum. Öğrenci kredimi alarak İstanbul'a geldim. Film eleştirmenlerinin eleştirilerini takip ederek gireceğim filmleri seçiyorum. Sinema Günlerine sanıyorum en büyük ilgiyi yine biz öğrenciler göstermekteyiz. Buna rağmen herhangi bir öğrenci indiriminin olmamasını kınıyorum.

SINEMA GÜNLERİNDEN BİR FİLM:

"Yaşlı Adamlar Topluluğu"

Yaşlı Adamlar Topluluğu, sinemaya birçok defa konu olmuş siyah beyaz çatışması ve ırkçılığın sorgulanması üzerine kurulu bir film. Ama, salt anılarıyla yaşayan, haklarını savunamaz ve kendine yetemez yaşlı insanlar imajının kırılması, önyargıların yıkılması konusundaki çabası filme çarpıcı bir özgüllük kazandırıyor.

ABD'nin, ırkçılığın geçer akçe olduğu tutucu bir eyaletinde geçen film, bir cinayet sonrasında, ırkçı beyazlarla bir grup yaşlı zenci arasında gelişen olaylar sürecine tanıklık etmekte... Alman sinemasının seçkin yönetmeni Volker Schlöndorff'un, Ernest V. Gaines'in romanından uyarladığı filmde, çiftlik sahibinin öldürülmesiyle, çiftlikte çalışan zenciler ile çiftliği işleten beyazlar arasında gelişen olayları işliyor. Çevresinde sayılan yaşlı bir zencinin ekseninde geçen olayları izlerken, yaşadıklarını kanıksamış görünen, tepkisiz kalan insanların, bir haksızlık karşısında nasıl bir araya geldiklerini, kararlılıklarını açık-seçik görüyoruz. Bu arada çiftlik sahibinin yeğeninin çocukluğundan beri bağlılık duyduğu yaşlı zenciye yakınlık duyması ve bundan dolayı zencilerle dayanışması, onları tavır almaya sürüklemesi de filme biçim veren ana öğelerden biri. Burada, çiftlik sahibinin yeğeni rolündeki Louis Gosset'in nefis oyunculuğundan da söz etmeliyiz. Filmin bir diğer olumlu yanı da, kimi mizahi öğeler içermesi ve zenci müziğinden güzel motiflerle bezeli olması...

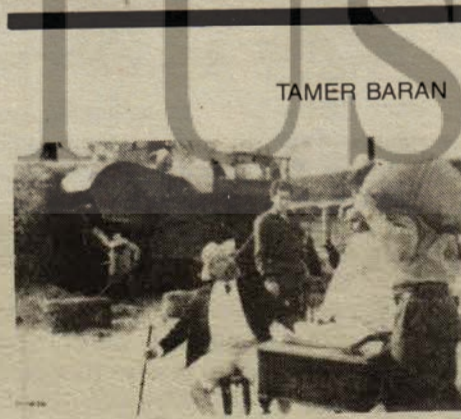
Yakında İstanbul ve Ankara sinemalarında da gösterilecek olan "Yaşlı Adamlar Topluluğu", kaçırılmaması gereken önemli bir film...

UFUK ÖZDEN
Ankara Üniversitesi
Hukuk Fakültesi

1900

BÖYLESİNİ DE GÖRMEMİŞTİK

TAMER BARAN

"Bal rengi bir İtalyan güneşi geniş alanı suluyordu. Alan kızıl fularlı çocuklarla, kızıl fularlı çocukların gülüşlerinden fıskıran grev neşesiyle dolup taşıyordu. Beyaz duvarlı Akdeniz evlerinin koyu gölgesinde çocukların anaları duruyordu. Gözlerinde ince bir ürkeklikle karışık, sevecen bir aydınlık okunuyordu. Alanın girişinde atlı iki jandarma duruyordu. Ansızın atlar şaha kalktı ve çocuklar hızla dağıldılar..."

1900 filminin birbirinden görkemli sahnelerinden birisi bu. 1900, İtalyan sinemasının harika çocuğu olarak bilinen Bernard Bertolucci'nin imzasını taşıyor... Hani şu ünlü filmin, "Paris'te Son Tango"nun yönetmeni. Senaryo da Bertolucci'ye ait ve 1900-1945 yılları arasında İtalya'da gelişen bir dizi olayı işliyor. 5 saat 20 dakika bo-

YANKILANANLAR

Bu köşede, bazen bir sanatçı konuğumuz olacak, bazense bir yapıttan söz edeceğiz. Seçerken kullandığımız ölçüt belli: Söz konusu kişi ya da eserin "yankılanması." Sizin de katkılarınızla daha bir renkle-neceğini düşündüğümüz köşemizin ilk konuğu Türkan Şoray.

Şoray, bilindiği gibi, uzun yıllarını sinemaya vermiş bir sanatçı. Evlendiği ve anne olduğu dönem setlerden uzak kalan oyuncunun, bir atılım içine girdiği ve birbirinden güzel çalışmalar verdiği gözleniyor. Bu kez, hem de oyunculuğunu sınırlayan kurallarını yıkması olarak sinemaya dönen Şoray'ın son dönemde rol aldığı filmler şunlar: 'Gramafon Avrat', 'Hayallerim, Aşkım ve Sen', 'Rumuz Goncağül', 'On Kadın' ve 'Ada'... Hayallerim, Aşkım ve Sen, ve On Kadın'daki oyunculuğu ile göz dolduran Şoray'ın, henüz gösterime girmeyen filmlerinde de aynı performansı gösterdiği tahmin etmek hiç de zor değil.

Sanatçının 'yankılanmasında', oyunculuk gücünün yanısıra şu sözlerinin de payı var elbette: "Sinemamızın en büyük ismi Yılmaz Güney'dir. Güney bence Türk Sinemasının dahisidir." (Milliyet/21 Mart)

Artık, "sultan" sıfatını hak ettiğine inandığımız Türkan Şoray'ı daha pek çok kaliteli yapımda izlemek dileği ve ümidiyle...

HAYRETLERE GARK EDEN SANSÜR

Kültür Servisi

Sinema Günleri'nde beş film sansüre takıldı. Sovyet yönetmen Tengiz Abduladze'nin "Yakarış" filmi "İslamiyete aykırı olduğu" gerekisiyle tamamen yasaklandı. İsveç'ten Beat Kuert'in "Deshima", Fransız Jean-Jacques Beineix'in "Betty Blue" ve Portekizli Jose Alvaro Morous'un "Kralın Soyтары" adlı filmlerinin, erotik bulunan sahnelerin kesildikten sonra gösterilmesine izin verildi. Sinema Günleri Düzenleme Kurulu filmleri program dışı bıraktı. Ayrıca Ali Özgentürk'ün "Su da Yanar" filmi de yasaklandı.

Sansürü protesto için sinema yönetmeni, oyuncu ve izleyicilerin katıldığı izinsiz bir yürüyüş yapıldı.

SON DAKİKA NOTU

1900'ün yönetmeni, Bernard Bertolucci'nin filmi "Son İmparator" tam dokuz dalda Oscar ödülüne değer bulundu...

1900'ü tanıtırken, filmin yönetmeninin, İtalyan sinemasının harika çocuğu olduğunu söylemiştik. Bertolucci, dehasını, bu kez de, Oscar tarihinin açtığı en çok ödülünü alan filmde gösterdi. 28 bin kişinin rol aldığı, 8 yıllık bir çalışmanın ürünü olan, Son İmparator, ayrıca dört Altın Küre ödülü de kazanmıştı.

Son İmparator'un ödül aldığı dallar şunlar: "En İyi Yönetmen", "En İyi Film", "En İyi Sanat Yönetmeni", "Sinematografi", "Ses", "Kostüm", "En İyi Uyarlanmış Senaryo", "En İyi Montaj" ve "Orijinal Skor"...

Son İmparator, yakında İstanbul sinemalarında da gösterime girecek.

TERTİPTE TÜRKİYE REKORU

Bir tertip haberi okumaya hazırlayın kendinizi. Aynı zamanda bir Türkiye rekoru bu. Yer: Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi. 28 Öğrenci hakkında disiplin soruşturması açılmış. Ama rekor bu değil. Çünkü daha önce sayıca daha kabarık soruşturmalar açılmıştı. Şimdi okuyacaklarınız ise tam bir.....

Neyse, bu terimi siz bulun. Evet; bu 28 öğrenciden 18'i olay günü olay mahallinde değilmiş. Yani hiçbir şekilde bu olayı yaşamamışlar. Görmemişler bile... O gün, yani 10 Mart'ta bu 18 kişinin 17'si son sınıf öğrencisi olduklarından; ya, staj yapıyorlar ve dolayısı ile okul dışındalar, ya da olay saatinde dersteler. Asıl ilginç ola-

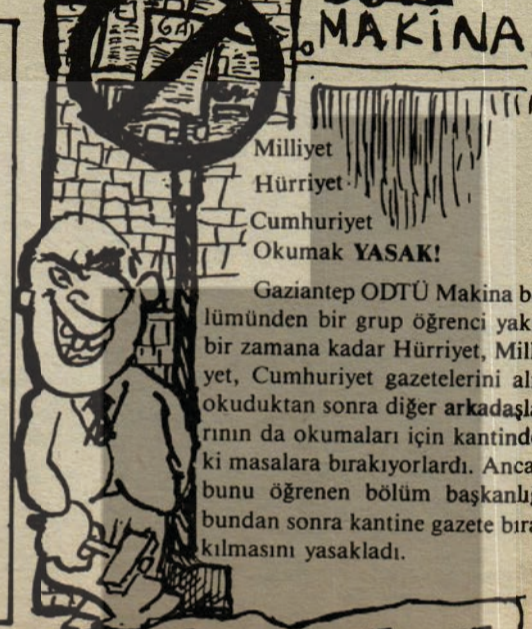
18.ci öğrenci olay günü MALATYA'da. Olaydan günlerce önce ameliyat olmuş. Olay günü ise Malatya'da ailesinin yanında. İyileşip okuluna dönmeyi beklerken soruşturma haberi ile karşılaşılıyor. Ayrıca öğrencilerden birisi de olay günü o saatlerde derste olduğunu hocasından aldığı yazı ile belgelemiş durumda.

Soruşturma haberi bir mektup şeklinde ulaşıyor gençlere, ailelerine... Mektubu yazan Fakülte Dekanı... Mektubu yanda aynen veriyoruz. Pekli bu 28 Kişiden kalan 10'u kabahtatlı mı? Eğer öyle olsaydılar onların imzaladığı; kötü ve pis yemekleri, uygun olmayan yemek saatlerini ve aylık yemek kartı uygulamasını eleştiren dilekçe-

leri, onlardan başka yüzlerce insan da imzalar mıydı?

Eğer suçlu olsalardı, açılan disiplin soruşturmasını kınamak için, 8 nisan cuma günü gençler haksızlığa uğrayan arkadaşları ile birlikte Dekan'ın kapısına gider miydi?

Evet. Dostları, sınıf arkadaşları haklı olarak bağıyorlardı, dekanlıktan çıkarken. Görüşme gerçekleşmemişti çünkü. Dekan hanım "teker teker gelin... kişirtiyorsunuz..." demişti. İnsan ister istemez Malatya'daki ameliyatlı öğrenciyi ve hocasından "dersteydi" belgesi alan öğrenciyi düşünmüyor ve soruyor; "Bu somut olaylar neyi gösteriyor?"

Sayın.....

10 ve 11 Mart günlerinde, aralarında çocuğunuzunda bulunduğu 20-30 kişilik bir grup öğrenci üniversitemizin yemekhanesindeki yeni uygulamayı, ve ilaçlardan alınan % 20 oranındaki ücreti protesto etmek amacıyla yemekhane ve kantin arasında sloganlar aratarak yürüyüş yapmışlardır.

Üniversitemizde muntazam yemek yiyen öğrencilerin bazı gün aç kalmalarını ve fazla yemek pişirmekten doğan zararları önlemek amacıyla alınmış olan aylık kart uygulaması, zaruridir. Günde tek öğün yemek yiyen çocuklarımızın bazı günler yemeğe aşırı talep yüzünden yemek yiyememe durumunda kalmalarını önlemek, yöneticilerin görevidir. Ayrıca bu durumdaki öğrenciler aylık kartlarını almaları halinde 250 TL. karşılığı yemek yiyebilmektedirler. Kart almayan, diğer bir ifade ile arada bir yemek yiyen öğrenciler ise 300 TL karşılığı yemeklerini yiyebileceklerdir.

Verilen hizmetin karşılığı hiç para ödemedi, çok rahat şartlar içinde yaşamak bütün insanların ezeli olduğu olduğu gibi belki de ebedi özlemdir. Ancak bu özlüm sadece masalarda gerçekleşebilir. Çocuklarımız bütün hizmetlerin en iyi şekilde kendilerine sunulmasını istemektedirler. Ancak sorumluluklarını da yerine getirmeleri gerekmektedir.

Geçmişte çok acı günler geçirdiğimizi, masum görünüşlü isteklerle öğrencilerimizin hiç istenmeyecek akıbetlere sürüklendiğini hatırlayarak, onları muhtemel hatalardan kurtarmak amacıyla -ayrıca disiplin soruşturması açılmış olmakla birlikte- size de durumu bildirmeyi uygun gördüm. Gençlerimizin uyanılması hususunda gösterdiğiniz bu hassasiyete katılacağımızı umar, saygılarımı sunarım.

MARMARA ÜNİVERSİTESİ
ATATÜRK EĞİTİM FAKÜLTESİ DEKANI
Prof.Dr. İnci ENGİNÜN

10 ve 11 Mart günlerinde, aralarında çocuğunuzunda bulunduğu 20-30 kişilik bir grup öğrenci üniversitemizin yemekhanesindeki yeni uygulamayı, ve ilaçlardan alınan % 20 oranındaki ücreti protesto etmek amacıyla yemekhane ve kantin arasında sloganlar aratarak yürüyüş yapmışlardır.

Üniversitemizde muntazam yemek yiyen öğrencilerin bazı gün aç kalmalarını ve fazla yemek pişirmekten doğan zararları önlemek amacıyla alınmış olan aylık kart uygulaması, zaruridir. Günde tek öğün yemek yiyen çocuklarımızın bazı günler yemeğe aşırı talep yüzünden yemek yiyememe durumunda kalmalarını önlemek, yöneticilerin görevidir. Ayrıca bu durumdaki öğrenciler aylık kartlarını almaları halinde 250 TL. karşılığı yemek yiyebilmektedirler. Kart almayan, diğer bir ifade ile arada bir yemek yiyen öğrenciler ise 300 TL karşılığı yemeklerini yiyebileceklerdir.

Verilen hizmet karşılığı hiç para ödemedi, çok rahat şartlar içinde yaşamak bütün insanların ezeli olduğu olduğu gibi belki de ebedi özlemdir. Ancak bu özlüm sadece masalarda gerçekleşebilir. Çocuklarımız bütün hizmetlerin en iyi şekilde kendilerine sunulmasını istemektedirler. Ancak sorumluluklarını da yerine getirmeleri gerekmektedir.

Geçmişte çok acı günler geçirdiğimizi, masum görünüşlü isteklerle öğrencilerimizin hiç istenmeyecek akıbetlere sürüklendiğini hatırlayarak, onları muhtemel hatalardan kurtarmak amacıyla -ayrıca disiplin soruşturması açılmış olmakla birlikte- size de durumu bildirmeyi uygun gördüm. Gençlerimizin uyanılması hususunda gösterdiğiniz bu hassasiyete katılacağımızı umar, saygılarımı sunarım.

Üniversitelinin intiharı

Öğrenci Cem Demirezen

İSTİHBARAT SERVİSİ

SEVMEĞİĞİ hocasının sesinin sürekli kafasında yankılandığından yakinen üniversite öğrencisi "Galiba hastayım" diye mektup bıraktıktan sonra 6. kattan atlayarak canına kıydı. Pencere camını kırarak kendisini boşluğa bırakan İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi öğrencisi 25 yaşındaki Cem Demirezen, bıraktığı mektupta ayrıca "Anne seni seviyorum, iyileşince gelirim" diye yazdı. Daha önce Ege Üniversitesi'nde yine Felsefe Bölümü öğrencisiyken ayrılıp üniversite sınavına girerek bu kez İ.Ü. Edebiyat Fakültesi'nde aynı bölümü kazanan Cem Demirezen'in yakınları, genç öğrencinin bir aydır okula gitmediğini belirterek şöyle konuştular: "Cem'de 3 aydır anormal davranışlar görüyorduk. Derslerinin iyi olmasına rağmen hocası Doçent Necia Arat'ın kendisiyle uğraştığından yakınırdı. Odasında saatlerce oturur sanki hocasıyla konuşuyormuş gibi kendi kendisine konuşurdu. Hocasına mektuplar yazar, hiçbirisini atmazdı. Okuldan ve arkadaşlarından sıklıkla söylerdi. İntihar etmesinden önce ertesi gün kendisini doktora götürmek istediğimizi Cem'e söyledik. Kabul etti. Sonra odasına çekildi. Cem'in feriyadı ve kırılan camın gürültüsü üzerine odaya koştu. Pencereden baktığımızda sokakta kanlar içinde yatıyordu."

ÖĞRENCİLER NE DİYOR?

Özlem ÜNSAN: 10 Mart'ta yapılan yemek boykotu ve yürüyüşe katıldığım iddiasıyla hakkımda soruşturma açıldı. O gün saat 12.00'ye kadar staj yaptığım okuldaydım, katıldığımı dair yazı getirdim. Daha sonra staj yaptığım okul müdürü erken ayrıldığımı dair okula rapor göndermiş, 12'de ayrıldığım halde. Bize bir suç yüklediği halde hiç bir kanıt göstermiyorlar. Belki de öğrenim yaşıntımıza malolacak böyle bir soruşturma sonunda alacağımız ceza. Dekanlığın göstereceği kaynak ve delilleri bizler ve ailelerimiz merak ediyoruz. Ceza alırsak yasal yollardan hakkımızı sonuna kadar arayacağız.

Ergün (soyadını vermiyor): Kampüs içinde 10 Mart'ta yürüyüşe katıldığım iddiası ile soruşturma açıldı. O saatte dersteydim ve derste olduğuma dair hocadan belge aldım. Soruşturma açıldığını tesadüfen panodan öğrendim. Yurtta kaldığım halde soruşturma yurda iletilmedi. Öğrenmeseydim savunma veremeyecektim. Bunu söylediğimde isimlerin panoda olması yeterli dediler. Oysa adresime göndermek zorundalar. Bir de ailelere hitaben yazılan mektuplar var. Oğlunuza sahip çıkın

Nejat BAKIŞ: Soruşturmayı zamanında öğrenemedik. Soruşturmadan üç saat önce öğrendik ve bu kadar kısa zamanda savunmamızı hazırladık. Yoksa suçlu duruma düşecektik. Şimdi de ceza alırsak mahkemeye baş vuracağız. Hakkımızda kanıt gösteremedikleri halde ceza verilerse hakkımızı arayacağız.

diye gözdağı veriyorlar. Aile ile öğrenciyi karşı karşıya getirmeye çalışıyorlar. Anneme telefon ettiğimde annem ağlıyordu. Rahatlatmak için epey uğraştım. Dekandan bir mektup daha yazmasını isteyeceğim. Annemden özür dilemesini istiyorum.

Tuna (soyadını vermiyor): 10 Mart'ta kampüs içerisindeki yürüyüşe katılmaktan disiplin soruşturmasına uğradım. Savunmamda yürüyüşe katılmadığımı ve o gün programda olan derslere girdiğimi hakkımda hiç bir kanıt olmadığını belirttim. Bu soruşturmanın neye dayanarak açıldığını çok merak ediyorum. Eğer ceza verilerse yasal yollardan hakkımı ararım. Ayrıca bu soruşturmaya uğrayanların üzerinde büyük bir yıpranma var. Hele İstanbul'da aile özlemi çekerken vizelerle savaşıırken. Suçsuz bulunsak dahi hakkımda yaratılan bu izlenimi, arkadaşlarımla kuşkulu bakışını kim ortadan kaldıracak?

DIYARBAKIR ÜNİVERSİTELİ

"ÜNİVERSİTELİ" Diyarbakır Bürosu Açıldı

Diyarbakır'daki Üniversiteliler artık yalnızca parmak kaldırmıyorlar. "Bize bir büro gerek" diyorlardı nicedir. Epeyce aradılar ama sonunda bir büro olarak dükkânı tuttular. Büronun boyanması ve temizliği sırasında hızını alamayan üniversiteliler, arslan yattığı yerden belli olur sözünden hareketle büronun bulunduğu pasajın bir bölümünü de temiz bir çevre haline getirdiler. Pasaj sakinlerinin ilgisini çeken temizlik harekâtı çok geçmeden onların da katılımıyla genişledi. Esnaf, gençlerle kaynaştı.

Doğu ve Güneydoğuda ilk gençlik gazetesi bürosu özelliği taşıyan Diyarbakır bürosunda çalışanlar üniversite öğrencileri tanışmaya ve sıcak bir çay duyumlamaya çağırıyorlar.

Arda Saygılı

Disiplin Soruşturmaları Kınandı.

İSTANBUL (Üniversiteli)— 12 Nisan günü İstanbul Tabip Odası'nda düzenlenen basın toplantısında disiplin soruşturmaları kınandı. Toplantıda çeşitli Öğrenci Derneklerinin temsilcileri söz alarak, son disiplin soruşturmalarından örnekler anlattı. Daha sonra topluca vali ile görüşmeye giden öğrenciler, vilayet önünde polis engeli ile karşılaştı.

Yalnızca üç temsilcinin alındığı görüşmede İstanbul valisi öğrencilere; okullara yollanan polis raporlarının yasal olmadığını, bu konuda örnekler kendilerine getirilirse bu yasal hatanın düzeltileceğine ilişkin söz verdi.

Disiplin Soruşturmaları "Sorgulanıyor."

İstanbul (Üniversiteli)— İstanbul Üniversitesi Fen Fakültesi öğrencileri kantinde mini forum düzenledi.

Son zamanlarda disiplin soruşturmalarının yoğunluk kazanması üzerine kendi aralarında konuşan öğrenciler "Soruşturmaları kabul etmiyoruz" dediler.

Eğitim kurumlarının, mahkeme salonlarına dönüştürülmesinin eğitimi, öğrenimi engellediğinin belirtildiği forumda söz alan bir öğrenci "Hakkımda 'yemek boykotuna katıldığım' gerekçesi ile soruşturma açıldı. Oysa o tarihte Ankara'daydım. Bunu disiplin kurulunda söyledim. Ama polis raporunda katıldığım yazıyormuş." dedi.

Bir "Uzaklaştırma"

Daha...

İSTANBUL (Üniversiteli)— Feriköy Erkek Öğrenci Yurdundan uzaklaştırmaları protesto için öğrenciler direndi. Filistin Halkıyla Dayanışma Protestosuna katıldığı ileri sürülen Kemal TAMCAN'ın yurttan uzaklaştırılması üzerine yurtta bir odayı işgal eden öğrenciler, ertesi gün polis zoru ile dışarı çıkartıldılar.

SÖYLEŞELİM...DÜŞÜNELİM...TARTIŞALIM.

Üniversiteli Gazetesi'nin Parasız Ekidir.

ADIM TURAN EMEKSİZ

Adım Turan EMEKSİZ. Siz beni tanıyorsunuz. Siz üniversiteliler, beni en azından ad olarak tanıyorsunuz. Bunu biliyorum. Çünkü hergün binlerce yemekhaneye girerken benim adıma yadediyorsunuz. Hani şu uzun kuyruklarda beklediğiniz ve beklerken cümle dertlerinizi duvarlarına döktürdüğünüz öğrenci lokantası. İşte o benim adımla anılıyor. İstanbul Üniversitesi Turan EMEKSİZ Lokantası...

Adım Turan EMEKSİZ. Yaşım, şairin dediğine göre on dokuz. Ne yaşlı başlı bir devlet adamı; ne de büyük zaferler kazanmış bir komutanım. Yalnızca bir üniversite öğrencisiyim. Ve topu topu 19 yaşındayım. Buna karşılık, adıma bir yemekhaneye bir vapura verdiler ve de biri Çağaloğlundaki bir binanın önüne, diğeri fakülteme İ.Ü. Orman Fakültesine olmak üzere küçük iki büstünü diktiler. Öldürüldüğüm yere (artık yerinde olmayan) bir anıt yapıldı. Adı Hürriyet Anıtı. Öldürüldüğün meydana (şimdilerde Beyazıt Meydanı olsada) Hürriyet Meydanı adı verildi. Ülkemizde pek

alışılmadık bir durum değil mi? Bir yerlerde 19 yaşında bir gencin adının verilmesi ve bir yerlere (pek ortalık yer olmasa da) bir gencin büstünün dikilmesi. Ben bu onura layık olmak için ne yaptım?

Pek bir şey, daha doğrusu olağanüstü birşey yapmadım aslında. Yaşıtlarım, arkadaşlarım ne yapıyorsa ben de onu yaptım. Bundan 28 yıl önce, bir Nisan günü, üniversite öğrencileri demokrasi ve bağımsızlık için Beyazıt'ta yürüyüşe geçtiğinde ben de o binlerce öğrencinin arasındaydım. 19 yaşımı sürüyordum. Ve 19 yaşın ateşiyle haykırpıp, türküler, marşlar söylüyordum. Biraz sonra bir kör kurşunun (kör talih derler ya) gelip beni bulacağını ve beni arkadaşlarımdan ayırıp 19 yaşa mıhlıyacağını ise bilmiyordum. Gençlerin üzerine atlı polisler ve tank paletleriyle yürünen o günden önce isimsiz bir gençtim. Sizlerden biriydim. Şimdi de sizlerden biriyim. Ama sizden bir farkım da var. Ben o günden beri hiç yaşlanmıyorum. Yıllardır hep aynı yaşıyorum. Ve hiç yaşlanmıyorum, çünkü beni ÖLDÜRDÜLER!...

Dedim ya beni öldürdüler. 19 yaşa mıhlanıp, edebi gençliğe ve hiç yaşlanmamaya mahkum ettiler. İşte o gün bu gündür buralarda dolanır dururum. Buralarda, Hürriyet Meydanı dedikleri bu koca meydanda. Bu koca meydanın ortasındaki bu kocaman duvarlı yapılarda. Bu, öğrenci kaynaklı asırlık bahçede. Ders çalışılan ağaç altlarında. Yemekhaneye giden o yolda. Girişteki o heykelin önünde ve o uzun, serin ve nemli koridorlarda. Anfilerde, kürsülerde dolaşıyorum ve daha da dolaşacağım. Çünkü

beni ÖLDÜRDÜLER!...

Beni öldürdükleri zaman aylardan Nisan'dı. Yıllardan 1960. Ve çok çok uzaklarda kalbini bir kırmızı elma gibi insanlığa sunmak isteyen bir şair vardı. Genç yaşta ölümüne en çok o mu yanmıştı, bilmiyorum. Ama ardından en güzel ağıdı o yakmıştı. Yurdunu, insanları ve gençleri çok seven o şair kalkıp benim için bir şiir yazdı. Ölümsüz dizeleri ile beni ölümsüzlüğe biraz da o şair, o şiirleriyle mahkum etti.

Bir ölü yatıyor
on dokuz yaşında bir delikanlı
Gündüzleri güneşte
Geceleri yıldızların altında
İstanbul'da Beyazıt meydanında.

Bir ölü yatıyor
Ders kitabı bir elinde,
Bir elinde başlamadan biten rüyası,
Bin dokuz yüz altmış yılı Nisanında
İstanbul'da, Beyazıt meydanında.

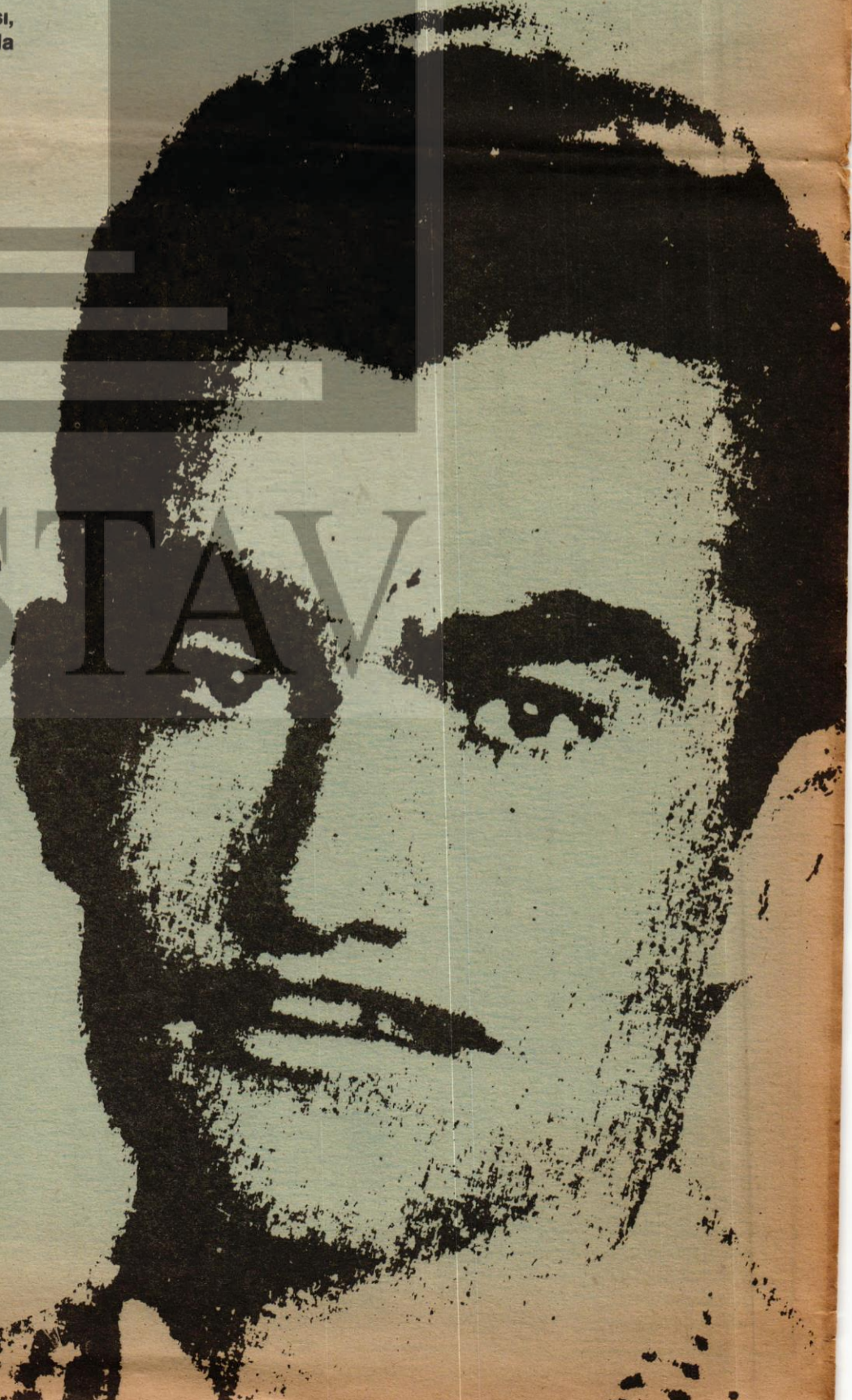
Bir ölü yatıyor
Vurdular,
Kurşun yarası
Kızıl karanfil gibi açmış alnında
İstanbul'da, Beyazıt meydanında.

Bir ölü yatacak
Toprağa şıp şıp damlayacak kanı
...şıp şıp damlayacak kanı
...şıp şıp damlayacak kanı...

Ah evet! Kan! Yirmi sekiz yıldır toprağa şıp şıp damlıyor şu kan. İşte bu köşeye, bu satırlara da damladı. Bir türlü başedemedim. Durdurup dindiremedim bu kanı. Önce şıp şıp damladı. Sonra oluk oluk aktı. Önce teker teker,, sonra birer ikişer. Sonra topluca öldüm. 28 yılda belki beş bin kere öldüm. Evet beş bin kere yeniden öldürdüler beni. 77'lerde, 78'lerde, 79'larda, 16 Mart'larda... (16 Mart'ı bileceksiniz. Aynı zamanda sekiz kere ölmüştüm ve o gün bir şey daha olmuş, bir genç kızın ince kanı da karışmıştı, benim şıp şıp damlayan kanımın yanında toprağa.) Ah evet! Şu kan. Genç kanı. Nasıl da deli eder, tutar insanı. Ve ne çok aktı genç kanı. Kanım, kanımız... Önce şıp şıp... Sonra oluk oluk... Adım Turan EMEKSİZ. İlk kez bundan yirmi sekiz yıl önce ölmüştüm. Sonra beşbin kere yeniden öldüm. Ve ilk kez öldüğümde, adıma bir yerlere verip, büstümü bir yerlere dikmişlerdi. Sonraki ölümlerinde onu bile yapmadılar. "Kim vurduya gitti." dediler. "Su testisi su yolunda" dediler. "Yazık oluyor bu gençlere." dediler. "Bütün kabahat gençlerde." dediler... Ve bizi öldürdüler. Ve bizim ölülerimiz üzerine basıp GELDİLER.

Adım Turan EMEKSİZ. Yaşım ise 19. Yüzümü, size benzeyip benzemediğimi merak ediyorsanız eğer, gidin Çağaloğlu yokuşunun başındaki o binanın önündeki heykele bakın. İnce bıyıklarını (Dönemin modası öyleydi) kara mermere oyduklarını, altına bir plaket koyduklarını göreceksiniz. T...EMEKSİZ. Doğum yılı... Evet biliyorum. Yanına yaklaşılmadan pek okunacak gibi değil. Evet biliyorum, bir kaç harf de düşmüş. Eee dile kolay, 28 yıl bu. Ne yağmurlar, ne fırtınalar atlattım. Ve ben o fırtınalarda beş bin kere daha öldüm. Belki geçmişsinizdir önümden. Belki dikkatinizi bile çekmedim. Belki hergün gelip benim önümden

oturan ve boynunda "Akıl hastanesinden yeni çıktım. Bana yardım edin." yazılı yaftayı asıp bekleyen o akli yaralı genç daha çok ilginizi çekti. Haklısınız, yaşayanların daha çok ilgiye ihtiyacı var. Hiç a.ınmadım. İşte böyle... İlk kez bundan 28 yıl önce öldüm. Ve o zamanlar, gençlerin ölümü önemliydi, alışılmadık, şaşırtıcıydı. O zamanlar gençlerin ardından tüm ülke yas tutar, hesap tutar, hesap sorar, adıma bir yerlere verip, biryerlere heykelimizi bile dikerlerdi... Adım Turan EMEKSİZ. 19 yaşındayım. Hep buralarda ve bu yaşta olacağım. Ve size sesleneceğim.

ÖYLEŞELİM...DÜŞÜNELİM...TARTIŞALIM...

COŞKULU YAŞAMANIN BİR YOLU

MEHMET ÖNAL

Ben bilgilenmeyi, doğa, toplum ve insan gerçeği üzerine yeni şeyler öğrenmeyi, dolayısıyla bilimi çok seviyorum. Hiçbir zorunluluğum olmadığı halde bilimdeki son gelişmeleri, araştırma ve incelemeleri büyük bir coşku ve hevesle izlemeye çalışıyorum.

Dikkat ettiyseniz, "izliyorum" diyemedim. Daha alçakgönüllü konuşup, "izlemeye çalışıyorum" diyebilirdim. Böyle konuşmak zorunda kalmamın pek çok nedeni var. Herşeyden önce günlük enerjimi ve zamanımı tümüyle bu işe ayırmam olanaksız. Ancak, olanaklı olsaydı bile, ben yine böyle konuşmazdım. Çünkü bilimdeki gelişmeler hem çok hızlı, hem de hızla birikiyor. Yalnızca amatör merak ve kişisel çaba ile ne kadarına ulaşabileceğim belli, yani çok yol gidemeyeceğimi biliyorum. Herşeye karşın, bu işin peşini bırakmıyor, olanaklarımı ve öğrenme kapasitemi sonuna kadar zorlamaktan kendimi alamıyorum. Çünkü, böylece düşünsel-duygusal dünyamda canlı, coşkululu ve haz dolu bir süreci kesintisiz olarak yaşama şansına ulaşabiliyorum. Daha da büyük konuşursam, yaşadığının farkına varmıyorum.

ÖĞRENCİ YAŞAMI

Esra KURT

Öğrenci yaşamını değerlendirebilmek için bence Türkiye'nin sosyopolitik yapısını çok iyi analiz etmek gerekir. Türkiye'de 80 askeri darbesinden sonra özellikle öğrencilere yöneltilen yoğun -depolitizasyon- politikasını biliyoruz. Bunun yanısıra öğrenciler yeni YÖK gibi bir kurumun (iktidarın üniversitedeki yansıması) getirdiği alabildiğine gerici, baskıcı ve bilimsel niteliği olmayan bir eğitim sistemine terk edilmişlerdir. Öğrenciler her gün gittekte artan baskılardan öylesine yalgın bir durumdadılar ki artık kendilerine karşı da yabancılaşmış durumdadılar.

Bunlara karşı kimi zaman yoğunluğu yükselen tepkiler olmakta ancak bunu yine de bütün öğrenci geneline yayamıyoruz. Öğrenciler sorunları temelinde oluşturdukları öğrenci derneklerinde bir araya gelmek te ve somut çözümlere varmaya çalışmaktadırlar. Ancak derneklerde yaşanan yoğun bir kitleselleşme sorunu bize ister istemez "öğrencilerin sahiplenmeleri gereken derneklere neden katılmadıkları" sorusunu hatırlatıyor.

Bence derneklerdeki kısır ve politika yoğunluklu tartışmalar öğrencilerde ve özellikle apolitik öğrencilerde rahatlıkla bir itim ve isteksizlik yaratabiliyor. Bir de bence önemli bir sorun da şu: öğrenci dernekleri demokratik özerk üniversite istemini kalıpcı bir biçimde dile getirmemeliler. Eylemlilikleri bu yöne kanalize etmek iyi ancak derneğe katılmalarını beklediğimiz öğrencilere sosyal, kültürel alanlarda öneri-

ler götürülebilir. Bu konulara yönelik derneğe atfen birliklikler oluşturabilir.

Bence öğrencilerin birbirlerine karşı güvensizliklerinin bir nedeni de kitle iletişim araçlarından, basından, kendi toplumsal çevrelerinden vs. her an yapılan, öğrencileri suç işlemeye yatkın, terörizme açık, güçsüz, insiyatifsiz oldukları biçiminde göstermeye yönelik propagandalardır. Çünkü gerçekten öğrenci, dostluklarında bile bu ürküntüyü taşıyarak adeta ilginç bir otokontrol geliştirmiş durumdadır.

Öğrencilerde gözlemlediğim kadarıyla yoğun bir önyargı görüyorum. Bir de şu var ki geniş düşünememe, bir olaya farklı noktalardan yaklaşım konusunda öğrenciler oldukça kısır durumdadırlar. Bu da bence öğrencilerde yaratıcılığın köreltilmeye çalışıldığı bir göstergesidir.

Öğrencilerde kalıpcı yaklaşım çok yaygın. Bir arkadaşım bana "Senin arkadaşlarını beğenmiyorum. Onlar memleketi bölmek, parçalamak isteyenler seni de ayartabilirler" dediğinde insanların beyinlerini nasıl yıkadıklarını bir kez daha anladım. Demek ki TV ve radyo iyi iş başarmış. Zaten bu arkadaşın tavrı da beni şaşırtmamıştı.

Asıl önemli olan konu şu bence: 80 öncesi dönemin suçu tamamıyla öğrencilere ve özellikle de üniversite gençliğine yüklenmiştir.

Çoğu zaman vizelerden, dersler-

den ele alıp ta derinleşen sohbetlerden birinde bir arkadaşım şöyle demişti: "Oturalım çalışalım tabii. Biz çalışmadık mı rahat durmuyoruz. Görüyorsun işte, kurallara uymak zorundasın. Onlara karşı gelmeye başladın mı yine kargaşa çıkar" Artık böyle bir cevap ta beni şaşırtmıyor. Çünkü insanların böylesine yoğun bir biçimde baskıcı rejimin ideolojisiyle yoğrulmuş olmalarının doğal sonucudur bu.

Öğrenci yaşamı vizelerden vizeye, arada bir yemeğe, oradan derse, oradan kantinlere periyodik bir biçimde gayet üstünlüplü devam ediyor. Bunların doğal sonuçlarını hemen sıralayabiliriz: Kendisine bu kadar yüklenilen bir insan olarak öğrenci ne kitap okuyor, ne doğru dürüst sinemaya tiyatroya gidebiliyor, ne dergi alabiliyor, ne gazete takip edebiliyor, ne spor yapabiliyor, ne araştırabiliyor, ne ..., ne de.... v.s.

Bu yoksunlukların temelinde asıl önemli bir etken olarak ekonomik yetersizliği gösterebiliriz.

En son ZAM! diye ümittlendiğimiz yemekhane zammında da bir çok

gerçeği gördük. Yemeğe tuz dökme, bunun ardısıra zammı sözlerimizle eleştirmek suç olmuş bulunuyor. Bunlar ve daha önce yaşanan bir çok soruşturma komedileri de öğrencilere YÖK'le tanınan özgürlüğün ifadeleri olmuşlardır. Her nedense öğrenci soruşturma esnasında veya soruşturmanın dayandığı suç unsurlarını belirleyen tarafta okul idaresiyle karşılaşmayı beklerken alinyazısının ! sonucu olarak polisle karşılaşmaktadır. Tabii bu aslında onların ne kadar iyi ve koruma iç güdülerinin (!) ne kadar yoğun olduğunun bir göstergesi oluyor.

Herşeyi ile -traji komik- bir senaryonun içinde bulunuyor öğrenciler. Hertürlü bilimsel araştırmadan yoksun, yaratıcılıkları köreltmekle görevli bir kurumun (YÖK) törpüsü altındalar. Ekonomik sıkıntılar içindeler. Bilinçleri de düzenin ideolojisiyle yoğrulmuş durumda. Ancak bütün bu olumsuzluklar içinde olumlu bir yan yok mu?

Öğrencilere somut işler gösterildiğinde, tutarlı ve sorunlar temelinde hareket eden pratikler sunulduğunda ve bunlar politik kaygılara düşülmeden gerçekleştirildiğinde....

SÖYLEŞELİM.. DÜŞÜNELİM.. TARTIŞALIM..

Bir gün bir dergide, insan organizmasının kendini savunma mekanizmaları üzerine bilimsel bir makale okumuştum. Tıpta buna "immünite sistemi" diyorlarmış. Ne dendiği önemli değil. (Zaten bu bilimsel kavramlarla başım dertte. Onların oraya girmesi nedeniyle işim çok zorlaşıyor) Ancak işin özünü anladım ve şaşıtm kaldım. Organizmanın yabancı maddelere karşı verdiği savaş, bu savaşta geliştirip kullandığı "silahlar", "savaşçıların" örgütlülüğü ve bu örgütlülüğün mükemmellik... Açıkça söyleyeyim yüreğimi hoptu. Toplumdaki işbölümünün ve örgütlülüğün bir benzeri hatta ondan da üstün bir doğal denge. Herkes neyi ne zaman yapacağını biliyor ve olağanüstü bir kolektif uyum içinde çalışıyor. Doğrusu inanılır gibi değil ve her halde toplumların da benzeri bir dengeye ulaşabilmesi için doğa kadar deneyli ve doğa kadar bilge olması, yani daha çok zaman geçmesi gerekiyor. Bu yazıyı fırsat buldukça tekrar tekrar açıp okuyorum ve her seferinde aynı mutlu şaşkınlığı yeniden yaşıyorum. Yalnız Tıp mı! Bizzat deneylerime da-

Şimdi fikrimi değiştirdim. Daha doğrusu geliştirdim. Bilim olsun, hangi dalı olursa olsun. Önemli olan onunla uyum ve özgür koşullarda tanışıp, ona çıkarsız yaklaşabilmekte. Çünkü şu zorlama ve zorunda kalmak var ya; örneğin, not, devam zorunluluğu, sınav ve başarı kaygısı vb. gibi... İşte bunlar adamı bilimden bile soğutuyor. Nitekim pek çoğumuzun bilimle ilk tanışması, kışla disiplini içindeki okullarda, put gibi oturmak zorunda olduğumuz sıralarda gerçekleşiyor. Aynı anlayış bilimin doğrudan üretildiği yer olarak tarif edilen üniversitelere kadar uzanıyor. Dolayısıyla onu bir türlü sevmiyor, sevemiyoruz. Bu bir sonuç.

Kabahat ne bizde, ne bilimde. Ama olan bize ve bilime oluyor. Biz onun bize bağışlayacağı dünyalardan, o da bizim ona yapacağımız katkılardan mahrum kalıyor. Ama daha çok biz kaybediyoruz. Çünkü bilim, kendisini geliştirecek başka ülkeler ve başka ülkelerden gençleri nasıl olsa buluyor ve geliştiriyor. Bize de uzaktan hayran hayran izleyip imrenme gereğini bile duymayacak kadar bir yabancılaşma ve cehalet.

öğrenmek için, belki de tıp öğrencilerinin bile duymadığı bir istekle yanıp tutuşuyorum. Tıp'tan arkadaşlar alınmasınlar ama doğru. Çünkü aramızda önemli bir fark var. Benim için içten gelen bir merak ve doyum konusu olan Tıp, onlar için not, sınav vb. kaygılarla zedelenip gölgelenen zorunlu bir ilişki, sıkıcı bir ders çalışma süreci. Oysa her ilişki gibi bilimle insan arasındaki ilişki de, ancak zorunluluk olmaktan çıkıp her iki tarafın özgür olmasıyla gerçek bir mutluluk kaynağına dönüşebiliyor. Tıpkı insanla insan arasındaki gerçek dostluklar ve aşklar gibi. Bunu kavradığım için, "iyiki tıp öğrencisi değilim, belki o zaman Tıp benim için bu denli ilginç ve çekici olmayacaktı." diye düşünüyorum. Her neyse.

Ben kendimi yine de şanslı sayıyorum. Çünkü, nasıl olduysa oldu bilimle ilişkimi, okul, not, sınav çemberinin dışına taşıyabildim. Onunla hiçbir zorlanma, hiçbir çıkar ya da beklenti ile gölgelenmeyen, içten gelen bir ilişki kurabildim. Ve böyle olduğu için, bilim bana en güzel en cömert yüzüyle göründü. Bana mutluluk, doyum ve yeni ufuklar getirdi. (Tabii kendi çapımda.)

Son sözüm, yaşamın ve mutluluğun ne ve nerede olduğunu arayıp soran tüm gençlere, tüm üniversitelilere. Belki de o size sandığınızdan da yakın. Belki de onunla tanıştınız ama yanlış yerde ve elverişsiz koşullarda olduğu için aradığının onda olduğunu farkedemediniz. Belki de o BİLİM'dir kim bilir?

BİR GÖRÜŞ

Nasıl bir Üniversite istiyoruz

Türabi YERLİ

Üzerinde derinlemesine düşünülmemiş, araştırma yapılmayan konular vardır. Hakkında ancak birkaç kelime laf edilebilir. Bundan sonrakiler ancak bir tekrar olabilir.

Düşüncenin evrimine bir göz atalım; bir haykırış her şeyi ifade edebiliyor. Jestler çığlıklarla birlikte bir şeyler anlatıyor.

Bir şekil çizer ilkel insan, basit çizgilerle, en kaba hatlarıyla konur herşey ortaya. Oransızlık egemendir. Abartı vardır çoğu yerlerde.

YÖK'e karşı gelişen ilk tepkiler doğal olarak en kaba biçimiyle sorunu ele alıyor, bir deşilleme yapıyor ve bunun sonucunda bir yere varmaya çalışıyordu. Bu biçimle bir çığlık ve süreklilik gösteremedi. Çünkü, bir süre sonra, alışkanlık baş gösteriyor. Bundan sonrakiler ancak bir karikatür oluveriyor.

Eleştiri ya da karşı çıkış mizah dergilerinin sınırlarını aşmak zorundadır. Kötü adam rolünde bir İhsan Doğramacı ve elinde YÖK kılıcı imajı eleştiriye temel oluşturamaz. Kötü, bir süre sonra geceye benzer, yaşantının bir parçası olur.

Derken düşünce gelişiyor, yeni ifade biçimleri buluyor, yetkinleşiyor. Düşüncenin gelişimi ile üretimin gelişimi arasında bir paralellik görüyoruz. İnsanlar arası ilişkiler daha bir karmaşıklaşıyor, iş bölümü ve düşüncenin örgütlenmesi gündeme geliyor.

Bugün artık ilkelikten kurtulmuş olması gerektiğinin bilincine varmış olmalıyız. Üniversitenin bugünkü konumundan hoşnut olmayan herkes iki şeyin cevabını ciddiyetle araştırmalıdır; "Nasıl bir üniversite istiyoruz?" ve "bunu nasıl yaşama geçireceğiz?"

İlk sorunun cevabı için her derde de va cinsinden bir "Özerk Demokratik Üniversite" lafı hiçbir şeyi çözmemektedir. Somutu, yaşananı yakalamalıyız. Değiştirmek için kavramak gereklidir. Üniversite ile ilgili her olgu üniversitenin tüm unsurlarınca (öğrenciler, öğretim üyeleri, çalışanlar) ve ilgili diğer kurum ve kişilerce ele alınmalı, deşisecekler ve alternatifleri belirlenirken deşişimin öznesi olan insan gücü de yaratılmalıdır.

Hemen iki noktadan eleştirilerin gelebileceğini tahmin ediyorum. YÖK konusunda yalnızca ilkel karşı çıkışların olmadığı, ona karşı alternatiflerin ortaya konduğu söylenecektir. Oldukça ayrıntılı yasa tasıklarının var olması mesele değildir. YÖK'un yalnızca kağıt üzerinde bir yasalara, yö-

netmelikler yığını olmadığını görebilmektir mesele.

YÖK edilgenlik temeli üzerine kurulmuştur. Böyle bir anlayışın yerleşmesi kültürel mirasımıza baktığımızda hiç de zor görünmüyor. Sonuç da öyle olmuştur. YÖK kurumsallaşabilmiştir. Üniversitelerde kalıcı etki yapabiliyordu YÖK.

YÖK bütünüyle öğrencinin ve öğretim üyesinin günlük yaşantısındadır. Öte yandan toplumsal yapı ve yaşantı içinde de önemli bir yere sahiptir. Tüm buralardan söküp atabilmek için öğrencinin ve öğretim üyesinin günlük yaşantısındaki her olgu ayrıntılı olarak incelenmelidir. Bunun yanı sıra toplumun gereksinimleri somut verilere göre değerlendirilmelidir. Toplumsal ilerlemenin önünü açacak bir eğitim modeli ve üniversite bunların üzerine öngörülebilir.

Diğer eleştiri odağı da deşişimin insangücü üzerine söylediklerimdir. Geçtiğimiz üç yıl içindeki öğrenci eylemleri örnek gösterilerek aktif insan gücünden söz edilecektir. Görüntünün ve gürültünün bolluğu bizzat yanıtımsın. Ortaya koymak gerek, yapılanlar marjinallikten ne kadar kurtulabildi.

Eylemlerin içeriğine bakalım. Açlık grevleri, yemek boykotları edilgen ve kişinin kendine dönük bir anlamda acı çekmesine neden olan biçimler. Hedefler ne ölçüde gerçekçi ve de ne ölçüde ifade edilebiliyor?

Hemen eklemek gerek, öğretim üyelerinin tutumu nedir gelişmeler karşısında? Öğrencilerin kağıt üzerinde de olsa var olan örgütlenme hakkı ve şu ya da bu düzeydeki örgütlülüğü öğretim üyeleri için söz konusu bile edilemez. Öğretim üyeleri deşişimin nasıl öznesi olacaklar, yanıt verilmesi gereken bir soru.

Nasıl aşacağız ikelliği? Bunun yolu soruların tartışılmaya başlamasından geçiyor. Süreci bu yönde örnek ve deşişimin altyapısını hazırlamak zorundayız. Nasıl bir üniversitesorusunun cevabı ancak onu yaşama geçirmeye yeterli ve yetenekli insan gücü tarafından verildiğinden doğrudur. Gerçek anlamda üniversite, etkin insanları zorunlu kılar. Üniversite istemine sahip olmayan, en mükemmel biçime dahi sahip olsa onu elinde tutamaz.

Bir kez daha vurgulamakta yarar var. Artık ilkelikten kurtulmalıyız. Nasıl bir üniversite istiyoruz sorusu anfilerde. laboratuvarlarda, kürsülerde tartışılmalı etkin katılım ve bilimsel araştırma esas olmalıdır. İstenen üniversitenin gerçekleşmesi ancak bunlarla mümkündür.

M. Ali Cida

yanarak konuşuyorum. Ne zaman güzel bir rapor okusam, (ben romanları da bir bilgilendirme aracı olarak görüyorum. Özellikle insan gerçeğini yakalamış ya da çok yaklaşmış olanları.) ne zaman ekonomiden, felsefeden ya da diğer doğa ve toplum bilimlerinden yeni ve ilginç birşey öğrensem uykularım kaçıyor. İçim büyük bir enerjiyle, yapmaya yaratma ve yaşama isteğiyle doluyor. Uyumadığım ve bu anları genellikle geceleri yaşadığım için, dört duvar arasında, enerjimi nereye yönelteceğimi bilemeden dönüp duruyorum. Kalkıp, huncımı bedenimden çıkarıp, yorulup bitkin düşene kadar spor yaptığım oluyor. (Ayrıca ben sporuda çok seviyorum. Sporuda yaşama bağlanmanın, coşkulu ve diri yaşamının bir aracı olarak görüyorum.)

Eskiden, Tıp gibi doğa bilimlerinin bana daha uygun olduğunu düşünür, ömrümü böyle bir alanda çalışarak geçirmek isterdim.

Bilim adamı değilim. Olacağım da yok. Bir köy çocuğu olarak köyden çıkıp üniversiteye kadar gelebilmek bile benim için kolay olmadı. Ayrıca YÖK'ten sonra üniversitelerin bilimsel açıdan düştüğü fukaralık düzeyi ortadayken, "bilim adamı", olmak "bilimin üretilmesi sürecine katılabilmek" gibi düşler hiç de gerçekçi değil. Bu nedenle daha gerçekçi düşler ve hedefler ile yetiniyorum. Örneğin, hiç olmazsa üretilmiş bilgiye ulaşabilmek, kendi çapımda okuyup izlemek gibi. Aslında bunu yapabilmek bile, beni fazlasıyla hoşnut ediyor. Mutlu oluyorum. Doyum buluyorum. Sınırlarımı ve olanaklarımı zorladıkça, insan olmanın ne anlama geldiğine yaklaşır gibi oluyorum.

Örneğin, gündelik yaşantımda Tıp bilimi ile çok doğrudan bir ilişkim yok. Ne bu alanda çalışma, ne de Tıp öğrenimi görme gibi. Canlı dünya üzerine bildiklerim lise sıralarında okuduğumuz biyolojik süreçleri

SÖYLEŞELİM..DÜŞÜNELİM..TARTIŞALIM..

"Sosyal Demokrat" dergisinin
yazı işleri müdürü

Ercan Karakaş'la söyleştik

—Eskiden halkın kafasında oluşmuş bir üniversiteli imajı vardı. Bugün için ne söyleyebilirsiniz? Üniversitenin halk içindeki itibarı ne düzeyde? Bugünkü durum nedir?

—Gözleyebildiğimiz kadarıyla üniversite gençliği halk arasında eskisine oranla itibarlı değil. Fakat bu üniversite gençliğinden kaynaklanan bir olay değil. Türkiye belli bir dönem yaşadı. 12 Eylül öncesi döneminde terör hareketleri çok önemli boyutlara ulaşmıştı. Bu hareketler içerisinde görülen bir takım öğrenciler bulunuyordu. Genç insanlar bulunuyordu. Türkiye'de zaten genç insan deyince nedense yüksek öğrenim gençliği akla geliyor. Halbuki o gençler genç nesil içerisinde küçük bir azınlıktır. Çalışan gençlik vardır, işçi gençlik vardır, çırak gençlik vardır. Onlar örgütlü olmadığı için çok öne çıkamamaktadır. 12 Eylül askeri rejimi teröre bir neden ararken gençliği de terör nedenleri arasında göstermeye çalışmıştır. Bunun halkın üzerinde belli bir etkisi olmuştur. Çünkü 12 Eylül'den sonraki dönemde olaylar hep tek taraflı açıklanmıştır. Belli kesimler kendi görüşlerini açıklama imkanına sahip olmamıştır. Bundan ötürü gençliğin halk nezdinde itibarı yok gibi görülür. Ama gençlik kendisinin hem demokratik bir üniversite mücadelesi yaptığını hem de gerçekten Türkiye'de insan haklarına saygılı bir demokrasi için uğraştığını, siyaset aracı olarak şiddeti reddettiğini halk kesimlerine anlattığı sürece, (çıkacağı bir yayın organıyla yada başka araçlarla) eski saygınlığına kavuşacaktır. Zaten saygınlığını da bence yitirmemiştir. Tek taraflı bir propagandanın, şartlandırmanın sonucunda böyle görülmektedir. Geçici bir durumdur. Türkiye'de giderek insanlar demokratik hak ve özgürlüklerine sahip çıkmakta, özgürce konuşabileceği ortam yaratmaya uğraşmaktadır. Herkesin düşüncelerini açıklayabileceği ortamda da toplumun belli gruplara karşı olan önyargıları da ortadan kalkacaktır. Bu gençlik için de böyle olacaktır.

—Bir genel tanım var. "Üniversiteler toplumun fikir dinamolarıdır." Sistemli, bilimsel düşünmeyi insanlar üniversitede öğrenir. Oysa bakıyorsun bugün Üniversite yaşamında gençler açısından söz hakkı yok. Siz birey olarak Milli Eğitim Bakanı olsaydınız ne gibi bir düzenleme yapardınız? Gençliğe söz hakkı tanınabilmesi için neler yapardınız?

—Ülkemizde Üniversitelerin bilimsel özzerkliliği yok, bu birincisi. İkincisi de 12 Eylül'den sonra birçok öğretim görevlisini hiç bir neden göstermeden görevinden aldılar. Bu da, üniversitedeki bilim yaşamını, canlı tartışma ortamını büyük ölçüde zedeledi. Bir kere yanlıştan geri dönülmesi gereklidir. Sosyal demokrat bir iktidarla bu yanlışın son verilecektir. Ve mağdur olan öğrenim görevlileri tekrar üniversite yaşamına dönecektir. Zaten bu onların en doğal hakkıdır, bu birincisi.

İkincisi üniversite bir bütündür. Üniversitedeki öğretim üyeleri ile, üniversitedeki çalışanlarıyla öğrencileriyle üniversite yönetilmelidir. Biz sosyal demokrasiyi: demokrasi anlayışını böyle tarif ediyoruz. Yani hayatın her alanında insanların söz sahibi olması, kararlara katılması. Üniversite gençliği için de bu geçerlidir. Üniversite gençliğinin örgütlenmesine set çekmek, dur demek bir yana onun üniversite içerisinde örgütlenmesine demokratik ülkelerde büyük önem verilmektedir, olanak tanınmaktadır. Demokratik bir Türkiye'de üniversite öğrencileri üniversite ve yüksekokullarda öğretim üyeleri ve diğer çalışanlarla birlikte üniversitenin yönetiminde söz sahibi

olmalı, temsil edilmelidir.

Söz hakkını almak demek sadece söz söylemek değil. Belli organlarda temsil edilmek, üniversite yaşamına ait kararlara katılmak hakkına sahip olmak demektir. Üniversite, öğretim üyesiyle çalışanları ile birlikte olabilmek, karşılıklı bir etkileşimde olabilmek demektir. Bu aynı zamanda bilim yaşamını da olumlu yönde etkileyecektir. Çünkü üniversitede öğretim üyesi ve öğrenciler arasında ciddi bir diyalog ortamı yoksa kaynaşma yoksa öğrenime de öğretimde de olumsuz etki olacaktır.

—Son dönemlerde üniversitelerde disiplin soruşturmalarında olağanüstü bir artış var. Bu soruşturmaları başlatması gereken organ üniversite kademeleri iken emniyette ihbarlar geliyor, ilginç soruşturmalar açılıyor. Bu disiplin soruşturmalarının mantığı nedir sizce?

—Tabii bugünkü yönetim, 12 Eylül'den sonraki yönetim sessiz bir gençlik istiyor. Kendi halinde, ders çalışmaktan başka bir sorunla ilgilenmesini istiyor. Bu görüşün bir uzantısı olarak söz konusu soruşturmalar başlatılıyor.

Bunun arkasında yatan olay şu: Bir yönetim ya yurttaşların yönetime karşı gerçekten duyarlı olmasını, gerektiğinde yönetimin kendi uygulamasına eleştiri getirebilmesi hakkını yani demokratik özgürlükleri savunur ya da kendi yönetiminin uygulamalarına karşı çıkan insanları soruşturma yoluna gider. Bunun mantığı kendi politikasını çok rahat yürütmek, yani dikensiz bir gül bahçesini Türkiye'de yaratmaktır. Bütün tek partili sistemlerde diktatoryalarda yapılan o değil midir? Odur aslında. 12 Eylül'den sonrada buna benzer uygulamalar yapılmış, ve malesef bugün de yönetimde bulunan hükümet diyelim ya da iktidar aynı uygulamaları sürdürmektedir. Gençliğin toparlanması, örgütlenmesi, hem kendi sorunlarına ilişkin, hem de demokrasiye ilişkin konularda görüş bildirmesi işlerine gelmemektedir. Kendi karşılarındaki muhalefeti cılız bırakmak, kendi politikalarını yürütmek için bu baskılara başvurmaktalardır.

—Eski siyasi partiler kanununa göre partilerin kolları var mı?

—Bütün demokratik ülkelerde gençlik 18 yaşından sonra, hatta Batı Avrupa ülkelerinde 16 yaşından sonra siyasi partilere üye olunur ve siyasi partilerde çalışma hakkı elde edilir. Şimdi Türkiye'de 12 Eylül'e gelindiğinde, 12 Eylül'e dek olan meselelerle ilgili sorumlu arandığı zaman, işte gençlik bulundu, işçi sendikaları bulundu, öğretim üyeleri bulundu. Bu nedenle de gençliğe siyasi partilerde siyaset yapma hakkı kaldırıldı. Yani bunun izah edilecek bir tarafı yoktur. Bugün parlamentoda bulunan insanların çoğu gençliklerinde üniversitelerde bulunmuşlardır. Çoğu da o dönemlerde üniversite öğrenci derneklerinde çalışmışlardır. Üniversitede okuyan genç bir insan, dünyayı kavramaya çalışan genç bir insan siyaseti siyasi partilerde yapmayacaksa nerde yapacaktır? Siyasi partiler siyasi yaşamın vazgeçilmez araçlarıysa, TC'nin her yurttaşında bu partilerde görev alabilmesi, üye olabilmesi gerekmektedir. Hele üniversite gençliğinin bu partilerde çalışma yapması, tecrübe kazanması gelecekte Türkiye'nin iyi yönetilmesini de beraberinde getirecektir. Çünkü siyaset bir fakülte, bir yüksek öğrenimde öğrenilip bitirilen bir olay değildir. Siyaset bir deneyimler toplamıdır. Bir üniversite genci 18 yaşında bu deneyimleri edinmiyorsa, bu olanaktan uzak bırakılıyorsa bu demokrasi ve ülke için çok zararlı ve yanlış bir olaydır. Buna da Türkiye'de sosyal demokrat bir iktidarla son verilecektir.

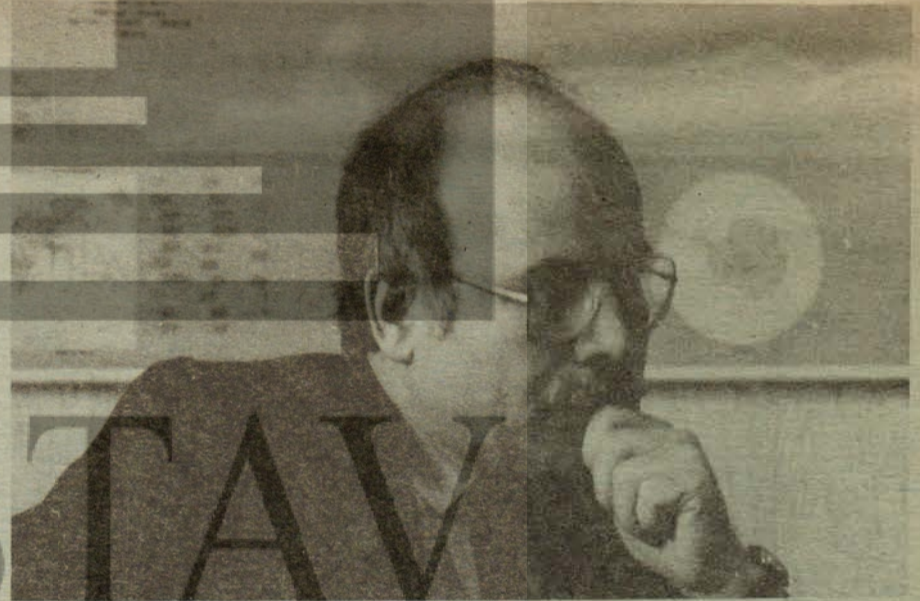
—Gençlikte genel bir korku gözlenmekte. Sizce bu korkunun altında yatan nedir?

—Sağ yönetimler tabii ki genç insandan çekinirler, çalışan insanların örgütlenmesinden çekinirler. O halk kesimlerinin tümünün örgütlenmesinden çekinirler. Çünkü örgütlü bir toplumda iktidarlar her istediklerini, istedikleri gibi yapamazlar. Karşılığında örgütlü toplum kesimlerini bulurlar. Eğer bir iktidar, bir siyasi parti demokrasi anlayışını bu denli geliştirememişse, yani örgütlü ve katılımcı bir toplumu hedeflemiyorsa, böyle bir demokrasi anlayışı yoksa; bu demokrasi anlayışı yanlış bir demokrasi anlayışıdır. Demokrasi, sonuç olarak bir ülkede yaşayan insanların kendileri ile ilgili her kararda söz sahibi olması, düşüncelerini dile getirmeleri bu düşüncelerini de savunabilmek için örgütlenmelerini demektir. Örgütsüz toplum isteyenler, kendi politikalarına karşı muhalefet istemeyenler bunları önlemeye çalışmaktadırlar. Bugün yapılan odur. Başka bir şey değildir. Ama çıkmaz bir yoldur bu. AT'na üyelik için başvuran Türkiye'nin bugün yönetiminde bulunan iktidarı bunu sonsuza dek götüremez. Yalnızca AT'nun öne sürdüğü koşullardan ötürü değil, Türkiye'deki insanların büyük bir çoğunluğu demokrasi ve özgürlük içerisinde kendi düşüncelerini dile getirebilecek bir ortamı arzu etmektedir. Bu eninde sonunda Türki-

sarfediyor, öte taraftan da insan hakları, sendikal haklar, gençliğin siyaset yapmasına getirilen kısıtlamaların kaldırılmasına evet demiyor. Şimdi bu büyük bir çelişkidir. AT'deki ülkeler biraraya gelmişler, 100-150 yıllık mücadele sonunda oluşmuş bir takım evrensel insan haklarını korumak için ortak kararlar almışlar. Siz bu topluluğun üyesi olmak istiyorsanız bu kararlara uymak zorundasınız. Özal hükümetinin çelişkisi buradadır. Ama bu söylediklerimiz Türkiye'deki sağcılar için geçerlidir. Malesef, bizim sağcılarımız çok geri kalmış sağcılardır. Çağdaş olmayan sağcılardır. Demokrasinin temel kurallarını diğer partilerle -sosyal demokrat sol partilerle- kabul edemeyecek durumdadır. Gericidir kısacası.

—Bütçede eğitim payı son 5 yılda 30'da 1'den, 50'de 1'e düştü. Sizce bu durum nasıl oluştu? Bu sonuç kaçınılmaz mıydı?

—Türkiye'deki nüfus genç nüfus demiydik. Bunun da çoğu eğitim dönemindeki nüfus. O yüzden bütçede eğitimle ilgili kalemler bu nüfusa uygun oranda yer almamıştır. Aslında bu da bir tercih sorunudur. Siz bir ülkede yurttaşların hem genel eğitimini hem mesleki eğitimini önemli görüyorsanız; o zaman başka alanlardan da bütçeye para kaydırmanın yollarını ararsınız. Nedense bugünkü iktidar hem sağlık konusunda, hem de eğitim konusunda ge-

ye'de de yaşama geçecektir. Bu direnme, bu baskılar, soruşturmalar boşunadır. İktidar kendi seçtiği politikaları ki bu politikalar geniş halk kesimine yarar getirmeyen politikalar, ülkede belirli bir kesime yarar sağlayan politikalar.

—Sağ çevrelerin katılımı istemediğini söylediniz. Bu Avrupa'da da böyle mi?

—Zaten "sağ çevreler" derken Türkiye'yi kastettim. Mesela bir İspanya deneyimi var, çok çarpıcıdır. 40 yıl Franco diktatörlüğü -faşizmi- var. Franco'dan sonra orada iktidara gelenler, sosyalistler ve sosyal demokratlar değil. Sağ partilerin birliği iktidara geliyor. Soarez Başbakan oluyor. Ülkenin demokratikleşmesinde ilk adımları, ilk ciddi adımları onlar atıyorlar. Soarez sağcı bir başbakan ama demokrasiyi, özellikle Avrupa konseyinin, AT'nin koyduğu ölçülerde kabul etmiş ve bu demokrasi anlayışını doğru bilen bir insan. Sağcı olmasına karşın. Yani oradaki sağcılar bile demokrasinin temel ilkelerine uymak zorunda sayıyorlar kendilerini. Demokrasi anlayışlarının gereği bu. Bunlar "çağdaş sağcı" aslında.

Fakat bizimkilerde malesef bu anlayış yok. Örneğin bugün T.C. Başbakanı Özal bir yandan AT'ye girmek için çaba

reklilerde bütçe ayırmamaktadır. Tabii ki neden olarak da kaynak yokluğunu göstermektedir. Ancak böyle değildir. Başka alanlarda tasarruf edinilebilir. Bunun altında yatan kaynak olmaması değildir. Çünkü okumak demek insanların ilgilenmesi, bilinçlenmesi, haklarına sahip çıkması demektir. Buna bağlı olarak örgütlenme derecelerinin artması demektir. Bu da siyasi iktidarın milli eğitime verdiği önemi -önemsizliği- etkileyen bir durumdur.

Eğitimi paralı yapmak herkesten para almak Türkiye için değil, diğer ülkeler için de kabul edilemez. Fırsateşitliği, eğitimde ilk şart olmalıdır. Bunun da yolu eğitimi yaygınlaştırmaktır. Eğitimi, ödenemeyecek paralarla yapılacak bir etkinlik haline getirmemektir.

Her siyasi parti iktidara geldiğinde bir bütçe yapar. Bu bütçede nereye ne kadar para vereceğini kararlaştırır. O partinin dünya görüşüne göre de tercihleri belli olur.

Sosyal demokrat-sol bir iktidar bütçeyi daha başka bir biçimde oluşturur. Sol bir iktidar, çalışan kesimlere, halk kesimlerine, eğitime, kültüre daha çok pay ayırırlar. Daha çok pay ayırmak zorundadırlar.

BİLİM FARESİ

Merhaba Sevgili Üniversiteliler,
Geçen gün büroda, gazetenin ne idüğü belirsiz İHSAN sayfasının katalizörü olarak adı geçen Tayfun bana: — "Bilim Faresi, sana bir önerim var" dedi.

— "Nedir?" deyip sorunca da:
— "Nisan ayındayız. Einstein da bu ayda doğmuş. Bu sayıda ondan bahsedebilir misin?" diye sordu.

Ben öteden beri yıldönümü anmalarına karşı hep çekingen kalmışım. Önemli olaylar, kişiler, klasikleşmiş toplantı ve konuşmalarla, zamanla sadece o günle özdeşirilip, gerçek değerlerinden kaybetme tehlikesiyle yüz yüze bırakılmışlar gibi gelir bana. Tayfun'un önerisini de ilk önce bu düşünce yüzünden tereddütlerle karşıladım. Ama sonra düşündüm ve her ne kadar İHSAN'dan da olsa bir üniversiteli arkadaşın bu isteğini geri çeviremedim. Zira söz konusu olan, Lenin'in "Doğa bilimlerinin en büyük devrimcilerinden biri" diye nitelendirdiği Einstein idi.

Albert Einstein gerçekten büyük bir bilim adamı. Kuantum ve foto elektrik olayı konularındaki çalışmalarından dolayı 1921 yılında Nobel ödülünü aldı. Ancak onun ününü bugünle kadar getiren 1905'te açıkladığı

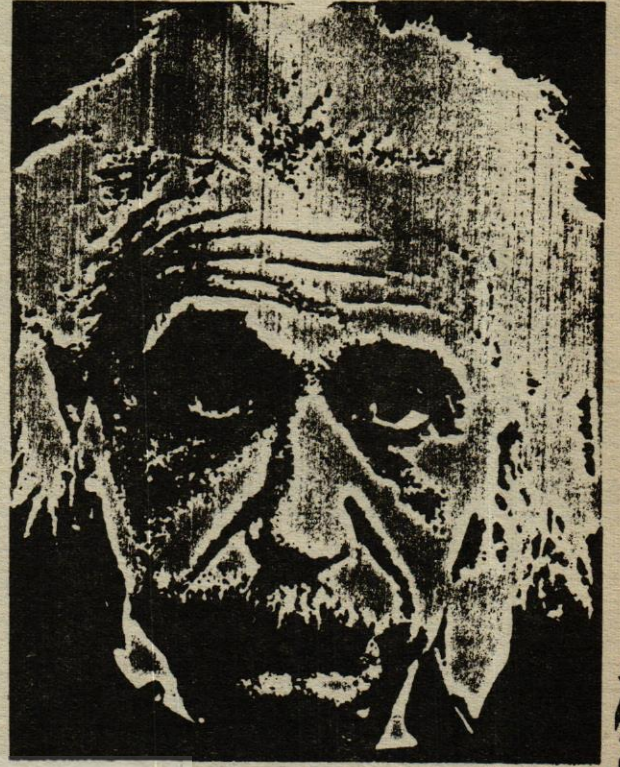
"Özel İlişkinlik Kuramı" ve bunun genişletilmiş ve düzeltilmiş hali olarak 1916'da açıkladığı "Genel İlişkinlik Kuramı" olmuştur. Işığın boşluktaki hızı, onu yaratan kaynağın ya da gözlemcinin hızına bağlı değil, yani sabittir. İkinci olarak, tüm doğa olayları birbirine göre sabit hızla hareket eden sistemlerde hep aynı biçimde olacaktır. Bugün biliyoruz ki evrenin tanınabilirliği kuşkusuzdur. Ve Einstein'ın bu yolda bilime aldıracağı mesafe onu tarihin yetiştirdiği en büyük bilimciler arasına koymuştur.

Einstein'ı sadece fizik alanındaki başarılarıyla anlatmak onu tanıtmaktır. Zira, Einstein'ın yaşamına en büyük damgayı atom bombası olayı vurmuştur. Hiroşima ve Nagazaki'nin bombalanması onun yaşamının sonuna dek suçluluk duygusundan kurtulamamasına neden olmuştur. Nazilere karşı aktif biçimde savaşan Einstein, dünya çapındaki faşist tehlikeye karşı 1942'de ABD Başkanı Roosevelt'e "Bir uranyum fisyonu, zincirleme gerçekleştirilmedeki öncülük ya düşmana bırakılmamalı ya da tümünden yok olmak göze alınmalı" biçiminde bir mektup yazdı. Bu mektubun etkisiyle de Amerikan hükümeti Atom Bombası yapım denemelerine başlanmasına izin ver-

di. Einstein 1952'de bu konuda şunları söylemektedir: "Atom bombasının yapılmasına katkım yalnızca bir girişimle sınırlıdır. Başkan Roosevelt'e yazılan bir mektubu imzaladım. Bu mektupta bir atom bombasının yapılabilirliğinin ortaya çıkartılabilmesi için geniş ölçekli denemelerin gerçekleştirilmesinin zorunluluğunu vurguladım. Denemelerin başarılı sonuçlar vermesi halinde insanlığı tehdit edecek olan ölümcül tehlikenin çok iyi farkındaydım. Yine de kendimi bu girişimi yapmakta zorunlu hissettim, çünkü büyük olasılıkla Almanlar da aynı problem üzerinde çalışıyorlardı ve başarılı da olacaktı. Her ne kadar inanmış bir pasifist (Her türlü savaşa karşı olan dünya görüşü - B.F.) isem de bunu yapmaktan başka bir seçeneğim yoktu."

Değerli üniversiteli arkadaşlarım, günümüzde de insanlığın en önemli sorunu olan barış, Einstein'ın yaşamının da en önemli unsurlarından biriydi. 1914 yılında tarafsız Belçika'ya yapılan Alman saldırısını nefretle karşılayan Einstein, Goethe, Beethoven ve Kant'ın da aralarında bulunduğu 93 aydının Alman saldırısını aklamak için kaleme aldıkları bir bildiriye imzalamak istemeyince o dönemin saygın fizikçilerinden Max Planck'ın "O zaman bir hain sayılacaksınız" sözleriyle karşılaştı. Einstein, 1938'de Filistin'de ayrı bir Yahudi devletinin kurulması yerine Yahudilerin Araplarla birlikte yaşaması gerektiğini, aksi halde dar bir Yahudi milliyetçiliğinin ortaya çıkacağını savunmuş ve İsrail Devletinin ilk cumhurbaşkanı olması için yapılan teklifi geri çevirmiştir.

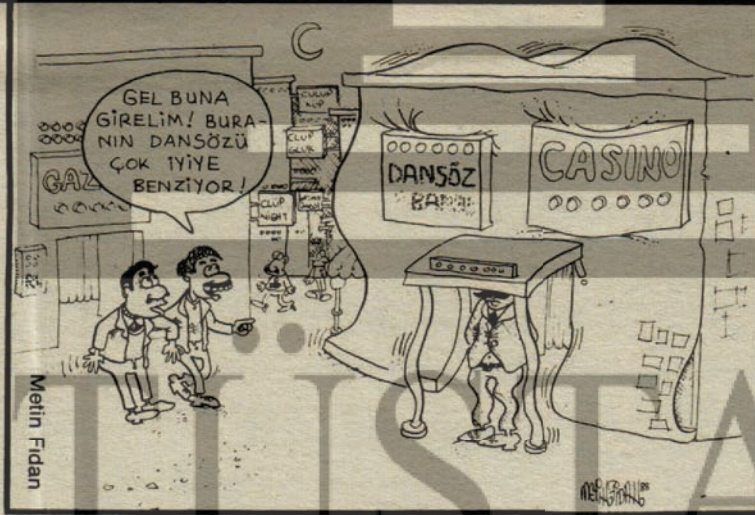
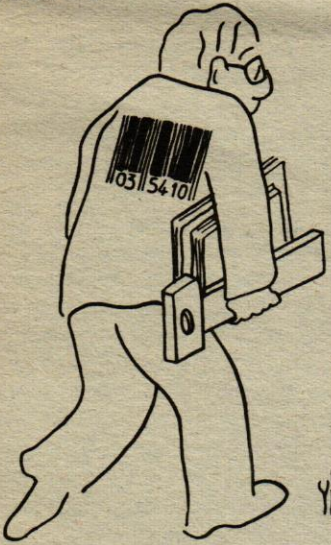
Einstein için yazılacak, anlatılacak şey çok. Ondan bahsetmek bile

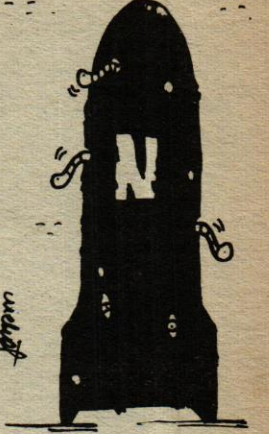
çok mutluluk verici bir şey benim için. Teknik sorumlu (!) Mehmet'in yazıları kırpma riskini göze alsam sayfalarca anlatmak isterdim. Ama buna olanığım pek yok. Fizik bilimindeki eşsiz başarıları, savaş karşıtlığı ve bu alandaki savaşımı, anti-nazi eylemliliği sırasında yorulmak bilmez, direngen tutumunu birkaç satırla geçiştirmek gerçekten benim için de çok zor oldu. Ama onun "Günde yüz kez kendime iç ve dış yaşamının, yaşayan ya da ölü başka insanların emeğine dayandığını hatırlatıyorum. Çok derinlere dalmadan günlük yaşamdan biliyoruz ki, bir insan başkaları için vardır." şeklindeki sözleri çok yüce, insancıl bir sıcaklığı duyumsamamıza yetiyor. Yüzyılımız onu bu yüceliğiyle bağrında yaşatacak ve "gelecek yüzyıllara onun insanlığa sunduğu destanı iletacaktır."

Yüksel Üngör-İTÜ

Karikatür
lerimiz
BU KÖŞEYE
ÇİZGİLERİNİZİ
BEKLIYORUZ...

Münevver Akyol-ÇANAKKALE

Haldun Erdiç-Mimar Sinan Ün.

Suat Karataş

Bayram A. Macolar-Marmara Ün.

Suat

Cem Şehirli-Marmara Ün.

“Özgürlük bir mekân sorunu değildir..”

RÖPORTAJ Aliye UÇAR

yayınlanması düşüncesi de olmaksızın yazmıştım. Oradaki durumlar karşısında duygu ve düşüncelerimi kaleme almak için yazmıştım. Orası bir karma koşturdu. Ordaki gözlemlerim daha çok siyasilerin düşünceleriyle ilgilidir. Çok değişik insan maizemesi vardı, çok değişik insan tipi vardı, çok değişik insan davranışı vardı. Ve onlar benim gündelik hayatımda karşılaştığım insanlar değildir. Değişik çevrelerin insanlarıyla birlikteken; onların davranışlarını, birbirleriyle ilişkilerini gözlemlemek bana çok değişik gelmişti. **İnsan Sıcağı** budur.

Onu da daha sonra değerlendirdim. İnsanlara ve hayata daha bir bilgece bakış var. Belki sevilmesinin de bir nedeni bu oldu.

Sözüm Sanadır bence başka bir kitap. Bir kere orada bir siyasi koştur olayının anatomisi var. Orada birlikte bulunduğumuz genç insanları tanıdım. O koşturda diğer koşturdan çok farklı bir şey- örgütlü bir hayat vardı. Siyasal görüşleri birbirlerinden çok farklı insanlar yaşamak için örgütlenmeyi beledilmişlerdi. Bu bence insana özgü bir olay. Ve çok başarılı bir koştur hayatı oldu. Hepimizi geliştiren bir koştur hayatıydı bu. Bunu vermek istedim. **Sözüm Sanadır** bir yanıyla insanların en güç koşullarda bile örgütlenerek neler yapabileceğinin anlatımıdır. Diğer yanıyla da o dönem içerisinde dünyaya ve Türkiye'ye oradan bakıştır. Ben **Sözüm Sanadır**'ı bütünüyle ayrı bir yere koyuyorum.

“İnsanlarda ortak sorumluluk bilincini yaratmadan toplumsal bir tepkiyi yaratamazsınız.”

rum. Ve onların birbirlerinin devamı da olduğunu düşünüyorum. Aynı amaçlı, hatta aynı üsluplu, iki ayrı kitaptır. Ben böyle görüyorum. Ama artık kitabı okuyanlar değerlendirecekler. Her kitabı okuyanın, okuduğu her kitabı değerlendirme hakkı vardır. En doğru olanı da budur.

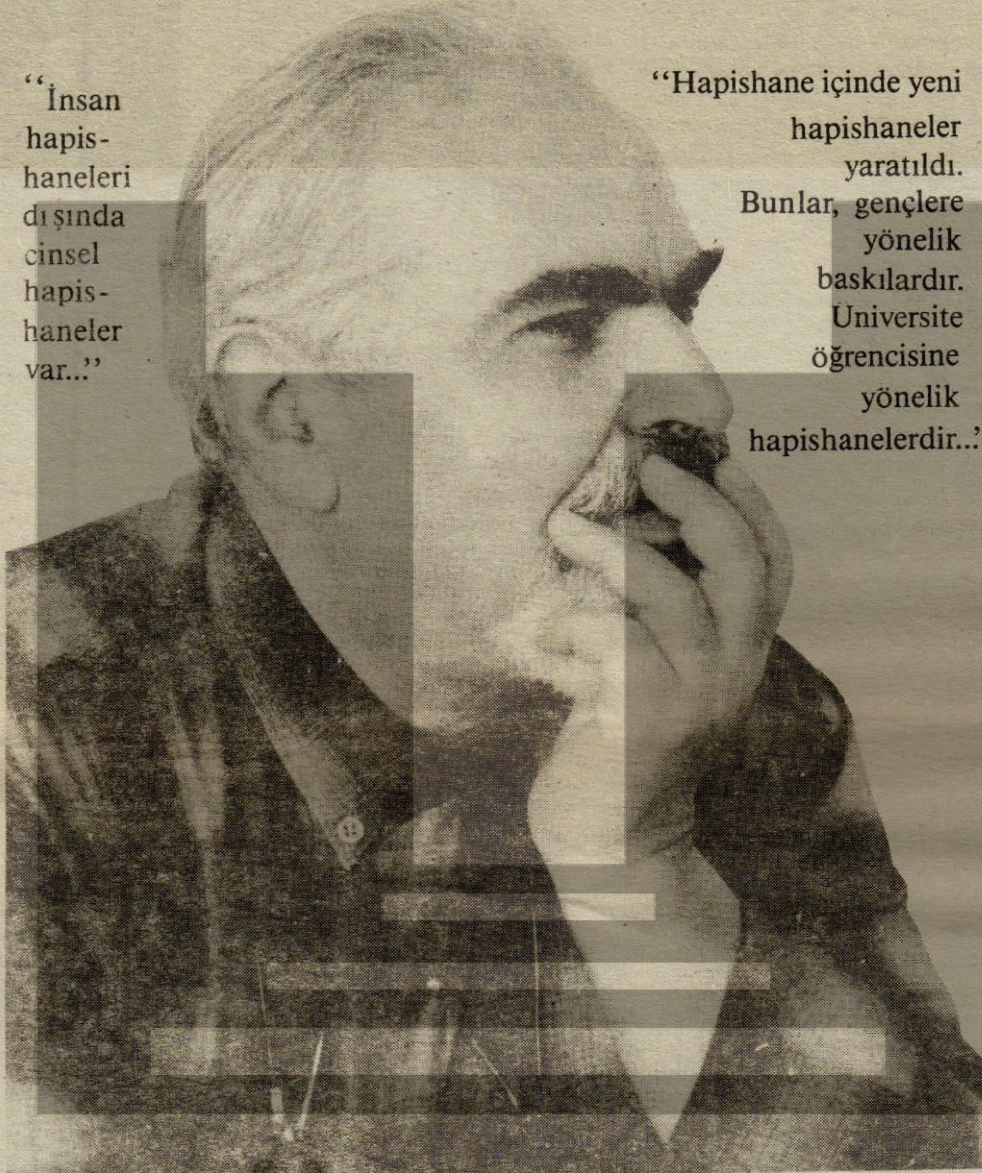
— Siz bir hekimsiniz. Bu söyleşiyi bile muayehenizde yapıyoruz. İki kitabınız çıkıyor ve edebiyat dünyasında kitaplarınızı edebi değeri tartışılıyor. Bu yönünüzün güçlüğünü vurgulamıyor.

Siz ne dersiniz; edebiyat dünyamız yeni bir yazar mı kazanıyor? Bu konuda bir iddiamız, hedefiniz var mı?

E. ATABEK: Dilerseniz öncelikle yazdıklarımın başarısı diye neyi düşündüğümü söyleyeyim. Benim için yazdıklarımın başarısı: Benim söylediklerimin, söylemek istediklerime ulaşmasıdır. Ve onlar tarafından anlaşılmasıdır. Bütün yazdıklarımı bu amaçla yazıyorum. Kendim için yazmam. Edebi türleri deneyeyim diye yazmam. Sadece ve sadece anlatmak için yazıyorum. Anlatmak istediğim şeyleri anlaşılır biçimde aktarmak için yazdım. Edebi bir değeri olup olmadığı konusu benim dışımdadır. Ben edebiyatçı değilim. Böyle bir iddiam da yok. Konunun bu yanıyla da hiç ilgilenmiyorum. Ama belki hekimlikten kaynaklanan bir gözlemcilik. Zaten yazmaya da yeni başladım. Yirmi yıla yakın zamandır çeşitli konularda yazmaktayım. Ama, dünya yüzeyinde hekim kökenli yazar çoktur, bilir misiniz? **Çehov**'un hekim olduğunu biliyor muydunuz? **Çehov** tıp doktorudur. **Cenap ŞAHABETTİN** tıp doktorudur. **Salvador ALLENDE**'nin tıp doktoru olduğunu biliyor muydunuz? **CHE** de tıp doktorudur. Yani, bunlar hekim olduğu için

politikacı, öykü yazarı, şair, militan olmuşlardır tabii. Yetileri, dürtüleri onları oraya götürmüştür. Belki de mesleklerinin onlara kazandırdığı gözlem gücü. Belki de insan hayatıyla daha da yakından ilgilenmek, insan ilişkilerini daha yakından görme, onların sanatlarını yaparken bir şeyler katmış olabilir. Ben şahsen mesleğimi yazılarımdan, yazılarımda da hekimliğimden ayırmıyorum. Bunların ikisi de birbirini tamamlıyor. Yani, ben hekimliği bir kenara bırakarak, yazarım diye hiç düşünmedim. Hiç yazmadan da hekimliği düşünmedim. Bence bunların ikisi de birbirini bütündür.

“İnsan hapishaneleri dışında cinsel hapishaneler var..”

“Hapishane içinde yeni hapishaneler yaratıldı. Bunlar, gençlere yönelik baskılardır. Üniversite öğrencisine yönelik hapishanelerdir..”

— İki kitabınızda da insanların kafalarında yarattıkları hapishanelerden bahsediyorsunuz. Bunu ısrarla vurguluyorsunuz. Bu konuda üniversiteli gençlere ne söylemek istersiniz? Gençlik “kafalardaki hapishaneler” açısından nerede?

E. ATABEK: Bugünkü gençlik değil sadece. Bugünkü Türkiye’de yaşayan insanların kültürel hapishaneleri var. Bu yıllardan beri süren hapishaneler. Ve onları, bizim kuşaklar da sizin kuşaklar da aşabilmiş değil. Ayrıca, bu dönemin hapishaneleri var. Düşünsel hapishaneler var. Duygusal hapishaneler var. İn-

sanlar bazı şeyleri düşünmekten bile korkutuldu. İnsanlar bazı şeyleri duymaktan bile korkutuldu. Bunların hapishaneleri var. Kadınların ayrı hapishaneleri var. Erkeklerin ayrı hapishaneleri var. İnsan hapishaneleri dışında, cinsel hapishaneler var. Yani cinselliğe göre ayrılmış hapishaneler var. 12 Eylül’den sonra her şey yeni hapishanelere, yeniden konuldu. Hapishane içinde yeni hapishaneler yaratıldı. Bunlar: Gençlere yönelik baskılardır. Üniversite öğrencisine yönelik baskılardır. İş güvenliğinin giderek azalmasına yönelik baskılardır. Hayat pahalılığının yarattığı baskılardır. Yani, ekonomik, sosyal ve kültürel baskılardır. Bunların hepsi hapishanelerdir. Bir hapiste yatmak o kadar önemli değildir. Zaman gelir hapishanelerde kendinizi daha özgür duyarsınız da dışarıda asıl hapishaneyi yaşadığınızı bilirsiniz. İnsanların kendini özgür duyması bir mekan sorunu değildir. Zaman sorunu değildir. Bir eğitim sorunu da değildir. İnsanların kendini özgür duyması, bütün baskılara karşı direnme gücünü duyması bunu kendi ölçüsünde başarıya ulaştırmasıdır. Ve amacının da toplum ölçüünde bunu başarıya ulaştırmak olmasıdır. Asıl özgürlük budur. Bu özgürlüğe kavuşmayan insan, ne özgürce okuyabilir, ne okuduğundan özgürce sonuçlar çıkarabilir, ne özgürce düşünebilir, ne özgürce duyabilir, ne de özgürce hareket edebilir. Ben insanımızı bu durumda görüyorum. Asıl bu hapishanelerin altını çizmek istiyorum. Amacım odur. Bu kitapta sık sık vurguladığım, yineleyerek vurguladığım, döne döne vurguladığım, her olayda vurguladığım budur. Çünkü bu hapishanelerden çıkmak insanlarda ortak bilinci ve ortak duygudaşlığı yaratabilir. O zaman insanların ortak sorumluluğu doğacaktır. İnsanlarda ortak sorumluluk bilincini yaratmadan toplumsal bir tepkiyi yaratamazsınız ve göremezsiniz. Bugünkü durum budur. O kitapta bunu vermek istedim.

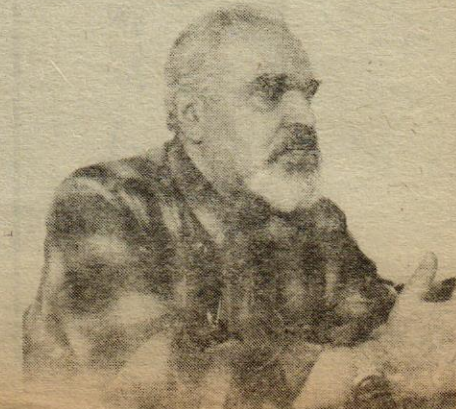
“İnsanların kendini özgür duyması bir mekan sorunu değildir?”

— Yani Üniversiteli gençliğe ayrıca bir şeyler söylemeye gerek olmadığını vurguluyorsunuz?

E. ATABEK: Üniversiteli gence söylediğim şey gene bunlar olacak, herkese söylediğim şey olacak. Ancak üniversiteli gence özel bir konumu var. Henüz yaşamın sorumluluğunu bütünü ile almamış, önünde uzun bir gelecek olan ve bu toplumun üniversiteyi bitirmiş insan kategorisine katılma gibi bir özelliği var. Bu konum onun için hem avantajdır, hem dezavantaj. Avantajdır. Çünkü bunun kendisi yararına kullanmanın yolları da kendisine sürekli gösterilmektedir. Kişisel çıkarımı aşarak toplumun çıkarımı öne çıkararak olaylara bakabilmek genç insanın avantajıdır. Bu avantajı kullanabilmenin toplum ve insanlığa faydası olacaktır. Kullanmayanın kendi çıkarına yararı olacaktır.

Yazgı diye birşey yoktur. Yazgıyı insanlar, toplumlar kendileri yaratır. Yazgıyı başkasından beklemek fanatizmdir, kaderciliktir. Bu durum sorumluluğu üzerinden atmaktır. Biz se tam tersini, sorumluluğu üzerine alan, toplum ve insanlıktan sorumluluk duyan insan modelini doğru buluyoruz. Diğer model yanlış, bireyci ve çıkarıcı buluyoruz.

— Söyleşi için teşekkürler.

SÖZÜM SANADIR

Kitapçılarda, kütüphanelerde, iskelelerde, sokak aralarındaki yer sergilerinde gördüğümüz, binlerce kitap.

Çoğunlukla bakıp geçtiğimiz, önsözünü veya son sözünü okuduğumuz, yerine bıraktığımız, hoşumuza gidip aldığımız bir kitap.

Çantamızda sürekli bulduğumuz. Koltuğumuzun altından eksik etmediğimiz.

Yatağımızın başında elimizi attığımızda bulduğumuz.

Kiminin bir yıl okumasa aklına gelmediği.

Kiminin “Dünya kadar vize oluyorum, okuduklarımızın ne olduğunu sanıyorsun” diyebileceği,

Kiminin vazgeçemediği ... (Aman Allahım..) birer kitap daha.

Ve içlerinden “Sözüm Sanadır” kitabı.

Erdal Atabek'in dört duvar arasında yaşamak zorunda kaldığı yıllara ait anı günlüğü.

“Otuz yıllık tıp doktorunun” yaşam sıvıncı, gençliği, gençlerle beraber oluşu. Ve avazı çıktığı kadar bağırarak istemesi:

“Ah insan hapishaneleri.

İnsanın kendi hapishaneleri, aklın hapishaneleri, yüreğin hapishaneleri. Umudun hapishaneleri.

Sizin yanımda zindanlar hiç kahr hiç.

Gün gelir zindanlardan çıkar insan Ama kendi hapishanelerinden çıkmak öyle zordur ki...” (Sayfa 155)

Yine bir dönemin acıları, çoğunu gençlerin oluşturduğu ve yine çoğunu gençlerin gördüğü acılı günlerde bir hekimin çaresiz kalışı:

“...ben acı çekiyorum. Ben otuz yıllık tıp doktoru, ben Türk Tabipler Birliği'nin başkanlığı yapmış bir hekim, burada, üç metre ötemdeki insana yardım edemediğim için acı çekiyorum. ....” (Sayfa 50)

Yaşadıkları ne olursa olsun “dünyayı koştur getirme” uğraşları. Dünyayı dört duvar arasında bile olsa dolu dolu yaşamaya çalışmaları.

Adını bile bilmedikleri bir ülkeden (Okyanusya kıtasında çok küçük bir ülkeymiş (bir hemsirenin “istediğiniz bir şey var mı?”) sorulu mektubu, insanlığın dayanışmanın sınırsızlığını gösteriyor bize.

“Sözüm sanadır” diyor, **Erdal Atabek**.

“Sen ki insanın Sözüm sanadır”

Bu sözleri üzerimize alalım. mız gerektiğini düşünüyorum.

Biz ki üniversite eliyiz, biz ki gençiz, biz ki kafamızdaki hapishaneleri yıkmaya en yakın güçte insanlarız, biz ki seviyoruz, biz ki yaşıyoruz hem de daha güzel için çalışıyoruz.

Biz ki insanız, söz bizedir.

İNSAN SICAĞI

ERDAL ATABEK

İNSAN SICAĞI

Erdal Atabek'le kitapları "İnsan Sıcağı" ve "Sözüm Sanadır"la ilgili hazırlamak istemiştik bu sayfayı...

Sözüm Sanadır için düşüncelerimi bu söyleyişi yapmadan önce hazırlamıştım. Bunun üzerine "İnsan Sıcağı" ile ilgili düşüncelerimi yazmak için kağıdı kalemi elime aldım.

"İnsan Sıcağı" nı ilk çıktığı ayda okumuştum. O zamana kadar hapisane yaşamını anlatan kitaplardan farklı gelmişti bana. Burada tek tek Ali'den Mehmet'ten Hasan'dan söz edilmiyordu. Yazılanlar yalnızca Türkiye'deki insanları ilgilendirmiyordu. Ali'ler, Mehmet'ler dünyanın neresinde olurlarsa olsunlar adları farklı da olsa aynı durum ve düşünceleri paylaşıyorlardır diye düşünmüştüm. "Evrensel bir anlatım" demiştim kendimce. Ve bir kitabevinde Erdal Atabek'le karşılaşmış, kitabı için bu düşüncelerimi söylediğimde "Evet, ben de bunu vermek istemişim" demişti.

Yukarıda da bunları açıkladığı için sözü uzatmayı gereksiz buluyorum.

Ancak "İnsan Sıcağı"ndan bir bölüm kitabı okumayanlar için aydınlatıcı olur sanıyorum:

"O da sorgudan gelmişti. Bitkindi. Çok bitkindi. Ovduk. Omuzlarını, kollarını sırtını, göğsünü, bacaklarını..."

...Sonra bir aspirin içirdik. Yatırdık.

Uyumasını bekliyoruz. Bir süre çırpınacak, dönecek, duracak, sonra dalacak. Hep böyle olur. Artık biliyoruz.

...Uyuyamadı. Ne yapsak? Biraz daha ovalmalı mı?

Arkadaşımı omuzlarından biraz çekiyorum. Başı göğsüme dayanıyor.

Arkadaşımı omuzlarından biraz çekiyorum. Başı göğsüme dayanıyor.

Başını göğsüme uyudu. Başının altına bir yastık koymalı şimdiki. Rahat etsin, uyasun. Omuzundan yavaşça tuttum. Hemen tedirginleşti. Sakın, uyanacak mı yoksa? Elimi çektim, başını yine eski durumuna getirdim, yine uyudu.

Birden anladım. Onu uyutan, bir insanın omuzuydu. Anladım. Artık hiç kıpırdamadım.

Hiç unutamadım bunu. Demek bir insan istiyormuş uyumak için."

"SAYI DOLDURMAK"

Eser: Demirtaş Ceyhan
Çizen: Seyfi Şahin

Özet: 12 Eylül dönemi "Sayı doldurmak!" için iğeri atılan bir simitçinin gerçek öyküsü!...

Devam Edecek!

Hepimizinkiler

R. ÖZBEMİR

KAYIP KİMLİK

Yazan: Kazım POLAT
Çizen: Alp TAMER

Yüksel, Beşiktaş'ta sahildeki parka geldi. Hava bir çiçek kadar güzel, sıcak, şeffaftı. Martılar çığlıklar atarak dans ediyorlardı. Arından denize dalyorlardı. Savaş-daki bombardıman uçakları gibi hedef üzerinde bir-iki uçuş yaptıktan sonra dalıp çıkıyorlardı. Kimi gagasında bir balıkla, kimi de bomboş bir gagayla yeniden dansa katılıyordu. Gagasında balıkla dönenlerin etrafında diğerleri fırdönüyorlardı.

Yüksel saatine baktı. On dakika erken gelmişti. Bir çay istedi elindeki tepsiyi havada çevirerek gezinen çaycıdan. Bir de maltepe çıkardı, yaktı.

Bütün bir gece uyuyamamıştı. Yoğun düşüncelere dalıp dalıp gitmişti. Uzun süre görmediği lise sevgilisini İstanbul'un orta yerinde binlerce insan arasında görmesi onu heyecanlandırmıştı. O güzelim lise yılları... Şimdi düşünüyordu da o yılları: Ne kadar boş yaşanmış yıllardı. Boş olsada güzel günlerdi. Eksik güzel günler...

Boş bir güzellik. Bütün bir gece bunu düşünmüştü. "Eksik yaşanmış, bilinçsiz bir güzellik" diyordu. "Seviyordum... Neydi sevmek? Nedir sevgi? Bir elma, bir kuş, bir ekmek kadar gerçek mi?..."

Lisedeki o günlerde de böyle düşünseydim çok farklı olurdu yaşam... Çok farklı olurdu elbet. Neydi o günlerin boşluğu... Ayşe'nin aracılığıyla verilen mektuplar... Bunlar mıydı aşk? Belki de koşullar böylesi bir ilişkiyi gerektiriyordu. Koşulların zorunlu sonucu.

Küçük bir kasabada daha fazla neyi paylaşa biliriz? Ne ellerimizi kenetleyip sıcaklığını duyardık birbirimizin teninin, ne de yeni şeyler üretebilirdik o kısır kasaba ilişkilerinde. Belki İstanbul çok şeyi değiştirir yeni bir ilişki için...

"Merhaba" dedi Aylin. Çocuksu, sevgi dolu bakışları vardı. Dudakları kalemle özenilerek çizilmişcesine düzgün, dolgun ve doğal kızzılığındaydı. Temiz ütülü, bevaz giysileri vardı.

Ay parçası, çok güzel... Şaşkın şaşkın izledi Yüksel. Otobüste, Taksim'de farkedemediği bir güzellikti.

"Merhaba, nasılsın" dedi Yüksel. "Çok güzel gördüm seni..."

Özlem doluydu sözcükler. "Teşekkür ederim, sen zaıyflamışsın galiba."

Aylin'in sesi, dalga dalga yanaklarını okşadı Yüksel'in.

Uzun süre ilginç karşılaşmalarından, ondan-bundan konuştular. Bazen sustular, denizi, martıları, Üsküdar'ı, boğazdaki vapurları izlediler, derslerden konuştular. Üniversite sınavları dediler. Akşamın çökmeye başladığı, güneşin camilerin üzerinden aştığı saatlerde Aylin:

"Halamlar merak eder, ben gideyim. İstanbul'a geledi hiç gecikmedim eve" dedi.

"Olur sen git, yine görüşelim. Hep geçmişten konuştuk, biraz da gelecekte konuşalım."

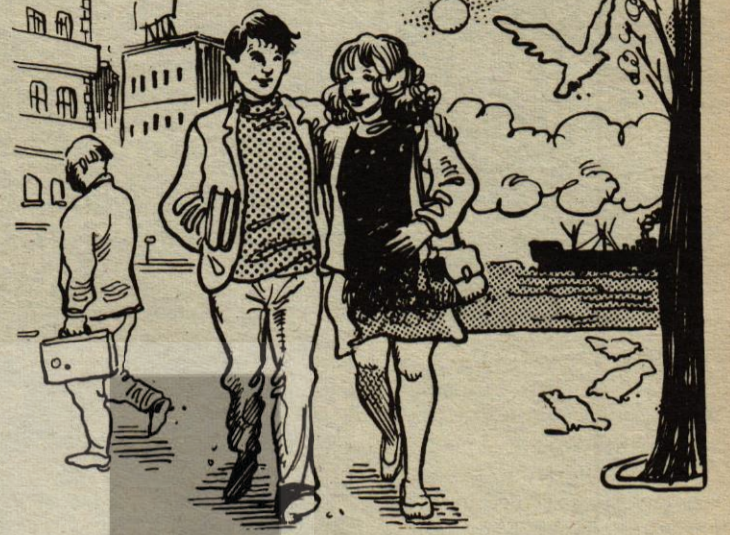
"Yarın yine burada" dedi Aylin.

Yüksel bu kadar erken bir randevu beklemiyordu ama; buna çok sevindi.

"Yarın, tamam" dedi. "Durağa kadar geçireyim seni. Ben Üsküdar'a geçeceğim, istersen seninle birlikte gelirim."

Aylin "sağol" dedi "Ben giderim."

Suskun suskun otobüs durağına kaçır Aylin'le yürüdü. Ayrılrken el sıkışıp öpüştüler. Yüksel'in etkilendiği kadar Aylin'de etkilendi mi bu öpüşmeden. Yüksel bir an bunu düşündü.

İskeleyle gelen Yüksel motora Üsküdar'a geçti.

Hazıranda sıcaklarla birlikte okulların tatil günleri yaklaştı. Yüksel sınavların ve sıcaklığın yoğunluğuyla tüm öğrenciler gibi bunalmıştı. Güzel yaz günlerinin sınavlarla yoğun bir biçimde harcanması onu ruhsal yönden etkiliyordu.

Aylin'in sınavı da gelip çatmıştı. Sınav heyecanı üniversiteye girecek çocukları olan yüzbinlerce aileyi sarmıştı. Üniversite adayları da çalışmalarına tüm

güçleriyle hız vermişlerdi.

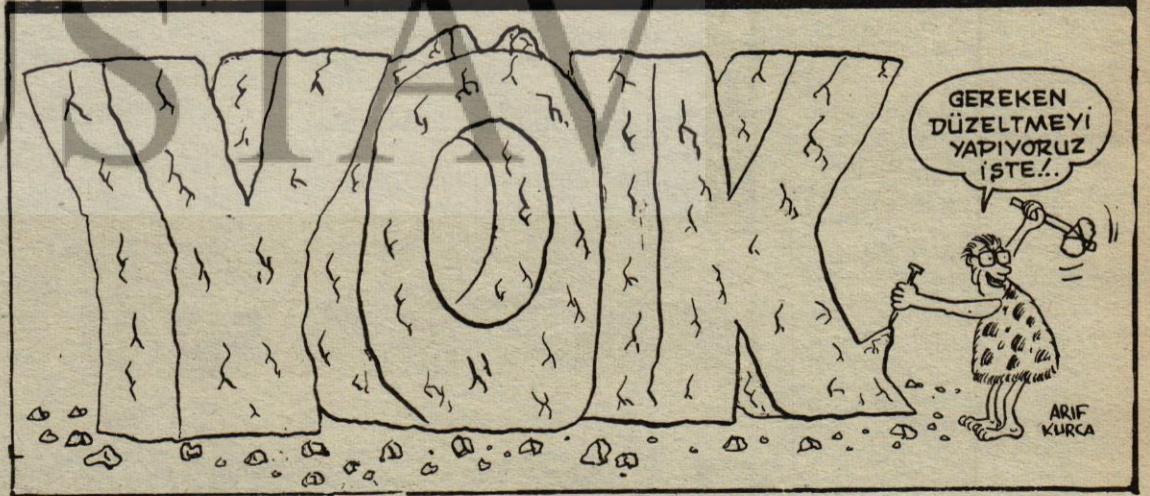
Bu yoğun günlerin öncesinde Yüksel ve Aylin görüşemez olmuştular. İstanbul'daki ilk görüşmelerinden sonra beş kez görüşebilmişlerdi. Birbirlerinin gele-

cekten beklentilerini öğrenmeye çalışmışlardı. İkisi de kafalarında tek şey kurmuşlardı:

Birlikte olabiliriz ama onu değiştirebilirsem...

Aylin Yüksel'den hoşlanıyor, hatta sevdiğini sanıyordu. Yüksel de farklı düşünmüyordu. İlişkilerinin başlaması ya da duygularını birbirlerine açıklamaları için acele etmelerine gerek olmadığını düşünüyorlardı. Aylin'in üniversiteyi kazanması özellikle İstanbul'a yerleşmesi bu ilişkinin asıl belirleyicisi olacaktı.

Kenan Hoca

YUKARIDAN AŞAĞIYA: 1. İtalyan ulusal kahramanı Garibaldi'nin (1807-1882) ön adı. — (Tersi) Japonya'da bir kent). 2. Ekvatora koşut olan yatay çizgilerin adı — Metres — "Lady..." İngiltere Prensesi. 3. (Tersi) Karbon monoksitin simgesi — (Tersi) "...Wilde" — Anayasadan kaynaklanan. 4. İstek — Bir haber ajansımızın kısaltılmış adı — Bir diş. 5. James Brown'ın Grammy ödülü alan LP'si — Bir bayan adı. 6. Gökyüzü — Mitolojik yitlik ülke. 7. Ünlü sanatçılar için kullanılan bir deyim — Süreyya Duru'nun, ölümü nedeniyle yarım kalan filmi — Baryumun simgesi. 8. Yel, rüzgar (eski dil) — Kahramanmaraş'ın bir ilçesi — Rütbesiz asker. 9. İzmir'in bir ilçesi — Karışık

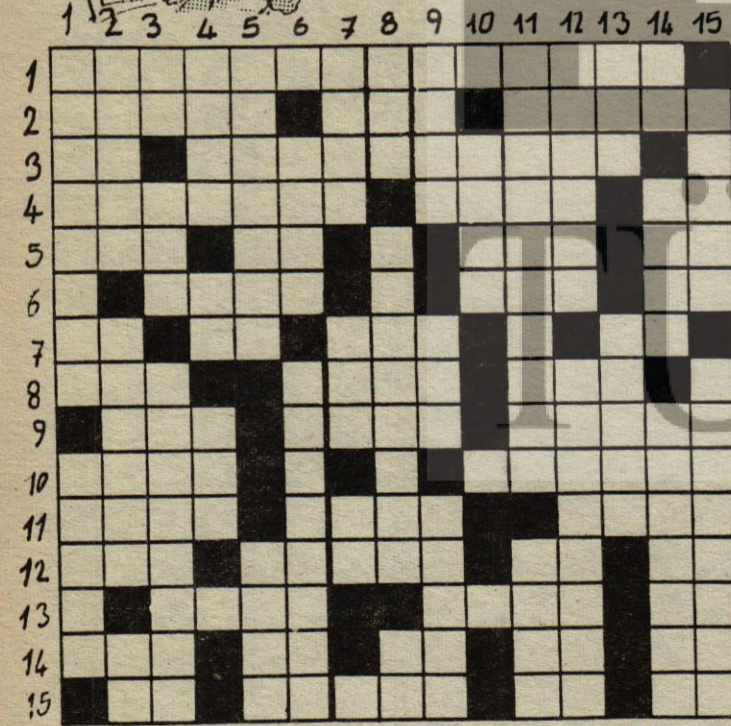
renkli — Bir müzik parçasının ana teması. 10. Eşyalara renk vermede kullanılan sıvı madde. 11. Bir Balkan ülkesi — Japon güreşi. 12. (Tersi) Son günlerin ünlü bir çiçeği — İhtimal. 13. Eziyet — "Humanım Est" yanılmak insana özgüdür... 14. Bir nota — Üzünü — Tören. 15. Kesici bir ev aleti — Bir göz hastalığı.

Hazırlayan: Hakkı Cem Çarpan
Gazi Üniversitesi-Uluslararası İlişkiler

Tan Cemal GENÇ

BULMACA

SOLDAN SAĞA: 1. 1884-1966 yılları arasında yaşamış. "Uygarlık insanın yüreğinde değilse, hiç bir yerde olmaz..." sözü ve "Kurbanların hayatı", "Uygarlık", "Solavinler" adlı yapıtlarıyla tanınan Fransız yazarı. 2. Bir meyve — Azerbeycan yöresine ait bir çalgı — (Tersi) "...görmek", bağışlamak. 3. (Tersi) bir sıfat eki — Yönetmen Michael Curtiz'in ünlü filmi. 4. Çay demlemede kullanılan bir ev aracı — Bir organımız — İlave. 5. Bir tembih sözü — Anlamli işaret, belirti — Coğrafi bir terim — Bir nota. 6. (Tersi) Hücum — Suyun sıfırın altındaki ısıda aldığı fiziksel nitelik — (Tersi) Tavlada üç sayısı. 7. İtalyanın ünlü nehir ve ovası — Dünyanın uydusu — Kalın, kaba bir

kumaş — İlaç (eski dil). 8. Tavr — Adaletli — (Tersi) Bir oyunda oyuncuya düşen görev. 9. Çocuklu kadın — Kaygı — Ekleme, uzatma. 10. Alev — Gelir getiren mülk (çoğul). 11. kenar — (Tersi) Mario Puzzo'nun ünlü yapıtı — Olumsuz doğa koşullarında, sebze yetiştirilen yapı. 12. "...Gündüz Kutbay" — Gelenek — (Tersi) İye, Sahip — Namus. 13. Lidya'nın başkenti — 1988 Yaz Olimpiyatlarının düzenleneceği kent — (Tersi) Bir kürk hayvanı. 14. Evin bölümleri — (Tersi) Birşeyden kalan belirti — Bir besin — Bir soru eki — (Tersi) bir bağlaç. 15. Vilayet — Çiçek özü — İlkel bir silah — (Tersi) Yerli üretim mallara vurulan damga.

Geçen sayımızdaki bulmacanın yanıtı.

N	I	Ç	I	N	Ö	L	D	Ü	N	N	A	Z	I	M
E	L	I	N	E	A	R	B	T	A	S	A			
R	O	M	E	S	I	K	A	D	I	M	V			
U	N	K	R	A	K	E	R	A	L	E	B	I		
D	A	M	E	L	C	E	L	L	E	L	E	G		
A	A	M	K	R	E	M	M	A	L	M	Ö			
O	Y	A	L	I	B	A	M	T	I	Z				
S	T	A	R	M	T	A	N	O	F	E	L			
R	A	K	K	A	S	B	D	J	Ü	K	Z	Ü		
M	O	I	Ö	Z	A	R	I	A	K	A	D			
S	A	Y	A	B	A	A	S	I	T	A	N	E		
A	K	S	I	Ü	N	I	T	M	L	T	V			
L	K	A	F	T	A	N	F	L	I	T				
A	T	I	N	A	N	M	A	L	N	U	H			
K	A	E	L	V	E	D	A	S	I	G	A	R	A	

İLGİNÇ BİR TASARIM

Kendinizi tanıyor musunuz? Bu soruya sıkça rastlarız yaşamımızda. Toplum bizi kendimizle başbaşa bırakır yaşamımız boyunca. Kendimizi tanıdığımız günlerde başkalarında gördüğümüz bir özellik -savunma mekanizmaları, savunma duvarları- bizi de çekiverir kendine. Yersiz bir özgüven ve halinden hoşnutsuzluk duygusu yüzünden bunalır kalırız dışımızdaki yaşamın kıyısında.

Kemal Can, Mimar Sinan Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi'nde öğrenimini sürdürmekte.. Sınav dönemlerinde özgü ödevler sergilenen Güzel Sanatlar Fak. Sergi Salonunda Kemal'in çalışması da sergilendi. Eğitimini Tekstil Tasarımı konusunda sürdüren Kemal, yukardaki çalışmasında ana malzeme olarak tül kullanmış. Kendi cümleleri ile eseri: **"Yapıtımda iletişimsizliği vermeye çalıştım. Her birey kanımca kendi beynine, kendi kendine hapsolmüştür. Çalışmamda bunu anlattım..."**

Hep Aynı Hikaye TAMER BARAN

Anımsayacaksınız, 'Sen Ağlama', çok beğenilen bir kasetti ve ülkemiz için yüksek sayılabilecek rakamlara ulaşmıştı satışı. İyi bir yapıt olmasının yanısıra bir özelliği daha vardı Sen Ağlama'nın: Sezen Aksu'nun kendi çizgisini bulmuş bir sanatçı olduğunu gözler önüne seriyordu. Yapıt Sezen Aksu için bir kilometre taşıydı; sonrasında bir "ekol" olarak adından söz ettiriyordu sanatçı.

Ardından 'Git' geldi. Satışta açıkça gözlenebilen bir düşünüş ve "Sezen sönüyor mu?" sorusu... Kendi çizgisini derinleştiriyordu Sezen ve bu kez de son derece ağır bir müziğe dökmüştü kendini. Çoğu hayranı tek sözcükle dile getiriyordu tepkisini: "Bıktırdı..."

Yeni kasetin, Sezen Aksu'nun sanat yaşamına ilişkin kimi soruları yanıtlaması bekleniyordu. Çizgi derinleşe derinleşe "azıcık arabeskimsi" mi olacaktı, yoksa kendini toparlayacak mıydı sanatçı?... Sezen Aksu '88 bu ortamda piyasaya çıktı.

Tam oniki parça içeriyor yapıt ve hemen belirtelim bunlardan altısı biraz tanış gibi: Geçer, El Gibi, Unut, Hasret, Hayır ve Seni İstiyorum, "Firuze" ile başlayan çizginin yeni ürünleri. Epeyce ağır bir müzik eşliğinde, son derece duygulu bir sesle okunan ve aşkı anlatan parçalar... Ve bu kez, bir değil, üç değil, tam altı adet Sen Ağlama var bu kasette. Bunlara Kavaklar'ı da eklemek gerekiyor aslında. Resmen Klasik Türk Müziğini anımsatıyor bu parça.

Aynı gereksiz ağırlık Hasret'te de var. Atilla Özdemiroğlu, "Gün bizim, güneş bizim" diyen o güzelim dizeleri bir bestelemiş ki, Hacı Arif Bey halt etmiş yanında.

Dört parçanın sözünü yazan, ikisin de hem söz, hem de müzikte imzasını atan Sezen Aksu, farkında değil mi bu 'arabeskimsi' ağırlığın? Hele de aynı kasette birbirinden güzel kimi parçalar varsa...

Bir Çocuk Sevdim, Bir Kuş Uçur, Sarışın müzikal açısından belli bir düzeyin üstüne çıkan parçalar. Ve açıkçası kaseti bu parçalar kurtarıyor.

Bir yeniliği var Sezen'in; ilginç bir sentez oluşturma yolunda: Parçalarda, bildik pop/rock çalgılarının yanısıra, ney, ud, cümbüş, cura, kanun, davul ve bağlama da kullanılmış... Livaneli ve biraz da Yeni Türkü'den bildiğimiz sentezinde ötesinde bu; başarı şansı olmayan bir deneme...

Sezen Aksu'nun bulunduğu nokta ile arabesk arasında pek fark kalmadı neredeyse. Zaten Arabesk felsefesi taşıyor kasetten, biraz çabayla, müzik te azıcık değişirse tamamdır.

Bu çizgi sürdükçe, arabeskleşme de. Sezen hep aynı Sezen kalacak. "Geçer" de dediği gibi: "Hep aynı hikaye..."

Bu Ay Yakılacak Kitaplar

ROMAN ANI

- 1- Sözüm Sanadır Erdal ATABEK Can Yayınları
- 2- Günlük Oğuz ATAY İletişim Yayınları
- 3- Korkudan Korkmak Aziz NESİN Adam Yayınları
- 4- Eylül'ün Gölgesinde Bir Yazdı Ferid EDGÜ Ada Yayınları
- 5- Aşk Dediğin Naim TIRALI Cem Yayınları
- 6- Sanatsal İncancım Mikis TEODORAKİS Afa Yayınları
- 7- Başka Ateşler Alberto MANGUEL Afa Yayınları
- 8- Hepsi Bu Mu? Bob GELDOF İletişim Yayınları
- 9- Bir Hırsızın İtirafı Woody ALLEN Nisan Yayınları

DENEME ARAŞTIRMA

- 1- Seçilmiş Düşünceler Friedrich NİETZSCHE Çaba Yayın Dağıtım
- 2- Dağdan Kopan Ateş Omar CABEZAN Belge Yayınları
- 3- Fotobiyografi Tezer ÖZLÜ Dönemli Yayıncılık
- 4- Fotobiyografi Behçet NECATİGİL Dönemli Yayıncılık
- 5- Devlet ve Demokrasi Server TANILLI Say Yayınları
- 6- Modern Dünya Edebiyatı Antolojisi Enis BATTUR
- 7- Felsefe Tarihinin Sorunları Theodor OİZERMAN Amaç Yayıncılık
- 8- Şiirin Saati John BERGER Adam Yayıncılık

ŞİİR

- 1- Mutlu Olmak Varken A. KADIR Can Yayınları
- 2- Güzel İrmak İlhan BERK Adam Yayınları
- 3- Türkiyem, Üzgün Yurdum Güzel Yurdum Atol BEHRAMOĞLU Cem Yayınları
- 4- Altısı Bir Yerde Can YÜCEL Adam Yayıncılık

Genco Erkal Ankara'da

Ankara (ÜNİVERSİTELİ)— Ankara Fotoğraf Sanatçıları Derneği Genco Erkal ile söyleşi düzenledi. Ülkemiz tiyatro tarihinin irdelendiği söyleşide Epik Tiyatro'nun en iyi uygulayıcısı Dostlar Tiyatrosu'ndan söz eden ERKAL, "tiyatro hergün yaşadığımız şeyleri mantıklıca gözden geçirmek, bir bakışla onları yorumlamak, yaratıcılığı daha iyiye yöneltmek için düşünmek olanacağı var. Güzeli görmeli, güzeli yaşamalı, yaratmalıyız." dedi.

Aykan ÖZGEN
Üniversiteli-ANKARA

BİR OYUN DENEMESİ

Seher SEZER

4 Nisan 1988 Pazartesi günü Mimar Sinan Üniversitesi İstanbul Devlet Konservatuvarı öğrencileri M.S.Ü. oditoryumun'unda Oğuz ARAL'ın yazıp yönettiği "ŞU OYUNCU MİLLETİ" adlı dersli oyunu sergilediler. Büyük bir ilgiyle izlenen tek perdelik oyunda Shakespeare'den Brecht'e, Muhsin Ertuğrul'dan Stanislavsky'e kadar birçok tiyatro sanatçısının tiyatro ve oyunculuk üzerine konuşmalarını sergilediler. Ayrıca Konservatuar eğitimi üzerine de birçok örnek gösterdiler...

En kalıcı armağan kitaptır

Cumhuriyet
Kitap Kulübü'ne

üye olun, üye yapın

Cumhuriyet Kitap Kulübü, üyelerine neler sağlıyor?

- Kitap seçimi için; konular dizini, kitaplar alfabetik dizini ve yazarlar dizinini içeren GENEL KATALOG.
- Aylık GERÇEVE Dergisi; büyük boy, en az 40 sayfa, yeni yayınlar, kültür ve sanat olayları, kitap tanıtımları, haberler...
- Kulübün tüm etkinliklerinden yararlanmak için özel kimlik kartı.
- Değişen indirim oranları.
- Tüm kitap isteklerinde posta giderleri kulübe aittir.

CKK ÜYELİK FORMU

ADI SOYADI
DOĞUM TARİHİ
ADRES

MESLEĞİ

TEL

Giriy ödentisi olan 10.000 TL 40 DM (Yurtdışı üyelik ödentisi) PTT çek fotokopisi ektedir
P11 çek no: 148784
Cumhuriyet Kitap Kulübü, Türkocağı Cad. 39-41 Çarşı, Beşiktaş, İstanbul, Tel: 512 05 05

Birey ve Cinsellik

İTÜ'de çok gelişmiş bir dernek var. Etkinliklerini gençliğin sorunlarıyla ilgili seminer düzenlemeye kadar varmıştır. Hem de dizi seminerler...

İTÜ Gemi İnşaat ve Deniz Bilimleri Fakültesi öğrencilerinden söz ediyoruz. Dernek henüz tüzel kişilik kazanmamış. Buna rağmen seminer iznini, "kişisel başvuru" ile, hem de rektörlükten almayı başarmışlar. Böylece Metin Özek'in konuşmacı olarak katıldığı, "Birey ve Cinsellik" konulu seminerleri gerçekleştirmek mümkün olabiliyor. Tarihler 15 ve 22 Mart...

Her iki seminer de -izlediğimiz kadarıyla- çok canlı/hareketli geçti. Konuşmacının konuya ve izleyenlere hakim olması ve gençlerin düzeyine rahatlıkla inebilmesi, gençlerin birbirinden ilginç sorularla konuyu açıkladıklarını seminerlerin olumlu yönleriydi.

İki seminer boyunca gerçekleşen, yaklaşık 160 dakikalık söyleşide konuşulanların bir bölümünü bu sayı verebiliyoruz. İlginizi çekeceğini düşündüğümüz bu çalışmayı önümüzdeki sayıda da sürdüreceğiz.

Cinsellik, erkeğin bedeniyle kadının arasında karşılaştırma yapmakla, bedenin işleyişini incelemekle, ya da bir kişiyi bir başkasına çeken şeyi ortaya çıkarmakla açıklanamaz. Aslında cinsellik, inanılmayacak ölçüde karmaşık bir takım duyguların karışımından oluşmaktadır.

DR. BENJAMİN SPOCK

ramlama, iki ontogenezdən, bireyin kendi tarihçesinden, yaşamöyküsel özgeçmişinden gelen toplumsallaşma.

Eski kültürlerin incelenmesiyle yapılan saptamalardan, ikincisi gelişmiş kültürlerin arkasında kalan kültürlerde yapılan incelemelerden çıkan sonuçlardan biliyoruz ki toplumsal normlar, bireyin davranışında genetik kadar etkili oluyorlar, bireyin davranışa ait seçimlerinde belirleyici olabiliyorlar. Yani o kadar özgür değilsiniz..."

Gençliğin coşkusuna, isyankarlığına aykırı gibi görünen bu söz, bir soruya gerçekçe oluşturdu. Bir öğrenci, "Hocam, biz iki yıl önce okulumuzda cinsellikle ilgili bir anket çalışması yapmıştık. Öğrencilerin yaklaşık üçte biri cinsel açıdan tamamen özgür olduklarını söylemişlerdi. Oysa siz özgür olamayacağımızı söylüyorsunuz..." diye itirazda bulundu.

Metin Özek: "Şu anlamda özgür değilsiniz. Bir örnek vereyim: Fotoğraflarda gördüğün, yüzü boyalı, burunları halkalı kadınları mı seçmek istersin, yoksa bizim toplumumuzda görmeye alıştığın türde bayanları mı? Örneğin üzerine fok balığı kokusu sinmiş bir hanımla mı beraber olmak istersin, yoksa aynı mahallede oturduğun kıza mı seçersin?... İşte bu seçimde özgür değilsin. Sana içinde bulunduğun kültür belirli etkiler yapıyor bu anlamda özgür değilsin. Ağaç kabuğu yeme özgürlüğün yok senin. Mecbur kalırsan ayakka-bı bile yersin, ama normalde, arkadaşların Mc Donalds yerken sen ağaç kabuğu yemek istemezsin. O anlamda özgür değilsin.

Sosyalizasyon, toplumun sana zorladığı tüm normları kabul etmen demek değildir. Öyle olsa zaten, hala Adem babamız gibi incir yaprağı ile geziyor olurduk. Gelişme o demek zaten... Ama temel bazı noktalarda, temel normlar seni sınırlıyor. Seçim olanağın var tabii, ama çok sınırlı. İnsandaki cinsel davranış kompleksinin insan bedeninde belirli bir hiyerarşisi var, beyinden başlıyor. Beyinde öyle fonksiyon grupları var ki diğer organlarla birlikte çalışıyorlar.

İnsanda belli başlı dört dürtü grubu vardır:

- 1- Beslenme ile ilgili dürtü
- 2- İnsanlarla ilişkilene dürtüsü
- 3- Savunma dürtüsü
- 4- Uyku-uyanıklık dürtüsü

Bu dürtülerin kendilerine özgü kuralları söz-

konusu. Belirli bir fonksiyon hedefi var bu dürtülerin. Yapılacak seçimde içinde bulunulan kültürün etkisi büyüktür... Burada bir diyalektik söz konusu. Gerilimin artışı ile o kültürel sosyal normlar değişmeye başlıyor. Dürtü çok artarsa ona bağlı olarak seçim olanağı da artıyor. Yani o zaman örneğin bir yamyamla da beraber olabilirsin.

Sözünü ettiğimiz bu normları, kurulu düzenin egemen grupları sınırlamak yoluna gidiyorlar. Bazı, kabul ettirmek istedikleri normları koyuyorlar ki o normlarla biraz evvel sözünü ettiğim özgürlük söz konusu olmaktan çıkıyor. ...Kişilere, özellikle kitlelere etkiler en yoğun ve en etkili olarak dolaylı yoldan yapılır. Bu özellikle kitle iletişim araçlarının çok yoğunlaştığı çağımızda, çok önemli bir kitle psikolojisi kuralıdır. Örneğin sigara içmenin yasak olduğu bir yerde, "Esrar içmek serbest midir?" diye düşünemeyiz. Dolayısıyla ki belirli bazı yasaklar, bazı kurallar konduğu zaman, o kurallar belirli bir çizgideyse, başka türlü yasakları ayrıca söylemeye gerek kalmaz.

Cinsellik, insanın öylesine temel bir davranış biçimidir ki, öylesine insanın kişilik yapısının anahtarlarından birisidir ki, o konuda yasak koyduğumuz zaman başka türlü davranışlara yasak koymaya gerek kalmadan onları zaten yasaklamış olursunuz. Yani, eğer bireyin en temel gereksinimlerinde belirli yasakları kabul ettirebilirdeniz daha üst düzey özgürlüğü düşünmek fırsatı vermezsiniz. Ve bunu en iyi yapanlar da dinsel gruplardır, toplum içinde. En yoğun olanı da Katolik kilisesidir. Ama tüm toplumlarda vardır bu yasaklar. Ve bunun raslantı olduğunu hiç sanmıyorum. "Biz ana-babamızdan böyle gördük; çocuklarımız da böyle yapsın" diye basit bir benzetmeden olduğu doğru değildir. Bu kendi içerisinde kapalı bir sistemle insanları dizginlemenin en yaygın biçimidir. Eğer, bir başkasının elini tutmanın dahi yasaklanmasını kabul etmek zorunda kalırsan, düzenin başka konularında, düzenin dışında düşünmeyi hiç başaramazsın. En temel gereksiniminde

ASMAKLARIN DANSI 2

Yağmurlu günlerde seviş benimle
Kuşlar çinko damı gagalarken
Tenimin kokusunu değiştiren yağmurlarda
Sıcak öğle sonlarında seviş benimle
Buharlar tüterken tenimden
Yanan toprağın buğusu soğulumken

Bahar günleri dereboylarında seviş benimle
Kestane saçlarında kelekler asılıyken
Yaz geceleri kurumuş dere yataklarında
Sıcak kumlar yatağımız, söğütler çatımız,
duvarımızken

Ne olursa olsun sabahları seviş benimle
Dinlenmişliğin gücü kaslarında
İçinde ne varsa dökmenin hazzıyla saran
Sonra ilk kez görür gibi algılaman için
Her sabah öylece bırakayım seni dünyaya

Turgay Fişekçi

ÖZGÜR DEĞİLSİNİZ

Metin Özek, konuşmasına başlamadan önce anlatacaklarının yanısıra, merak edilen konuların/soruların küçük kağıtlara yazılarak kendisine ulaştırılabileceğini duyurdu.

Konu "Birey ve Cinsellik" olunca, ilk önce cinselliğin ne menem bir şey olduğu, insan yaşamındaki yeri ve önemi merak ediliyor doğal olarak. Nitekim Sayın Özek'te konuşmasına bu noktayı açıklarak başladı:

"Cinsellik ya da herhangi bir cinsel eylem, bireyin genel davranışının bütününden bağımsız olarak ele alınamayacak bir davranış türüdür. Tek başına önemsenmesi ya da yargı olarak bireyin öteki davranışlarından soyutlanarak ele alınması çok yanlış olur..."

Metin Özek konuşmasını, insan cinselliğini incelerken iki noktadan hareket edebileceğini, cinselliğin kökeninde iki temel olgunun var olduğunu söyleyerek sürdürdü. Ve bu iki temel noktadan biri olan genetik ile ilgili bilimsel/kuramsal bilgiler aktardı. Söyleşi şu biçimde sürdü:

"...Fakat insan sadece bu programın mekanizması içerisinde hareket etmiyor, cinsellikte. Sosyalizasyon, yani toplumsallaşma dediğimiz bir başka mekanizma da işin içerisine karışıyor, başka davranışlarımızda da söz konusu olduğu gibi..."

Toplumsallaşmanın ne demek olduğunu bir kez daha anımsayalım: İçerisinde yuvalandığımız kültür grubunun içinde bazı ölçütler var; toplumsal gelişme içinde, zaman boyunca keskinleştirilmiş, çerçevelenmiş bazı ölçütler var. Bunlara "norm" diyoruz. Bireylere doğdukları andan itibaren her konuda bu normlar aktarılmaya başlanıyor. Bireylerin bu normları benimsemeleri, yani kendi davranışları içinde ölçü olarak almaları halinde, bu normlar o kişilerin değer yargıları oluyor. Bu gelişmeye, -ki Freud'çulara inanmayın, onlar buluşa kadar diyorlar, ölene kadar sürüyor bu oluşum-, genel olarak "sosyalizasyon" diyoruz. İnsanlarda, hayvanlardan farklı olarak, genetik programın eşdeğeri denecek önemde davranış kapsayan bir başka sistem yaratıyor, bu sosyalizasyon... Demek ki insanlarda cinsel davranışın iki temel kökeni var: Bir, flogenezdən gelen prog-

bir adam boğazını sıkıyorsa, o kadar da temel olmayan, entelektüel bir gereksinimini düşünme fırsatı kalmaz. Öyle ki 16. Yüzyıl sonunda çıkmış bir Papalık fetvası var. Bugüne kadar değişmemiş, yani hala geçerli. Bunda, kadın-erkek ilişkisinde, erkeğin üstte olmadığı pozisyonların hepsinin en büyük ceहनemlik günah olduğu söyleniyor. Eğer iki insanın beraberliğinde biçime dahi böyle yasak koyuyorsa, "Acaba bu Katolik kilisesinin söylediği dinsel laflar doğru mu?" diye hiç düşünemezsin. O yüzdendir ki konmuş olan normlar kişinin serbestliğini kısıtlar, "Benim söylediğim dışına çıkmayacaksın!" der... Ve toplumu yönetenler o normları bilerek, düzenin dışına çıkışları önlemek için düzeni korumak için öylesine sertliklere oturturlar ki bu zaten özgürlüğün doğal olarak sınırlı olduğu bir konuda insan kişiliğini çok daha fazla sınırlar. Bunda da amaç böylesine kesin çizgilerle en bireysel hakkımız olan davranışları bile kısıtlayarak, başka davranışlarda düzenin dışına çıkmayı düşünmemeyi sağlamaktır.

SORU: İnsan cinselliği ile hayvanları arasındaki fark nedir? Örneğin aralarında cinsel ilişki anlamında kalite farklılığından söz edilebilir mi?"

METİN ÖZEK: Cinsellikte kalite diye bir ölçüt yok. Nedir kalite? Kimine göre, Yahya Kemal'den şiirler okuyarak sevmektir, yerine göre kadına iki tokat patlatmak...

Bakın, az evvel cinsel dürtüyü, cinsel dürtü olarak değil de kişinin başkalarıyla ilişkilenebileceği dürtüsünün bir bölümü olarak ele aldık. Bunun içerisinde "sevgi" diye bir kavram da var. Sevginin temelinde, hafif derecede cinsel bir beğeni de söz konusu olabilir. İnsanlar arası yakınlık dürtüsünün, en üst, en olgun düzeyinde cinselliğin gerçekleşmesi belki en kalitelisidir... Ama bu benim kişisel görüşüm, böyle bir kural yok... İlle de bir kaliteli ayrımına gireceksek, diyebiliriz ki, "Sevi (aşk) ile norm içi cinsel davranışın en paralel, en optimal, en uyumlu gösterisi en "kaliteli" cinselliktir..."

Burada bir parantez açıp, sapıklıktan söz etmek isterim. Bir örnekten yola çıkmakta yarar var: Bir hastanın anlatığına bakılırsa, ...civarında eşcinsellerin gittikleri bir hamam vardı. Oraya giden herkesin karşısındakinin ne olduğunu daha en baştan bildiği yer... Hastamız bir pazar günü yeniden gitmiş oraya ve yaklaşık 45 dakika hamamda kalmış. Bu 45 dakika içerisinde tam 22 insanla cinsel birleşimde bulunmuş. 45 dakikada, tanımadığı, yüzünü bile görmediği tam 22 insan... İşte bu sapıklıktır. Ama burada sapıklık olan 22 erkekle ilişki kurmak değildir. Söz konusu olan 22 kadında olsa fark etmezdi. Çünkü, "partner, yani ilişkiye girilen kişi, insan olma, birey olma özelliklerini yitirip, sadece kendine ait bir cinselliğin eşyası haline geliyorsa, o bir sapıklıktır.

Anlattığım örnekte karşısındaki o anda bir insan değil, yalnızca bir eşya. İnsanın insana yabancılaşmasının aşırı bir örneği... İşte bu, arkadaşımızın deyimleriyle kalitesiz bir cinsellik oluyor. "Çünkü cinsel dürtü, her şeyiyle bir insanlar arası, bireyler arası bir ilişkidir. ne kadar bireyler arası bütünleşmeye yaklaşırsa o kadar kaliteli olur."

Örneğin, Don Juan da belirli bir doyumsuzluk sonucu o çeşitlenmelere varmıştır... Kısaca yinelemek gerekirse, "sapıklık, ilişkinin insanlararası ilişki özelliğini yitirdiği davranışlardır."

"Az önce, toplumda var olan egemen güçlerin, kişinin özgürlüğünü engellemelerinden söz ettiniz. Egemen güçler toplumda her zaman var olacaklarına göre, insanın gerçek anlamda özgürlüğü bir ütopya mıdır?"

BİR KİTAP

TOPLUMUMUZDA KADIN VE CİNSELLİK

Dr. İhsan Fahri/Altın Yayınları/1. Basım, Ocak 1984/5400 TL.

M. KURTULUŞ

Kadına ana olduğu için saygı duyulur, ama dişi olduğu için aşağılanır. Çekici bir varlık olması istenirken, cinselliğini bir günah gibi gizlemesi beklenir... Yaşamla böylesine iç içe olan cinsellik kadın için bir tabudur... Ve yanlış bilgilerle, türlü saplantılarla, ana, eş, sevgili olan kadının ikinci cins kabul edilir... Bedeni ise her türlü ticari, dini, siyasi sömürüye açık bir nesne durumuna indirgenir...

Yüzyıllardır süregelen bu önyargıların aşılmasında, özgür bir insan olarak gelişmesine, kadının en etkili silahı eğitimdir. Bu eğitimin ilk adımını da, kadının kendi bedenini, cinsiyetinin özelliklerini

tanıması, cinselliğinin ruhsal ve toplumsal temellerini bilmesi oluşturur. İşte "TOPLUMUMUZDA KADIN VE CİNSELLİK" bu amaca katkıda bulunmak için yazıldı..."

Nasıl anlatayım bilemiyorum. Şaşkınlık, hayret ve öfke doluyum. Hem kendime, hem de... Nasıl olmayayım ki, şimdiye kadar yani başımızda yaşayan, anamız, sevgilimiz... kısacası "bir elmanın iki yarısı"ndan birine yabancı kalmak söz konusu burda. Bu durumda kalmak istemiyorsanız eğer, gözlerinizi biraz açın, yer yer kızarsınız da bilgisiz bırakılmışlığımızı benliğinizde duyarak ve düşünerek okuyun bu kitabı.

Aç kurtlar gibi okuyacağınızı tahmin ettiğim bölümlerin bazılarını sıralayayım: Kadın olmak. Cinsel eğitim, Masturbasyon konusunda ne yapmalıyız?, Bedensel ve Cinsel Gelişim, Evlilik Dışı İlişkiler, Doğum Kontrolü ve Aile Planlaması, Ana Çocuk Sağlığı ve Sosyal Hizmetler, Kadın Hareketleri ve Özgürlüğü...

Adnan Kahveci

kendilerini alamadılar.

Daha sonra söz alan öğretim üyesi Prof.Dr. Umur Daybelge, Bakanın sözlerine şöyle yanıt verdi:

"Bizim gözümüz özel sektörde değil. Devlet bize yeterli olanak sağlamıyor, açız! Yine de biz dışarıda değil üniversitede çalışmak istiyoruz. Öğrencilerle bilgilerimizi paylaşmak için buradayız. Mütevelli heyeti üniversiteleri holdinglerin eline vermek demektir. Bu ise üniversiteleri daha kötü bir duruma sürükleyecektir."

Konuşmasının devamında üniversiteyi ancak onun bileşenlerinin yönetebileceğini belirten Daybelge, üniversite yönetimini kendi şirketini yönetemeyen "holdinglerden" ve "ağız süt kokan" devlet yetkililerinden daha iyi bildiklerini söyledi.

Bir öğretim üyesinin mütevelli heyetinin içyüzünü açıklamasını "yersiz bulduğu" gözlenen Devlet

Baştarafı 1. Sayfada Bakan Kahveci "Bizim getireceğimiz sistem öğrencilerin de öğretim görevlilerin de hoşuna gitmeyebilir. Ama yine de getireceğiz" dedi.

Bunun üzerine aralarında 10 kadar öğretim görevlisinin de bulunduğu 200 kadar öğrenci "YÖK Kalksın" ve "Yaşasın Özerk Demokratik Üniversite" sloganlarını atarak salonu terkettiler.

Salonda kalan öğrencilerin diplomalı mezunlar ile özel ve devlet sektörlerinin istihdam kapasiteleri ile ilgili sorularını yanıtlayan Kahveci, daha sonra öğrencilere teşekkür ederek salondan ayrıldı.

Bu arada "demokratik söyleşi" sonrası polislin kantini boşalttığı ve öğrenci derneği tarafından dekanlık izni ile asılmış tiyatro afişlerini yırttığı bildirildi.

Böylece alışılmadık bir konuşma "misafir eden" İTÜ öğrencilerinin bir günü daha "alışılmış bir şekilde" noktalanıyordu.

felsefe köşesi

m. Kurtuluş

BARUCH SPINOZA "natura naturans" ve "natura naturata"

Hahamlıkla işe başlayan, ama kişisel görüşleri, içinde yer aldığı dini yadsıyınca, kendi toplumu tarafından

susturulmak istenen, hatta susması karşılığında para teklif edilen, bu teklifi geri çevirince hahamlar tarafından dininden kovulan, her türlü yardımı reddederek kendi emeği ile geçimini sağlayan bir insan: Spinoza.

Alışılmışın dışına çıkmayı becerebilen, Toplumun baskısını aşabilen; Düşüncelerinden ödün vermeyen, İnanıldığı değerlere sonuna kadar bağlı kalan, Kişisel çıkarlar gözetmeyen, Yüreği, "tanrı" ve "doğa" sevgisiyle dolu, alçak gönüllü, erdemli bir filozof: Spinoza. Tam bir ahlaklılık örneği sergiliyor tüm yaşamında. Dürüstlüğü ile örnek oluyor bize yüzyıllar ötesinden.

ve aynı şeydir. Bunuda şu iki kavramla dile getirir: Olayların nedeni olarak tanrı "natura naturans" yani "yaratıcı doğa"dır. Olayların sonucu olarakta "natura naturata" yani "yaratılmış doğa"dır. Spinoza bu iki kavramla tanrıya yüklediği iki temel özelliği açıklıyor. Her iki kavramda bir ve aynı şeyin özelliklerini anlatmanın birer aracı oluyor.

Spinoza felsefesine göre, Tanrı'nın sonsuz sayıda atributları (öz nitelikleri) vardır. Fakat insan bu öz niteliklerden yalnız ikisini bilebilir: Madde ve ruh. Bunlar dışında kalan öz niteliklerse ancak tanrı tarafından kavranabilirler.

Öz niteliklerinde zorunlulukla çıktıkları moduslar (tek tek düşünceler yada nesnelere) vardır. Her öz nitelik kendi içinde bir sıra düzenine sahiptir. Ve zorunlulukla modusları çıkarırlar. Aynı zamanda her öz nitelik kendi içinde bir kapalılığa sahiptir. Öz nitelikler arasında bir etkileşim söz konusu değildir.

Spinoza ruh ve beden etkileşimini kabul etmiyor. Fakat ruh ve beden (madde) atributları arasında bir paralellik kuruyor. Düşüncedeki her a noktasına karşılık madde de bir a noktası olduğunu ileri sürüyor. Böylece ruh ve beden etkileşimini açıklamaya çalışıyor.

Spinoza, soyut tanrı kavramını aşılıyor. Tanrıyı doğa ile özdeşleştirerek elle tutulur hale getiriyor. Böylelikle insanlar da tanrının birer parçası oluyor. Bu da klasik dinlerin kabul edemeyeceği bir düşünce biçimi. Bu öğretinin adı panteizm (tüm tanrıcılık)dır. Spinoza'da tam bir panteist filozof.

SHP MİTİNGİ

Baştarafı 1. Sayfada

kısa diyalog çıktı. (Kaçamak yanıt vermelerini biz istemedik)

ÜNİVERSİTELİ: Sayın İnönü, günümüzdeki öğrenim sisteminin nasıl değerlendiriyorsunuz?

E.İNÖNÜ: Dur yahu... Şuna bak. Çok ayrıntılı soru sorma burada şimdi... Ancak evet veya hayır diyebileceğim sorular sor.

ÜNİVERSİTELİ: YÖK'e 'evet' mi 'hayır' mı?

E.İNÖNÜ: YÖK'e hayır canım.. O kolay YÖK'e hayır!...

ÜNİVERSİTELİ: Öğrenci derneklerine yapılan baskıları nasıl değerlendiriyorsunuz?

E.İNÖNÜ: Ben baskı seven bir insan değilim. Kimseye baskı yapılmasını diyorum.

ÜNİVERSİTELİ: Demokratik rejimin en temel özelliklerinden biri örgütlenme özgürlüğüdür. Buna göre, öğrenci sorunları temelinde kurulan öğrenci derneklerine yapılan baskıları nasıl değerlendiriyorsunuz?

İSMAİL CEM: Bütün derneklere çoğulcu bir demokrasi çerçevesinin içinde kalmaları koşuluyla evet.

ÜNİVERSİTELİ: Gençlik dergileri konusunda düşüncenizi

alabilir miyim?"

İ. CEM: "Yeterince incelemedim. Yorum yapacak kadar bilgim yok."

ÜNİVERSİTELİ: YÖK konusunda neler düşünüyorsunuz?

İ. CEM: SHP politikası bağlamında düşünebilirsiniz.

Figen ERDEM (İ.Ü. Edebiyat Fakültesi 18 yaşında): Bu mitinge zamamları protesto etmek ve öğrenci olarak sesimizi duyurmak amacıyla katıldım. Ben de çalışıyorum. Bu nedenle, işçi, esnaf ve çalışan kesimlerle aynı duyguları paylaşıyorum.

Mevlit YEŞİLDAĞ (M.Ü. Hukuk Fakültesi 21 yaşında): Öğrenci olarak demokratik özerk üniversite için, ayrıca zam ve hayat pahalılığı, polis-idare işbirliği ve derneklere baskıları dile getirmek için buradayım. Çahşanlarla ortak taleplerimiz var. Onlar da, biz de demokratik ve özgür bir Türkiye için mücadele ediyoruz.

Nevzat MENGÜLÜOĞLU (İ.Ü. Mühendislik Fakültesi 24 yaşında): Genelde öğrenci sesini duyurmak, polis-idare işbirliği, YÖK, ülke sorunları ve pahalılığı protesto amacıyla mitinge katıldım. Öğrenci gençliğin amacı demokrasi. Bunun için birlikte mücadele etmek gerekiyor.

arak biraz söyleşmek oldu: Mitinge neden gelmişlerdi? Çalışan kesimlerle ne gibi ortak istemleri vardı? Öğrencilerin tümü ağızbirliği etmişcesine okuduğunuz yanıtları verdiler. Amaçları, istemleri hep aynıydı.

Peki parti yöneticileri öğrencilerin sorunlarına nasıl bakıyorlardı? Elbette bunun yanıtı üç beş satırda verilemezdi. (Hele çevrelerini günlük gazetelerin milletvekillerine hasret "İstanbul muhabirleri" sarmışken...) Yine de gerçekçi olduk imkansız istedik. Ortaya biri SHP Genel Başkanı ile olmak üzere iki

Boğazda gezi

Baştarafı 1. Sayfada "gaz Sakinleri"ni yataktan hoplatıyordu...

Üniversiteliler mevsimin ilk motor gezisine "heyamola" diyordu çünkü. Artık ilkbahar boyunca her Cumartesi, her Pazar böyle çılgınlarla, ısıklarla, alkışlarla türkülerle geçecek...

Sabahın 8 inde sökün etmeye başladılar. Elleri ekmek dolu, meşrubat dolu, domates, hıyar dolu fileleri... Sazları..Gitarları... Daha motorlar kalkmadan sazların, gitarların akordu yenilendi. Hatta bir akordiyon bile vardı çalgılar arasında... Geziye katılan gençlerin tümü üniversiteli... Hepsi de homurtuyla gaz pedalına basılmasını bekleyen yarış arabası gibiydiler. Eğlenmek ve coşmak için can atan yarışçılar... Nasıl olmasınlar? 60'lık dedeleri bile sabahın köründe kır çantalarını toplayıp torunlarının peşinden yola düşüren o masmavi gökyüzü ve gezi boyunca tepemizde yanan Nisan güneşi; 20'lik delikanlıların genç kızların kanlarını handiyse kaynama nok-

tasına getirmişti. Türkülerin uğultusundan, koca gezi motorlarının homurtuları duyulmaz olmuştu.. Motorlar arası atışmalar, alkış sesleri, akordiyon, gitar, saz sesleri kızların tiz kahkahaları, motorun üç dört ayrı yerinde ayrı havalardan çalan koroların şarkıları... Hepsi bir bütün oluverdi motorlar iskeleden ayrılır ayrılmaz.

2,5 saatlik yolculuk boyunca önünden geçtikleri her yalının, her sandalın, motorun insanların yaşam sevincini, bahar coşkusunu bağırarak motorlar, son durağa Poyrazköy'e yanaştığında gezi başlarken birbirinin adını bile bilmeyenler çoktan kaynaşmışlardı...

Yarışmalar, konserler, oyunlar ve defalarca kurulan halaylarla dostluğun, barışın ve baharın vazgeçilmezliğini haykırırken bizler de onlarlaydık. Üniversiteli muhabirleri de oradaydı. Mutlaka bu coşkuyu kağıda dökmeliyiz diyorduk. Sonra içimizden biri bu yazıyı yazdı işte...

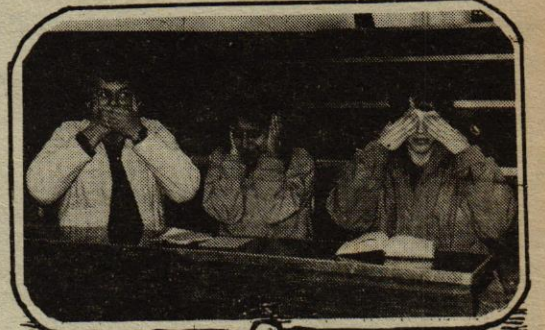
BERKİN NE DİYOR

EN İLGİNÇ SÖZÜ
BULUP GÖNDERENE
SÜRPRİZ ÖDÜL!..

İHSAN

TAM BAĞIMSIZ, ANTI-DEMOKRATİK CİDDİ GAZETE

2

ÜNİVERSİTELİ HAYAL GÖRÜYOR

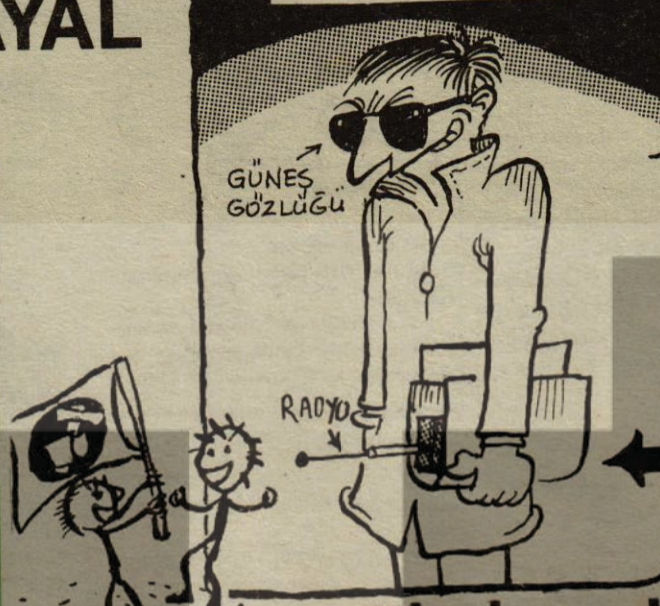
ÜNİVERSİTELİ

İHSAN muhabirini, gençliği tüm gerçekliğiyle yansıtmak amacıyla anfilerde fotoğraf çekmeye gönderdik. Muhabirimizin ertesi gün sabahın köründe koşarak İHSAN'a gelmesi (yan masada oturan Tayfun Sever'in bu arada hemen saatine davrandığını da belirtmeli) ve "ÜNİVERSİTELİ'NİN BÜYÜK GAFINI GÖRDÜM" demesi bizi hiç de şaşırtmadı. Zaten onlarca gafı vardı, bi tane daha olmuş ne yazardı.

Ama bu BÜYÜK GAF'tı. Muhabirimizin çektiği bütün fotoğraflarda öğrenciler yüzlerini kapatarak poz vermişlerdi. Oysa Üniversiteli'nin Logo'sunda kullanılan fotoğraftaki öğrenciler oldukça rahat görünüyordular. Acaba Türkiye'li değil miydi bu öğrenciler? Yoksa keşfini gerçekçi ilan eden ÜNİVERSİTELİ HAYAL Mİ GÖRÜYOR?

SORUYORUZ: Bu fotoğrafı hangi Avrupa dergisinden aldınız? İHSAN AÇIKLAMANIZI BEKLİYOR...
ÖNERİYORUZ: Yukarıda elimizdeki, Mimar Sinan Üniversitesi'nde çekilmiş fotoğrafla yaptığımız gerçekçi bir LOGO HAZIRLADIK; bundan böyle onu kullanın. BU KIYAĞIMIZI DA UNUTMAYIN.

İHSAN'ın Deve Kıyağı!

GÜNEŞ GÖZLÜĞÜ

RADYO

UYDURUK DİSİPLİN CEZALARINDAN OKULA YAKLAŞTIRILMAYAN ÖĞRENCİLERE İHSAN'IN DEV KIYAĞI!..

Okula Rahatlıkla girebilmek, derslerden kopmamak istiyorsanız, bir adet güneş gözlüğü ve antenli radyo temin etmeniz yeterlidir. Nasıl mı, gayet basit, şekilde görüldüğü gibi okula girdiğinizde, size hiç kimse engel olmayacak, sizi polis sanacaklardır.

POSTER Nr:2

HEY HALK!...
KENDİ OKULUNU
KENDİN YAP...
DEVLET
CEZAEVİ YAPMAKLA
MEŞGUL...

Bir kocabaş beş vatandaş

- Yerli irki geliştirmek için ithal edilen bir ineğin günlük yem tüketimi beş asgari ücretinin günlük kazancından fazla
- Köylere büyük talep olmasına karşılık, yeterli beslenme şartları sağlanmadığı için ithal edilen 11 bin inekten yüzde 40'ının verimi düştü

Üniversiteli'nin Önlenemez Yenilgisi

İhsan'sız yaşayamayan medreseliler İstanbul tarihinde en acı yenilgilerinden birini daha gördü. Yer: Hayvanat Bahçesi, Saray duvarlarının dibindeki açıklık. Skor: 5-1. İhsan bir kez daha kendisini gösterdi. Ve içerisinden oluştuğu İhsan Spor ile bazı ÜNİVERSİTELİ okuru olduğunu iddia eden, Hiçyemez¹ Spor'u paralandı.

Bir cumartesi günüydü. Kuşlar uçmaktan, sevgililer koklaşmaktan, develer develeşmekten büyük zevk alıyordu. Hava bahar havasıydı. Kim bilebilirdi ki o gün, bazı kişilerin yaşamaktan artık zevk almayacaklarını.

Ama kader, her zamanki gibi ağlarını örüyordu. Ve İhsan Spor,

Dinamo Kiev'e taş çıkartacak bir oyun sergiliyordu. Hiçyemez¹ ise Fener-Sakarya maçına taş çıkarır bir oyun bile sergileyemeyecekti.

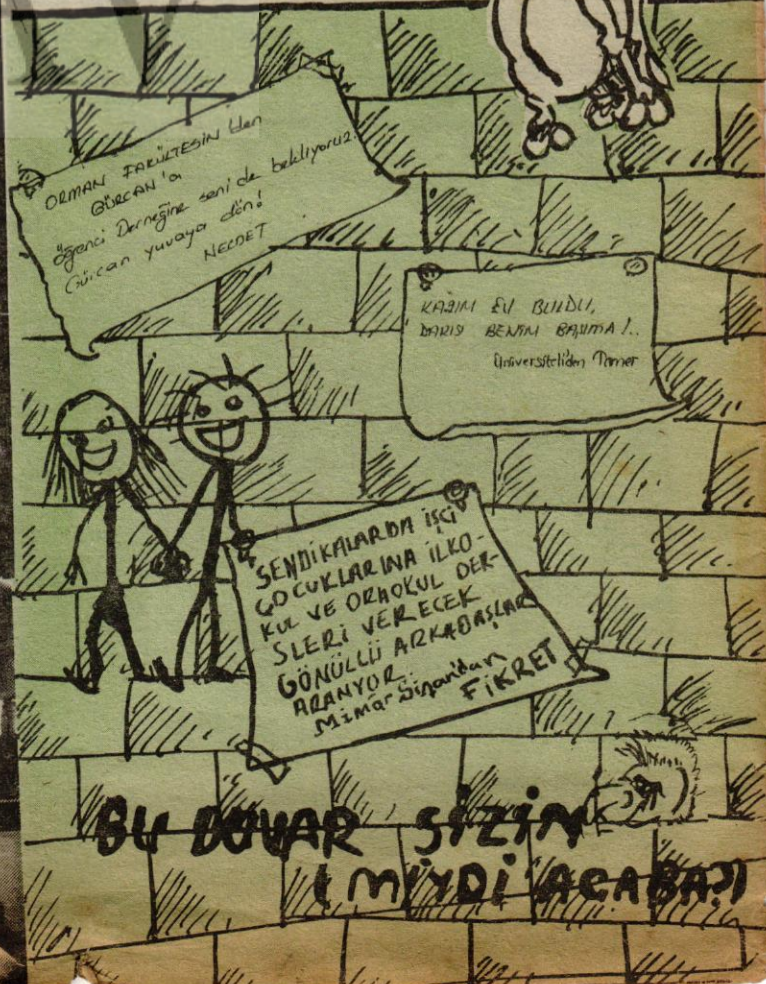
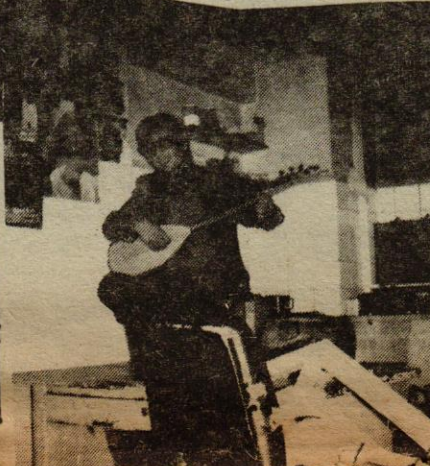
O gün, Başkan Regan'ın saç boyasını bulamayışı, Nancy'in burunda sivilce çıkması, Humeyni'nin abdest alırken sabuna basması, İşkenceci Şehmuz'un sandalyede unuttuğu boş kola şişesine oturması gibi olayların hep bu yenilginin şiddetinden olduğu rivayet olunur. İhsan'ın bu yengisiyle dünya barışına katkıları yüzünden, Nobel Barış Ödülü'ne aday gösterileceği de dilden dile anlatılmaktadır.

Gültekin ÖZKAN
M.Ü. Teknik Eğitim Fk.

Çalışan Gençler

Fotoğrafa bakıp da beni ünlü bir bağlamacı sanmayın. Oysa ben ÜNİVERSİTELİ'nin çaycısıyım. Ama gördüğümüz gibi çay ocağımın bir köşesini gazinoya çevirdim. Sazdan kazandığım parayı ÜNİVERSİTELİ'lere bağışlıyorum. Çünkü çay paralarını ödeyemiyorlar. Ben iflas etmek üzereyim...

İHSANZEDE'leri şu ÜNİVERSİTELİ'lere biraz para yardımı yapmaya çağırıyorum!..
ŞABAN ÖZKAŞ

ORMAN FAKÜLTESİNİ İlan
GÖZCAN'a
Öğrenci Derneğine seni de bekliyoruz
Güncel yuvaya dön!
NEDET

KAZIM EV BULDU,
BARIS BENİM BAĞIMLA...
Üniversitemden Tamer

SENDİKALARDA İŞÇİ
ÇOCUKLARINA İLKO-
KUL VE ORAKUL DER-
SLERİ VERECEK
GÖNÜLLÜ ARKADAŞLAR
ARAYOR.
Mimar Sinan'ın
FİKRET

BU DUVAR SİZİN
MİYDİ ACABA?

İHSAN

SAHİBİ: Maalesef Üniversiteli
GENEL YAYIN YÖNETMENİ: Sadık Albayrak
YAZI İŞLERİ: TAMER BARAN
YÖNETİM YERİ: Üniversiteli'nin bürosu, dipteki küçük masa.
katkısı bulunan BERKİN GÜVENC (Bebek)